

G. PANU

PORTRETE

ȘI

TIPURI PARLAMENTARE

—
BUCUREȘTI

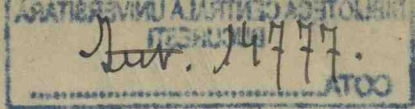
TIP. „LUPTA“ PASAJUL BĂNCEI NAȚIONALE.

1892.

I

PORTRETE PARLAMENTARE

v. 18942

PORTRETE

ȘI

TIPURI PARLAMENTARE

DE

G. PANU

372870

Donațiunea Maiorescu

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA „LUPTA” PASAJUL BĂNCII NAȚIONALE

1892.
32 (498) (092)

859.0-94

92 : 32 (498)

20140.

CONTA

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI
COTA.....14777.....

Rc101

1958

1961

D

B.C.U. Bucuresti

C20140

Obținând de la d. G. Panu, autorizarea de a edita scrierile d-sale ecōnomice, financiare, politice și literare cu care a ilustrat coloanele ziarului «Lupta», al cărui director a fost în timp de vr'o șapte ani, suntem fericiți a putea da azi primul volum al acestor scrieri, cuprinzând portretele și tipurile parlamentare.

Cu privire la împrejurările în care d. Panu a scris aceste portrete și tipuri, precum și a caracterului ce ele au, suntem autorizați de autor a spune următoarele.

În sesiunea Camerei din anul 1888, d. G. Panu, ca deputat și ca director al ziarului «Lupta», fiind în contact zilnic cu toate notabilitățile politice și camarazi săi din Cameră, a fost pus în pozițiune de a-i cunoaște de aproape și de a-și putea forma oare-cari păreri asupra lor.

Ceea ce prezintăm astăzi publicului,—afară de tipurile parlamentare care în adevăr răspund la calificativul lor,—în ceea ce privește portretele, putem zice că este un cuvânt cam pretențios, de vreme ce d. Panu le scria în fuga condeiului, căutând să surprindă mai mult nota și caracterul dominant, fără ca să aibe nici vremea nici intenția de a presenta în adevăr portrete complete și îngrijite.

Din volumul de față cititorii nu-și vor putea deci forma de cât o idee generală, fugitivă, asupra oamenilor noștri politici precum și despre Camera din 1888,—de altmintrelea, precum am zis, autorul nici nu are altă pretenție.

În legătură cu portretele și tipurile parlamentare stau schițele și fizionomia Camerei, făcute de d. Panu în cursul sesiunilor din anii 1888 și 1889. Portretele parlamentare deci, pentru a fi mai bine înțelese, trebuie puse în cadrul lor natural, adică în fizionomia Camerei despre care am vorbit. Cu alte cuvinte în volumul de față, cititorii vor face numai cunoștința persoanelor despre care se pomenește în fizionomia Camerei de atunci.

Sfârșind anunțăm pe cititori că în curând vor apărea două volume cuprinzând fizionomia Camerelor din 1888 și 1889, volume care vor completa pe cel de față și vor arunca o lumină viuă asupra chestiunilor parlamentare care s'au tratat în acea perioadă parlamentară.

Editorii.

București, Decembrie 1892.

D. APOSTOLEANU

D. Apostoleanu, deputat de la Focșani, este unul din stâlpii grupului d-lui L. Catargiu și în același timp una din reputațiile censurate.

Deputatul de la Putna este tipul omului fin, rezervat, cu maniere dulci de tartuf. Totul este studiat în el: mersul, vorba, căutătura. Este cunoscut de toți că d. Apostoleanu nu privește pe nimenea drept în față, când vorbește ține ochii închiși sau clipește des. Colegii săi de barou spun că tocmai când d. Apostoleanu vorbește cu ochii închiși, tocmai atunci e mai fin, mai periculos, tocmai atunci pregătește vre-o cursă juridică adversarului.

D. Apostoleanu e cunoscut ca unul din cei mai buni avocați din țară și ca unul din cei întâi oratori ai baroului. Totuși la Cameră d-sa are un rol șters, rar ia cuvântul și nici odată în chestii importante, ci mai cu seamă în chestii de regulament. Ca orator de Cameră îl cunoști de departe că este avocat, căci dă, de la cele d'întâi cuvinte, acea turnură discuției și argumentărei, care este caracteristică avocatului identificat cu meseria sa.

De altminteră se poate vedea chiar prin

pânza semi-obscură a deputatului, calitățile de orator ale avocatului. Cu glasul gros de bas profund, cel mai adânc bas din Cameră, cu gestul larg și variat, cu spinarea îndoită, d. Apostoleanu pledează bine chestia de regulament și o câștigă înaintea... majorității.

D. Apostoleanu își are locul său în dosul băncii ministeriale; când discutia este incurcată el are cu d. L. Catargiu, dese înțelegeri cari să sfârșesc prin o cerere de cuvânt.

Deputatul de la Focșani este unul din aspiranții la minister, era chiar să fie deja ministru dacă influința d-lor Lahovari și Manu nu ar fi făcut să se întoarcă balanța în altă parte. D. Apostoleanu a suferit cu resignare înfrângerea și dacă guvernul conservator durează, de sigur că d. Apostoleanu va fi ministru.

Inteligent și cumpătat, d. Apostoleanu este unul din cei mai buni sfătuitoari ai d-lui L. Catargiu. În Cameră, adică în ședința publică rolul său este, cum am zis, șters; nu e același lucru în conciliambule și în întruniri particulare. Acolo d. Apostoleanu ia parte activă și are un rol considerabil, de multe ori propunerile sale au determinat acțiunea întregului partid.

D. Apostoleanu aparține generației trecute prin educație și cultură, cu toate acestea este unul din cei mai dezbrăcați de prejudecție dintre vechii conservatori. De ce e conservator nu se știe. Probabil fiind-că e foarte bogat și are multe proprietăți.

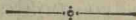
În Cameră d. Apostoleanu este considerat ca unul din aghiotanții șefului. Când este o

listă de format, o comisiune de numit, un vot de dat, el este consultat de conservatorii mai puțin cu vază.

Deputatul de la Focșani are o mare aversiune contra junimiștilor; mai cu seamă d. Carp îl exasperează în ultimul grad. Sub guvernul junimist făcea opoziție crâncenă, și a fost d'între puținii cari în momentele de izolare ale d-lui L. Catargiu nu 'l au părăsit, ci din contră 'i-a susținut moralul.

În politică, în înalta politică nu joacă mare rol; talentul său se compune din finețe, din șurubării de spirit simplu, el este prea fin pentru politica care se face. În un parlament Italian, d. Apostoleanu nu ar ceda în finețe nici unui pregătitor de lovituri de culise. La noi însă, unde politica se face cu lovituri mari de pumn și cu ridicături teribile de glas, finul și tartutul d. Apostoleanu este cam depeizat.

Astăzi d. Apostoleanu este stăpân pe situația Focșanilor și are de adversar pe d. Voinov în câmpul liberal.

C. C. ARION

C. Arion este un exemplu foarte curios al omului de talent; cult, înzestrat cu toate daturile naturale de a juca un rol, de a avea o voință și de a și-o împune, și cu toate acestea el e șters, se pune singur pe planul al doilea, plăcându-i a rămânea în penumbră! Căci nocontestat e că d. Arion are talent și că situația sa politică este mult mai pe jos de cât aceea pe care cu meritele sale ar putea să o aibă.

Cauza acestei semi-eclipse o găsim în indolența și scepticismul naturei sale. D. Arion este un fel de epicurian în politică, sau mai bine un adorator al Nirvanei. El nu 'și dă nici o silință, nu pune nici o ambiție. Dezbrăcat de orî-ce emulație, și mai cu seamă de orî-ce spirit de invidie, vecinic senin, vecinic surîzând, d. Arion nu se poate pasiona pentru politică. Este poate deputatul cel mai filosof în această privință. Încă nu a văzut nimenea pe d. Arion enervându-se, punând foc și ardore în o chestie oare-care. În mijlocul furtunelor parlamentare cele mai teribile, când apostrofele se încrucișază și curg ca ploaia, deputatul de la Ilfov rămâne nu rece, ci li-

niștit și surâzător. Cu atât mai puțin încă nu 'l-a văzut nimenea în Cameră pe d. Arion înfuriat și cuprins de patimă.

Am zis că d. Arion ar putea să joace un rol activ mult mai important. În adevăr, d. Arion are un real talent de vorbă, e cam declamator, dar acest mic defect e acoperit prin o voce caldă, simpatcă. Posedând cunoștințe variate și având un spirit ales, el știe a trata o chestiune și a lăsa cea mai bună impresiune. Cu toate acestea, d. Arion rar ia cuvântul în Cameră. Pentru ce? Intreabă natura sa sceptică și caracterul său cam apatic.

Deputatul de care ne ocupăm are idei lămurite asupra tuturor chestiilor însemnate. Când vorbește cineva în particular cu el, vede îndată că nu lipsa de idei sau de judecată îl împedcă de a lua cuvântul. Ideile sale sunt liberale, rar el merge până la democratism, ba am putea zice că de multe ori dogmatismul școlăii sale îl face ca să apară mai mult conservator de cât democrat. Este unul din acele spirite echilibrate, timide, care preferă să fie mai de grabă înapoi de cât prea înainte.

Pe d. Arion numai regimul colectivist 'l-a cam scos din apatia sa naturală. În adevăr, după multe tergiversări, el s'a hotărât ca să facă opoziție d-lui I. Brătianu și a făcut'o serioasă, și chiar energică.

De atunci o mare deziluzie se pare că 'l-a coprins. În adevăr, fiasco făcut cu gruparea Fleve-T. Ionescu-Arion, venirea la putere a junimiștilor, confuzia și destrăbălarea politică, a avut de efect că d. Arion a căutat de atunci să fie din ce în ce mai mult în penumbră.

Guvernul junimist v^zând în d. Arion un spirit moderat și o natură aleasă, a căutat să 'l cultiveze. Așa se esplică cum d. Arion a fost ales deputat la Ilfov. De atunci d. Arion a contractat simpatii pentru grupul iunimist, fără ca să se decidă de a se face junimist, ci s'a înscris la clubul Constituționalilor, însă în calitate de liberal, împreună cu d. T. Ionescu, cu care este prieten personal și poate chiar politic.

D. Arion este dușman declarat al guvernului conservator și în momentul când Constituționalii se vor apropia de d. L. Catargiu, în acel moment el va rupe cu aceia ori-ce legături.

N. CEAUR ASLAN

Necontestat că d. Aslan este un om de talent, dar în ultimii timpî talentul său începe a fi cam demodat, începe a deveni «vieux jeu».

A fost un timp în care d. Aslan era în parlament o stea de prima mărime, în care nu se vorbea de cât de brilantele sale calități de tribună și de fineța sa extra-ordinară în politică. D. Aslan intrând în Camera actuală, după o absență parlamentară de 14 ani, venea cu o legendă. Deputații tineri, arătându'l cu degetul, întrebau încet cu un fel de respect: «Acesta e Aslan?» Am auzit că este «admirabil orator!»

Ei bine, francamente trebuie să spunem că a fost o mare decepție pentru toți, chiar și pentru amicii săi intimi. D. Aslan a târât piciorul stâng în Cameră când a intrat, căci nu i-a isbutit nimic, dar absolut nimic, legenda s'a împrăștiat ca fumul, gloria s'a evaporat și din toate nu a rămas de cât că d. Aslan este un om de talent, opozant teribil sub junimiști și lateral înfocat sub conservatori!

D. Aslan este evident că e orator. Deși are o voce răgușită ingrată, totuși are elocuția

facilă și fraza corectă. Dar ce păcat că cele ce spune d. Aslan nu interesează de loc!

Cele de multe ori se pierde în paranteze și digresiuni interminabile, altă dată să dedă la o gimnastică de frazeologie goală, iar când este în chestie e sofist, difus și mai tot-d'una paradoxal, voind să facă pe finul și pe originalul.

În Camera actuală a luat de câte-va ori cuvântul, însă tot-d'una a făcut fiasco, fiasco vădit, pipăit, recunoscut cel puțin o dată de însuși d-sa!

Ultima dată când a desvoltat faimoasa interpelare privitoare la județul Iași, de la cele întâi vorbe ale oratorului deputații, în mare majoritate, aș părăsit băncile, însărcinând pe ușieri să'i prevină când va sfârși d. Aslan!...

Deputatul din Iași trece drept foarte fin în politică și în intrigă politice; posibil... de cât fineța sa este, cum am spus, demodată. D. Aslan se vede că este din o altă școală, care acum este învechită; așa, comparează de d. Aslan cu d. T. Ionescu și veți vedea îndată enorma deosebire!

Deputatul din Iași a fost și este conservator. Nimenea nu l-a luat în serios când acum doi ani s'a botezat liberal. Aceasta a făcut-o când conservatorii locali l'a repudiat la alegerile comunale. De aceea nu a surprins pe nimenea lateralismul d-lui Aslan, adică când acesta a trecut fățiș, în lunile din urmă, la d. Cătar-giu. Ar fi fost de mirat dacă nu se întâmpla aceasta

Am zis că d. Aslan făcea opoziție crâncenă guvernului junimist, în așa grad în cât el a

votat contra legii vînzărei în loturi, numai ca să nu dea un vot favorabil guvernului. Făcînd aceasta d. Aslan primea inspirație de la d. L. Catargiu.

D. Aslan se pare că 'și-a legat soarta politică de aceea a d-lui Mărzescu, precum și acest din urmă de a d-lui Aslan. În adevăr, politica le e comună, viitorul de asemenea. Deputatul de Iași este ambițios, însă nu pînă a aspira de a se face ministru, ci pînă a pune mîna pe situația în localitate. Și în tocmai după cum în o operă italiană, Aetius, generalul Roman, propune lui Atila ca să împărțească lumea, ei luînd occidentul lăsînd orientul lui Atila, așa și d. Aslan caută a împărți cu d. Mărzescu Iașul, unul luînd comuna, lăsînd celui lalt județul. Pînă acum însă nici unul nu a luat nimic, de cît speranța peștelui care este încă în baltă și a epurelui care aleargă în câmpie!

D. Aslan aparține generației de politicieni fără idei, fără persistență, cel puțin în idei, pe cari chestiile sociale și economice îi ocupă foarte puțin și pentru cari întreaga politică consistă în lupte deșarte și în pregătiri de și-retenii la adresa adversarului. De aceea cu timpul și cu ideile noi, d. Aslan devine din ce în ce mai palid ca figură politică, cu tot talentul și inteligența ce posedă.

Am zis că d. Aslan este ambițios. De aceea nu se știe dacă la toamnă nu va întoarce jocul pe dos, și nu va face opoziție guvernului conservator, îndată ce se va convinge că d. L. Catargiu nu e dispus să 'i dea situația politică în Iași.

N. BIBESCU

Sunt puțini deputați cari să aibă o figură mai simpatică și mai deschisă de cât a d-lui N. Bibescu. Bine făcut, tânăr încă, având o turnură militară, cu râsul franc și cu ochii vecinic veseli, d. Bibescu atrage de la început simpatia tuturor.

D. Bibescu nu face nici un caz de origina sa princiară, din contra, în una din ședințele din cea din urmă Cameră colectivistă, d-sa a aruncat peste bord prinția și pretențiile de prinț în aplauzele întregii Camere.

Din contra, d. Bibescu nu scapă o ocazie fără a nu manifesta sentimentele sale democratice și iubirea largă pentru țărănime. Acesta este poate singurul rol pe care trebuie să 'l ia or-ce prinț, care a renunțat la titlurile sale...

Deputatul de care ne ocupăm, nu aparține nici unui partid. Aparținuse mai mult naționalilor liberali; dar este știut cum egoismul și răutatea lui I. Brătianu îndepărtează din jurul său pe toți oamenii de valoare, pe toți cei independenți. Trebuia deci să vină rândul și d-lui N. Bibescu. Cu ocazia discuției creditului pentru forfitații, I. Brătianu 'l-a re-

pudiat în mod categoric, 'l-a repudiat în un chip teatral, melodramatic, așa cum acel personagiū ridicul știe să vorbească. «Intre d-ta și între țară» a zis d. I. Brătianu adresându-se d-lui N. Bibescu. «nu mai este nimic comun de astă-zî înainte».

La această excomunicare ridiculă, d. N. Bibescu s'a mulțumit a zîmbi și a ridica din umeri. Iar firfiric, mititel și țanțoș, s'a depărtat cu pași *uriași*... închipuindu-și că țara 'l urmează, iar d. N. Bibescu rămâne ca Robinzon izolat în insula sa...

D. N. Bibescu este unul din cei mai mari oratori cari posedă parlamentul, poate cei d'întâi, poate unicul chiar... Nimenea nu face mai tare să vibreze de cât dânsul coardele delicate ale sentimentelor celor mai variate, nimenea nu este ascultat cu mai multă atracție.

Unii își închipuesc că aceasta se datorește tonului declamator care tot-d'a-una impune, după cum aceasta este cunoscut la teatru. Este o eroare : d. N. Bibescu este orator nu fiind-că declamă, ci fiind-că e independent și, cu toată declamația, are în glas acea cultură și vivacitate care face să îți se furnice tot trupul când atinge un sentiment pe care îl împărtășești.

În genere oratorii, mai cu seamă când sunt și declamatori, nu întrunesc și calitățile mai consistente în discursurile lor, precum fond, argumentare, logică. Oratorii sunt tîriți de frază și îmbătați de period, așa că lasă în penumbră partea cam seacă a argumentărei. De altă parte, oratoria briliantă exclude firul logic, înlănțuirea. Logica este prea strîmtă

pentru variațiile nesfârșite ale unei retorice bogate.

Ei bine, D. N. Bibescu face excepție de la această regulă. D-sa este unicul poate care intrunește cele două calități cari sunt separate, anume abundența frazei, coloritul cu logica și argumentarea.

În debaterile relative la fortificații, d. N. Bibescu nu a fost numai orator brilliant ci om cu logica strânsă, nu s'a arătat numai ca om competent în materie, ci și ca orator care știe a-și aranja discursul așa ca el să se desfășure cu o înlanțuire admirabilă.

D. N. Bibescu este un izolat, un rătăcit; acțiunea sa parlamentară este restrânsă din această cauză. De altmintrelea, faptul că nu a făcut prea multă politică până acum și a stat mai mult retras îi face o situație cam delicată. D-sa își dă seama perfect de situația partidelor noastre, vede foarte bine că cu ele nu e mare lucru de făcut, de aceea nu se înregistrează, de aceea face mai mult politică ca diletante de cât ca om politic.

Colectiviștii — afară de cei interesați — puseseră acum un an mari speranțe în d. N. Bibescu, mulți îl designau în petto ca viitorul succesor al d-lui I. Brătianu. Noi nu putem să ne pronunțăm asupra viitorului politic al d-lui N. Bibescu, căci nu avem toate datele. Până acum d. N. Bibescu nu a făcut discursuri politice, nu s'a aruncat pe arena arzătoare a luptelor de partide, în cât nu se poate bine ști ce gândește, carei sunt ideile și la ce tinde. Cum am spus la început, tot ce se poate zice de d-sa, este că are mari sim-

patii pentru ideile democratice. Acest sentiment 'l-a arătat cu ocazia vînzărei în loturi a bunurilor statului.

Până acum d. Bibescu nu este încă un om politic, fiind-că nu s'a afirmat ca atare. Se pare că cariera nu'l prea atrage. Dacă este să hazardăm o părere, noi credem că d. N. Bibescu se va mulțumi tot-d'a-una ca să fie în parlamentele noastre o podoabă oratorică și un om competent în materie militară, fără a aspira la alt-ceva.

Poate să ne înșelăm; timpul va dovedi.

20140.

C. BOBEICA

D. C. Bobeică are de de mult reputație de om de spirit, în cât nu este nevoie ca să o stabilim, ci ne mărginim numai a o constata și noi.

Cu o figură simpatică, tânăr la vârsta de 48 de ani, cu căutătura inteligentă și cu râsul și ironia vecinic pe buze, d. Bobeică e unul din deputații cei mai simpatici, iubit de toată lumea, fără deosebire de partid.

Ar fi o greșală de a voi să judecăm pe d. Bobeică ca om politic, ca om de partid; nici odată el nu s'a gândit serios să facă sau să fie. Deputatul de Botoșani reprezintă spiritul viu și ușor, scepticismul și veselia. Ceea ce preocupă mai mult pe d. Bobeică, este de a descoperi ridiculul și a'l exploata; mai cu seamă ridicolul sub forma gravă și pedantă face deliciale d-lui Bobeică.

Și d. Bobeică face politică, și el are idei, de cât toate acestea le pune tot-d'a-una sub forma glumeată și spirituală, sub forma ușoară care aduce risul pe buze. Inșă sub această formă ateniană, d. Bobeică face observații foarte

drepte, de multe ori profunde. Adese ori el glumind a găsit cuvântul situației

Cuvintele de spirit și apropourile d-nului Bobeică sunt numeroase; când e în vervă el le aruncă cu amândouă mâinile în dreapta și în stânga. Este cunoscut cât C. A. Rosetti ținea la d. Bobeică, pentru unicul cuvânt că deputatul de Botoșani este om de spirit și nimenea nu ignoră cum C. A. Rosetti iubea oamenii de spirit.

D. Bobeică profita de această amicitie și spunea naționalilor-liberali adevăruri crude, teribile, pe cari auditorii le înghițeau fiind că erau zise cu grație și cu humor.

O anectodă din timpul unei Camere a d-lui I. Brătianu :

Pe banca ministerială era un om de mare valoare, dar care trecea că nu disprețuește băutura.

Să face o propunere din inițiativă parlamentară. Președintele întreabă: « Care este « părerea guvernului? »

Ministrul în chestiune răspunde: « guvernul *aderă* ».

Iar d. Bobeică cu glasul său strident și mușcător strigă « *Maderă* ». Un hohot de râs izbucni în toată Camera, majoritate și minoritate.

D-nul Bobeică, de ani întregi de când face politică în felul său, a avut vre-o 10 luni de eclipsă, 10 luni în care mulți din amicii săi s'au temut pentru spiritul și verva deputatului de Botoșani. Acele 10 luni sunt cât timp a fost guvernamental-junimist, și cât timp

căutând să-și schimbe naturalul voia să facă pe guvernamentalul serios și înfocat!

Ce cădere pentru d. Bobeică! Nimenea nu-l mai cunoștea, nimeni nu-l mai gusta... Nu mai era acel Bobeică brilliant și spiritual, iubit de toți și aruncând săgeți la toată lumea! Era un Bobeică care caută să fie grav... cu sprâncenile încruntate, cu vorba ursuză, gata de gâlceavă, certându-se serios cu toată lumea de la politică, discutând cu acerbitate și cercând să dea rațiuni politice, întrerupând cu răutate și fără vervă, d. Bobeică era necunoscut nu-l mai înțelegea nici recunoștea nimenea!

Era un spectacol trist de a vedea pe ușorul și scepticul Bobeică, strigând cu ochii holbați și cu spume la gură: «inchiderea discuției», sau ridicând amândouă mâinile și vociferând prin incintă! Precum am zis, mulți începuse a să îngriji și să întrebați cu durere: «oare vârsta nu a început «a atinge cu aripa ei rece, pe acest strălucit «epicurian?»»

Din fericire pentru reputația d-lui Bobeică, junimiștii cad de la putere. Căderea junimiștilor a fost scăparea d-lui Bobeică. În adevăr, d. Bobeică, urmând soarta d-nului Carp, s'a aruncat în opoziție din nou, și imediat, ca prin firmec, toată lumea a recunoscut și a ascultat cu drag pe Bobeică, un Bobeică regenerat, un Bobeică cu piele nouă, tânăr și mușcător ca în timpurile cele bune!

În Cameră, d. Bobeică vorbește rar, însă tot-d'a-una cu haz. Nu are un moment astempăr în loc, acum îl vezi la o bancă, acum la biuroș, peste o minută spune unui ministru un cuvânt de spirit, peste două este la

bufet unde povestește impresiile sale despre oratorul care vorbește în acel moment în Cameră. Este infatigabil, mișcător ca mercurul, limbut ca o femeie și vesel ca veselia însăși.

D. Bobeică nu are inamici de cât pe colegii săi din localitate. Incolo, caracterul lui afabil, manierile lui amicale fac ca să nu găsească o mână care să nu îi să întindă, un obraz care să nu fie mulțumit când îl vede.

Am spus că d. Bobeică este junimist! Poate este singurul lucru grav în politică ce a făcut și trebuie să adăogăm că era mult mai bine să nu'l facă.

GEORGE CANTACUZINO

Bogat, foarte bogat, bucurându-se de prestigiul nașterii și mai cu seamă de acela al avereii, d. Cantacuzino știe a respecta și a se face respectat.

Deputatul de Prahova nu e un om politic, nici o dată nu ia cuvântul în Cameră, nici o dată nu se pronunță hotărâtor în favoarea unui partid. Spirit suplu și cumpănit, caracter nepasionat, el balansează între interese contrare, se leagă în mijlocul pasiunilor contrare politice, fără a îmbrățișa nici o cauză.

Este conservator? Este junimist? Este liberal? Nimenea nu știe, probabil că nici d-nea sa singur. Câte o dată ai crede că inclină pentru junimiști, dar iluzia este de scurtă durată, căci la cel întâi vot îi părăsește pentru a se arunca în partea guvernului.

De altmintrelea acestea le face cu demnitate. Nimenea nu îl poate reproșa o călcare de cuvânt, nimenea nu îl poate bănuși că acestea le face din interes personal sau meschin.. Căci cum să bănușești pe milionarul milionarilor?

D. G. Cantacuzino să pare că și-a luat rolul de a fi arbitru între partide. El deza-

probă cu aceeași energie violențele venite și din partea guvernului și din aceea a opoziției. În comisia bugetară, mai cu seamă, căuta să se țină la acest rol. Ca președinte se pronunța la urmă și tot-d'a-una cu independență, călăuzit de interesul care credea el că e cel mai general.

Ca om bogat, ca om nepasionat în politică, d. Cantacuzino suferă de multe ori asalturile partidelor pentru a-l face ministru. În adevăr, prin poziția sa la egală distanță între partide, ele este natural designat a fi solicitat și de unii și de alții. Când un minister are un loc vacant și voește să facă o numire care să aibă aprobarea tuturor sau cel puțin care să nu deștepte animozități puternice, la d. Cantacuzino să adresează.

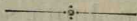
Când o situație este tulbure, când este lipsă de un președinte de Cameră, tot la d. Cantacuzino partidele în luptă se îndreptează. De câte ori în momente de criză s'a vorbit de un minister G. Cantacuzino! De câte ori jurniștii sau conservatorii nu au solicitat intrarea în minister a deputatului de Prahova!

D. Cantacuzino, om cumpătat, fost ministru, om care nu e mușcat de șerpele ambiției sau al gloriei, refuză toate ofer'ele; el se mulțumește că poate fi ministru ori-când.

De altmintrelea d. Cantacuzino, omul mijloacilor, omul care ține ca toată lumea să aibă o bună idee de el, știe că cel mai sigur mijloc de a te compromite, de a-ți crea dușmani în 24 de ore, este de a te face ministru. Râpa Tarpeei este așa de aproape de Capitol!...

Prin această conduită abilă plină de re-

zerve și de reticente, presurată incidental cu evenimente politice, d. Cantacuzin a ajuns de a se bucura de o mare stimă și considerație printre colegii săi. Când d. Cantacuzino intră în Cameră, o bună parte din deputații pe lângă cari el trece se scoală și îl salută, și multe mâini i se întind. Dacă ai scruta mai de aproape acest sentiment de deferență, ai găsi că în mare parte el își are izvorul în bogăția cea imensă a d-lui Cantacuzino. De altmintrelea, deputatul de Prahova este omul cel mai politicos și mai plăcut ca raporturi de coleg la coleg.

P. P. CARP

D. P. Carp este în politică un fel de lord eglez convertit la socialismul de stat, sau mai drept la Bismarkianism.

În societatea Junimea, d. Carp nu a jucat nici o dată un rol însemnat, el era cu mult întunecat de d. Maiorescu. D-sa, în acea societate, a figurat printre aceia cari vorbeau dar nici o dată nu scriau. Dacă *Convorbirile literare* ar fi rămas să fie alimentate de scrierile d-lui Carp, ele riscau să apare sub formă de hârtie albă... Este cunoscut faptul că d. Carp, timp de 12 ani, tot spunea că are în cap ideia unui articol pe care nu 'l-a scris nici o dată.

D. Carp are temperamentul de om politic, are și pasiunea, în aceasta să deosebesc de d. Maiorescu. Și când cine-va are inteligența, averea și pasiunea politică, de sigur că izbuște a ajunge un personagiū.

Sunt curioase evoluțiile d-lui Carp în politică. La 1870 este un simplu doctrinar conservator-reacționar. Pe atunci junimiștii căutau să ridice la valoare de teorii ideile și procedimentele d-lui L. Catargiu. Nici nu i trecea prin cap d-lui Carp că va gusta măcar

cu vârful buzelor din apele democratismului.

La 1883 este tot doctrinar, însă conservator. Ideia majoratului la țeranî este o dovadă. d. P. P. Carp credea pe atunci că ceea-ce 'i lipsește partidului conservator din țară sunt ideile conservatoare, este doctrina conservatoare. Deci, ceea-ce începuse a'l preocupa era ca să scoată partidul conservator din empirismul său secular, sau din generalități și să'l prefacă în un partid cu idei bine definite, având asperități și ascuțituri pe toate crestele.

Despre democratism nici vorbă însă.

Cu toate acestea, d. Carp, mare admirator al principelui Bismarck, nu putea vedea fără să nu'și însușească ideile și procedarea cancelarului german. Prin imitație, d-sa începu a se ocupa de chestiile sociale și economice din punct de vedere al clasei dominante, însă cu oare care liberalitate și pentru clasele muncitoare. De atunci vedem că discursurile d-lui Carp au toate sau mai toate tema economică și transpiră din ele un fel de solicițitudine disprețuitoare pentru cei mulți și năpăstuiți.

În fine, faza a treia este cea actuală. Ajuns ministru după o teribilă răscoală țărănească, ochii 'i să deschid mai bine, d. Carp aruncă la o parte ideea majoratului, adoptă pe cealaltă a improprietării din nou, și în fine se afirmă în proiectul de lege al tocmelelor agricole.

Am zis că d. Carp este un fel de lord Englez. În adevăr, d-sa a îmbrățișat politica din oțiozitate, ca toți marii bogătași. Lungile sale ore libere 'l-au adus forțamente să citească, și iar să citească. Englezii însă au

fost obiectul său de predilecție și nu era ocazie în care să nu citeze ceva din Lord Macaulay. Din această întâi fază i-a rămas felul său de a vorbi în parlament; d-nea sa își impune în discursurile sale o disciplină mare,—ca curtezan și ca mare senior d. Carp știe că discursurile sale vor fi citite la palat... deci, dacă forma personală face momentan impresie, cea obiectivă este singura care rezistă la citire.

D. Carp este un bun vorbitor cu pretenții la oratorie, pretențiile să manifestează prin tendința declamatorie și prin felul dublu de a vorbi în parlament. Când este vorba de a răspunde în câteva cuvinte unui deputat în o chestie secundară, d. Carp are tonul natural și familiar, îndată însă ce voește a ține un discurs, imediat își schimbă tonul, încalcă pe calul său de paradă, își ia vocea de zile mari și vorbește scandând cuvintele de efect.

De altminterea este necontestat că d. Carp e oratorul cel mai ascultat și mai simpatic din minister, este putem zice leaderul cabinetului actual. Și atenția ce i se dă este meritată. D. Carp găsește tot-d'a-una mijlocul dacă nu de a fi original, cel puțin de a evita banalitatea; la d. Carp găsești mai multe paradexe de cât locuri comune. De acestea din urmă să servește mai cu seamă când voește să atragă aplauzele majorității, căci este știut că nimic nu împinge palmele auditorului de a se lovi unele de altele mai mult de cât *locurile comune* nemerit întrebuițate. Auditorul parlamentar să găsește atunci în țară cunoscută... la largul lui... înțelege...

D. Carp are un vis, o obsesiune mai de grabă, voește să fie prim-ministru. Când în fruntea cabinetului a fost pus d. Teodor Rosetti, d. Carp a suferit moralicește, dar se mângâia cu ideea că de fapt tot el era prim-ministru. D-nia sa visa că într'o bună dimineată d. Th. Rosetti se va întoarce la Curtea de casație și atunci.. o atunci își va vedea visul cu ochii.

Astăzi în urma alegerilor, fantoma prim-ministeriatului s'a îndepărtat, și se tot îndepărtează. Căci cu cât conservatorii devin mai tari cu atât calculul Perșetei... pardon, al d-lui Carp, devine mai iluzoriu.

Cu toate astea, trebuie să fim drepti și să spunem că d. Carp este în partidul conservator printre oamenii de valoare, în fie-care zi reputația lui crește și să poate foarte bine ca visul său să devină o realitate. Mai ales tactica care a luat'o în urmă, aceea de a împăca ideile clasei dirigente cu acelea ale democrației, îi dau un fals aer de democrat și ca stare de tranziție poate foarte bine mulțumi pe cei ușor de mulțumit făcând din rege—stăpânul său,—un rege cu sentimente bune pentru clasele muncitoare.

Din toate slăbiciunile — și are multe — ale d-lui Carp, este una care îl domină, aceea de a figura în diplomația Europeană, de a corespunde cu cancelarii și la ocazie a vorbi cu capetele încoronate. Această slăbiciune îl face de a fi la ministerul de externe, măcar că, după campania economico-financiară ce o face, locul său ar trebui să fie la domenii sau la finanțe. Dar, în acest caz nu mai este diplomat, și cum rămâne politica europeană ?

D. L. CATARGIU

Sunt oameni despre cari, cunoscându-i mai de aproape, te întrebă ce calități au contribuit la ridicarea lor în locurile cele mai înalte, fără să îți poți da un răspuns multumitor. D. L. Catargiu este unul din acei oameni.

De ce d. L. Catargiu a fost și este prim-ministru? De ce e șeful unui partid? Nu se știe bine. Primul-ministru actual nu are nici una din calitățile, nu mai zicem briliante, dar nici măcar exterioare. Orator nu e, vorbitor nu este; inteligență vie și pătrunzătoare nu posedă; cultură este departe de a avea și cu toate acestea....

D. L. Catargiu este poate singurul om care mai reprezintă generațiile vechi în politică, singurul om care e un adevărat anacronism. Toți bătrânii și oamenii din generația lui s'au schimbat în mod adânc, atinși de acțiunea timpului și de cea a împrejurărilor. Așa d-nii D. Brătianu, N. Ionescu, Kogălniceanu etc., toți sunt oameni noi, cu toată vârsta lor înaintată. Singurul, cum am zis, care a rămas omul-fosilă, este d. L. Catargiu. Când d-sa vorbește, pe limbă îi vin expresiile cele vechi de acuma 50 ani în urmă, aceea îi este limba care s'a cristalizat în creierul său. Cu-

vinte de *ofis, opis, dosier, visterie, etc.*, numai în gura d-lui L. Catargiu le vei mai auzi. D-sa își dă silințele cele mai mari pentru a găsi expresia modernă, și când o găsește de multe ori o întrebuintează în mod neexact.

Când ascuți pe d. L. Catargiu vorbind, un fel de jenă te coprinde, îl simți că nu este la locul lui. Nu știm sigur, dar noi ne închipuim că partizanilor tineri și inteligenți ai d-lui L. Catargiu, trebuie să le fie cam rușine când șeful vorbește.

D. L. Catargiu nu este de loc, am zis, o inteligență vie; este o inteligență trudenică, silitoare, care pentru a pătrunde un lucru, trebuie să-l gândească și să-l rumege mult. Ca toate asemenea inteligențe, primul-ministru este laborios, își dă cea mai mare osteneală. În aceasta se deosebește de d. I. Brătianu, care pe lângă că avea o inteligență superficială, apoi nici măcar lucrător nu era.

Care este calitatea predominantă a d-lui L. Catargiu? Este viclenia, șiretlicul, întovărășite de o mare persistență. Acestea l-au făcut să ajungă unde este și poate nici odată în viața sa nu a desvoltat în un grad mai mare asemenea calitate de cât în timpul din urmă.

D. L. Catargiu poartă mai tot timpul pe obrazul său o mască, o mască blândă, dulce, rizătoare. A-l privi cum vorbește și zimbește, ai zice că e omul cel mai blajin și mai maleabil din lume. Cu toate astea, sub această mască de bonomie, el ascunde pasiuni adânci, ură neimpăcată, perseverență îndrăcită. D. L. Catargiu, ca toți ipocriții, își ascunde cu îngrijire natura adevărată a sa, dar nu izbu-

tește tot-d'a-una. Din când în când natura sa simțește nevoie de a se da la iveală, cu toată voința de fer a omului, și atunci, numai atunci poate vedea cine-va pe d. L. Catargiu, așa cum el este în realitate, violent, brutal, plin de patimă și de ură. În momentele acelea d. L. Catargiu este fioros de văzut. Cu ochii injectați în sânge, cu gura contractată, cu fața de un roșu apoplectic, cu glasul sălbatic, primul-ministru este departe de a fi personagiul blând și moale pe care vulgul îl cunoaște. D. L. Catargiu nu își eartă zile întregi izbucnirile aceste violente, nestăpânirea de sine.. dar tot-d'a-una târziu.

Am zis că persistența și perseverența unite cu o mare patimă, îi sunt caracteristica naturii sale și că aici trebuie să găsim explicația succeselor sale.

În adevăr, nu e om mai perseverent sub masca bonomieii. D. L. Catargiu știe a urmări un lucru, un țel, cu acea trăinicie și înverșunare surdă cu care vânătorul pasionat urmărește prada. Nimic nu 'l face a să dețurna de la țel, nici dezaprobarea, nici insuccesul, nici ridiculul, nici nimic.

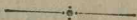
Aceste calități le a pus în evidență în ultimul timp. Părăsit aproape de toți, sfătuit unanim în sensul contrar ideilor sale, bafuat și înmormântat politicește, d. Lascar Catargiu nu cedează, nu dă înapoi. O natură mai slabă de cât a lui s'ar fi mulțumit a rămânea președinte de Cameră, unde partizanii săi îl puseseră și ar fi oftat și clevetit în contra junimiștilor prin unghere. D. L. Catargiu nu s'a lăsat să fie nici ademenit, nici intimidat. Ura neim-

păcată în contra junimiștilor 'i-a servit de faclă cu care a mers înainte.

S'a lăudat mult *bunul simț* al d-lui L. Catargiu. Așa este, primul-ministru este un om foarte de bun simț. De cât aceasta știți ce efect ne face? Sunt oameni de cari nu ai ce zice alt-ceva de cât că sunt *foarte de treabă*, neavând alte calități. Ei bine, *bunul simț* este în raport cu *inteligența*, ceea ce e un așa numit *om de treabă* față cu *unul superior*; este minimum de laudă ce poți face cui-va la care ții, care îți este prieten.

De cât... cu bunul simț nu să mai guvernează astăzi țările. În Turcia pot să existe încă judecători cari să judece cu bunul simț; prin părțile barbare ale Africei sau în centrul Asiei este posibil ca șefii de triburi să distribue dreptatea după bunul simț. Astăzi, în societățile moderne, cu nevoile ei variate, cu miile de chestii deșteptate și foarte complicate, cu problemele grele cari să pun, un om cu bunul simț este incapabil de a guverna, de a înțelege măcar acele chestii și probleme. Bunul simț dacă nu e întovărășit de cultură, inteligență și cunoștinți, este ceea ce e instinctul la animalele inferioare, un mijloc de conservațiune a individului și a speciei, dar nimic mai mult.

Ei bine! d. L. Catargiu posedă numai *bun simț*. Cu acesta, cum am zis, nu să guvernează.

C. DOBRESCU-ARGEȘ

Camera actuală posedă un singur deputat îmbrăcat țărănește, pe d. Dobrescu-Argheș; este însă știut cum I. Brătianu în ultimele Camere adusese mai mulți țărani, printre cari figura și vestitul Schileru. Este destul această particularitate pentru ca fie care să și facă idee ce fel de țărani erau aceia.

Potrivit la statură, cu o figură simpatică, cu mustați și ochi negrii, cu glasul dulce, d. Dobrescu este la fizic ceea ce e și la moral, adică simpatic și atrăgător în cel mai mare grad.

D. Dobrescu nu e țaran, ori-cât 'i-ar plăcea această denumire. Este după cum am zis numai îmbrăcat țărănește; în colo deputatul de Argeș este un om cult în toată puterea cuvântului, un om adăpat de la toate izvoarele cunoștințelor moderne. Sunt relativ puțini deputați cari să poseadă o varietate de cunoștinți ca acea a d-lui Dobrescu. Ceea ce e țărănesc în el, este numai iubirea de țaran, este preocuparea constantă ca tot ce a gândit și a citit să servească clasei rurale și chestiei țărănești cu care neconținut se ocupă.

Deputatul de Argeș este unul din cei mai dulci și mai ascultați oratori.

La Dobrescu nu sunt numai cunoștințele reale ci și talentul.

E minunat lucru a vedea cum acest fost învățător rural își asimilează, cu o ușurință admirabilă, tot ce aude sau citește; este uimitor lucru când îl vezi cu ce pătrundere discută chestiile și cu ce inteligență le rezolvă.

Un lucru îi lipsește încă deputatului colegiului al III-lea de Argeș, sistema, coordonarea cunoștințelor, a materialului imens ce îl posedă. D. Dobrescu a citit foarte mult, însă cam împrăștiat și fără un fir conductor. Acest slab defect să observă în vorbire și în discuție, această citire variată cu o supleță extra-ordinară de spirit îl face câte odată ca să nu fie tocmai fixat asupra unor chestii și să treacă cu ușurință de la o idee la alta.

Când d. Dobrescu cu timpul își va limpezi ideile și le va sistematiza, alungând din stocul său de cunoștinți tot ce e în contradicție sau nesigur, atunci el va deveni unul din cei mai serioși și mai de valoare bărbați ai parlamentului.

Dobrescu-Argeș este orator, orator în toată puterea cuvântului, și ceea ce e mai mult încă, e orator demonstrativ. Cu o facilitate de vorbă rară, cu elocuțiunea îngrijită, și cu un glas care atrage, Dobrescu-Argeș captivează pe auditor de la cele d'întâi cuvinte și îl ține suspendat până la urmă.

În sesiunea toamnei trecute, deputatul de la Argeș a căpătat adevărate succese parlamentare și a produs o reală admirație mai ales printre deputații, cari neștiind cine e, să deprinsese de la prima vedere a' l judeca ca pe un simplu țăran, cel mult ca pe un învățătorăș de sat.

Dacă ar fi să îi facem un reproș d-lui Dobrescu ca orator, ar fi că e prea sententios și dogmatic. Inteligentul Argeșan are obiceiul de a proceda mai tot-d'a-una prin sentințe, prin axiome; e drept că mai tot-d'a-una el potrivește ca să fie juste, dar fie care poate vedea defectul acestui fel de oratorie, când sistemul e dus prea departe. Dar acest mic defect pentru un tânăr hrănit numai din cărți și trăit printre simplii și naivii țărani, adică aproape izolat, este ca să zicem așa natural și e de minimă importanță față cu bri-liantele calități de oratorie și de minte pe care d. Dobrescu le posedă.

Deputatul țăranilor aparține grupului democrat, el ca și mulți alții avusese oare-care iluzie despre socialism și despre vestitul Nădejde. Intrat în Cameră și cunoscând mai de aproape pe omul în chestie, d-nul Dobrescu s'a lepădat cu zgomot de coteria socialistă și a executat de mai multe ori, în mod magis-tral, pe «măgarul îmbrăcat cu pielea leului...»

D. Dobrescu este un tânăr cu viitor, cu condiție ca să aibă mai mult curagiū al opi-niilor sale, să fie mai persistent în linia sa politică și să înceapă a să ocupa și de chestiuni altele de cât cele privitoare la ță-rani. El va deveni un om politic în momentul când va ținea cel întâiu discurs în care să îmbrățișeze chestiile generale ale țerei pe tere-nul economic sau un altul.

Cu studiozitatea lui cunoscută, suntem si-guri că vom vedea în curând îndeplinindu-se această sinceră dorință.

C. C. DOBRESCU

D. Dobrescu, deputat de la Prahova, este tipul luptătorului politic plin de vigoare, neobosit, de o activitate rară și de o cerbicie excesivă.

Poate nu e în Cameră — afară de d. G. Pallade—un luptător mai aprig, care să nu dea dușmanului o minută de repaos și care să fie mai inexorabil față cu adversarii.

Inteligent, plin de inimă, cult, de vreme ce e profesor, d. Dobrescu (Prahova) întrebuințează toate resursele vigoarei și ale talentului său pentru a lovi și a învinge pe adversarii săi politici.

Din această cauză, d. Dobrescu nu este iubit de conservatori și junimiști, dușmanii săi politici. Din această cauză el este criticat, defăimat, el ridică furtuni parlamentare când vorbește.

D. C. C. Dobrescu nici să uită la toate acestea, el are de principiu că cu cât ești mai urât de adversar cu atâta aceasta dovedește că îți faci datoria și că ți doare linia de conduită. Deputatul de Prahova de multe ori zice: „eu țin la stima și considerația amicilor mei politici și a oamenilor imparțiali, de rest

puțin îmi pasă“. Adevăratul principiu al luptătorului politic intransigent, fără repaus.

Din cauza acestei naturi arzătoare și pasionate, Dobrescu (Prahova) este nedrept către adversarii și nici o dată generos, este chiar crud. Dar această cruzime nu e pornită, cum am zis, de cât din inflexibilitatea liniei sale politice. În conciliambule, în întruniri, când e vorba de negocieri și tratative cu adversarii, d. C. C. Dobrescu este tot-d'a-una din acei cari susțin ca să nu se facă nici o concesiune.

Asemenea temperamente au tot-d'a-una stofă de orator. C. C. Dobrescu este în adevăr orator, să exprimă cu facilitate, are glas răsunător, și acel curagiū inalterabil care face fondul oratoriei însăși. Fără curagiū și îndrăzneala, un orator poate fi intimidat și incurcat de la cele întâi cuvinte.

C. C. Dobrescu când vorbește, am zis că ridică protestări și chiar furtune parlamentare. Vociferările și apostrofele nu-'l tulbură de loc. Deputatul de Prahova continuă cu sânge rece cele ce are de spus, iar când tumultul este prea mare, el tace, așteptând ca Camera să devină mai liniștită.

C. C. Dobrescu nu e un simplu orator de tumult, el spune lucruri bune, și câte o dată să ridică la o adevărată oratorie. Așa, a făcut el o interpelare în chestia abuzurilor din învățământ, unde a dovedit logică strânsă, claritate și vederi juste. Iar în chestia ingerințelor electorale de la colegiul al III-lea de Vaslui, deputatul de Prahova a avut un adevărat succes.

D. Dobrescu este nou parlamentar, așa să

explică că el își varsă prisosul prea cu precipitare. După câți-va ani de viață parlamentară, când va avea ocazie să studieze mai de aproape unele din marele chestii economice și financiare, ardoarea sa peste măsură se va mai potoli, talentul său natural va reintra în albia sa naturală, și atunci C. C. Dobrescu să va prezenta sub alt aspect, chiar adversarilor săi celor mai aprigi și mai implacabil.

D. Dobrescu este alesul colegiului al treilea de Prahova. Aceasta este destul pentru a se înțelege că el este democrat în suflet și în apucături. De cât fugosul deputat Dobrescu încă nu este cu totul dezbrăcat de deprinderile politice ale liberalismului învechit; acesta îl face că câte o dată nu privește chestiile din același punct de vedere din care le privesc cei lalți democrați din Cameră.

D. C. C. Dobrescu aparține grupului d-lui D. Brătianu, însă nu este dintre acei cari primesc direcția fără să o discute. De multe ori el își ridică vocea sa protestătoare în contra tergiversărilor și compromisurilor politice pe cari grupurile sunt prea dispuse la noi să le facă zilnic.

A. ENACOVICI

Înalt, subțire, cu barba neagră, lungă și îngrijită, de care este foarte mândru, de vreme ce neconținut o peapănă și o netezește, cu figura ironică și cu mersul legănat, d. Enacovici este modelul omului mulțumit de sine și pe care micile inconveniente ale vieții nu l'ating.

D. Enacovici este deputatul colegiului I de Botoșani, unde are mulți amici, dar și foarte mulți inamici și invidioși. Pe aceștia din urmă el și-a creat său prin sarcasmul și atitudinea lui prea disprețuitoare, său prin invidia care a inspirat-o în sufletele mici, din cauza situației sale bune materiale și a succesului lui ca avocat.

Din această cauză d. Enacovici a căzut de mai multe ori la alegeri, numai cu câte un vot său două.

Deputatul de la Botoșani este Vernescist și încă Vernescist de marcă, aghiotant și sfetnic. De sigur că el, nu fără calcul politic a intrat în grupul D-lui Vernescu, unde nu se cere nici idei precise, nici linie de conduită fermă, ci numai energie și spirit practic pentru a profita de situațiile politice. De aceea, nu poți

cere de la d. Enacoviçi ca să spună dacă e liberal sau conservator, este ceea-ce întreg grupul e, adică oportunist în toate. De altmintrelea d. Enacoviçi nu scapă o ocazie de a afirma că e liberal și îți dă motive și argumente foarte curioase pentru a justifica de ce fiind liberal lucrează în alt sens.

D. Enacoviçi este cel mai talentat membru al grupului Vernescu. Vorbitor bun, limpede la gândire, îndrăzneț la tribună; deprins cu resursele vorbei din profesiunea lui de avocat, el face bună figură în Cameră, iar debutul lui a fost foarte fericit, lucru ce cam rar să întâmplă în viața parlamentară.

Se discuta în Cameră propunerea de dare în judecată a ministerului I. Brătianu. D. Vernescu tăcea chitic în banca ministerială, d. Catargiu ședea iarăși tăcut la locul său de deputat. Era o jenă generală, nimenea din șefi nu îndrăznea să ia chestia în piept și să o ducă viguros, și aceasta din cauza junimiștilor cari combăteau propunerea.

De odată d. Enacoviçi ia cuvântul și într'o improvișatie plină de vivacitate și de pasiune somă pe șefi ca să se pronunțe, ca să se pună în fruntea curentului... Cuvintele d-lui Enacoviçi au produs o mare impresie asupra Camerei, iar debutantul și-a câștigat locul de merit printre oratorii Camerei.

D. Enacoviçi reprezintă în grupul Vernescist curentul care tinde a ținea separate neconținut cele două elemente reprezentate prin d-nii Catargiu și Vernescu. Visul d-lui Enacoviçi este mai mare, el tinde a vedea pe toți liberalii, pe toate nuanțele liberale—afară de

colectiviști bine-înțeleș— întrunite la un loc sub conducerea d-lui Vernescu!... Se înțelege că în acest caz, el, ca aghiotant intim al șefului, își va face o parte largă în succesul acestui plan....

Caracteristica naturei d-lui Enacovici este iubirea pentru combinațiile politice este atracția pentru lucrarea între culise, este preferența pentru tot ce se pregătește în mic comitet, în secret, chiar în vederea unei lovituri de teatru. D. Enacovici nu iubește parlamentarismul deschis, discuția largă, hotărârile luate la lumină și în sgomotul contradicției; de aceea, în Cameră, el nu ia des cuvântul, nu să înfurie, nu să amestecă în vârtejul debaterilor. Dacă are de făcut o observație sau de dat o idee, el chiamă pe câți-va de o parte și le-o comunică. Fericirea d-lui Enacovici este când e amestecat în vr'o intrigă parlamentară, când se urmărește ceva în ascuns și sub aparențe streine. Atunci e în elementul său și e în stare să nu doarmă nopți întregi, pentru a se gândi cum să procedă și ce are să iasă din acea țesătură.

D. Enacovici este o bună achiziție pentru grupul vernescist, care este știut că nu strălucește tocmai prin prea multe talente și inteligențe. Despre viitorul politic al d-lui Enacovici, nu poți zice alt-ceva de cât că e legat strîns de acela al d-lui Vernescu.

Izbutește șetul, va isbuti și aghiotantul.

C. ENESCU

D. Enescu, profesor și deputat de la Ploești, este o figură originală din toate punctele de vedere.

Mai întâi, în politică el reprezintă negațiunea noțiunii de *partid*. Nimenea nu 'l-a prins încă pe d. Enescu în partidul său, sau dacă 'l-a prins, apoi aceasta întâmplător.

Este un spirit recalcitrant orî cărei discipline, el îți scapă printre degete ca argintul cel viu, este insesizabil, când crezi că ai pus mâna pe Enescu în carne și oase, atunci conetați că nu ai ținut de cât o umbră.

D. Enescu are felul său de a gândi și încăpăținarea de a persista în el. Nici odată nu 'l veți vedea cu totul în opoziție sau cu totul guvernamental. Când crede că un lucru este drept, considerațiile de partid nu 'l rețin. D. Enescu este un spirit eclectic, care pune adevărul și binele, așa cum îl înțelege el, d'asupra altor considerații.

D. Enescu se dă de liberal, dar în ideile sale domnește o mare antinomie, câte o dată este democrat înaintat, câte o dată conservator și chiar reacționar.

Dar d'asupra acestora el este profesor. La fie-care pas, la fie-care vorbă cunoști de departe pe profesorul. Are ceva dogmatic în felul

de a se exprima, iar contradicția îl supără, deprins fiind de a fi ascultat în clasă fără să se ridice obiecțiuni.

Deputatul de Ploești este un nemulțumit în toate și de toate. Nu îi place nici un partid, nu aprobă pe nici un om politic, și aceasta nu din ambiție, nici din invidie, ci fiind că așa sunt natura și caracterul său. De la d. Enescu partidele nu pot cere de cât un vot în cutare chestie; nimic alt-ceva.

D. Enescu se bucură de o bună reputație atât la Ploești cât și în Cameră. El ia cuvântul, însă nu prea des; dar când vorbește, el se distinge printr'un fel de oratorie specială a sa.

D. Enescu afectează în vorbă stilul popular; cuvintele lui sunt hazlii din cauză că utilizează cu mare apropos proverbe și anecdote populare. De altmintrelea mimica, glasul, gestul, totul este nemerit și original la dânsul, așa că auditorul îl ascultă cu plăcere și cu interes.

Acest gen de oratorie semi-populară îi dă multe avantaje d-lui Enescu. El poate spune multe lucruri cari nu convin unui orator cu pretenții literare.

Natural că atitudinea d-lui Enescu în politică dă ocazie adversarilor săi să'l atace, să'l detracteze. Pentru oamenii fanatici de partid el este un *incurcă politică*, un om maleabil, fără caracter. Pentru oameni imparțiali, care trebuie să ia pe cine-va așa cum este el, și să nu'i pretindă mai mult, d. Enescu este un deputat care merită stima tuturor, fiind-că dacă nu este cu cutare partid, cel puțin el nu e cu nimeni.

IOAN EPUREANU

Nalt, robust făcut, cu un păr care seamănă mai mult a o coamă, cu mustăți mari și sbâr-lite, cu ochii enormi și holbați cari au aerul de a acoperi toată fața, d. Epureanu are o înfățișare cam fioroasă. La întâia vedere inspiră un fel de temere, și se pare că e capabil să mănânce doi adversari politici la dejun și patru la masă.

Și cu toate acestea! Nu există un tânăr mai blând, mai moale, și mai puțin inofensiv de cât d. I. Epureanu.

Ce e dreptul că dacă privești bine figura lui, dacă te uiți mai de aproape, îndată vezi că, cu toată coama, cu toate mustățile și ochii holbați, are ceva inofensiv în figură, are o carnație juvenilă și o întindere de pele de adolescent.

D. Epureanu este în adevăr un mare copil. Naiv, lesne increzător, entuziast, plin de iluzii, el e una din acele naturi fidele, gata pentru devotament și în care nu ai să găsești răutate de un gram!

De altminterea, studios, laborios chiar, simțind nevoia de a să instrui și de a face bună figură pentru a nu dezminți numele ce îl

poartă, deputatul de la Bârlad face tot posibilul pentru ca să se afirme, să însemne ceva în politică.

Toată lumea, ce e dreptul, judecându-l, ține seamă de această bună și tridelnică voință. În adevăr, când d. I. Epureanu ia cuvântul, un curent simpativ străbate Camera. E ceva nobil și meritos de a vedea pe acest mare copil cu mustați rebarbative dându-și osteneala de a trata o chestie, mai ales când notele de care să servește, cărțile de care e înconjurat, dovedesc că tânărul deputat nu să aruncă în capriciul unei improvizații, ci că din contră el a studiat și rumegat mult subiectul.

Evident că d. Epureanu are o neexperiență mare de tribună, neexperiență care iese mai mult în relief prin o timiditate și o pierdere de cumpăt destul de simțitoare.

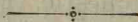
Neexperiența se arată mai cu seamă în modul cum tratează o chestie. Tot-d'a-una începe printr'un lux de teorii și printr'un nomol de citații, căutând apoi a lega teoria și citațiile cu subiectul. Acest mod de oratorie este periculos, căci câte odată izbutești de a face legătura, cele de mai multe ori însă nu, dacă mai cu seamă ai luat-o prea de departe.

Dar Camera ține seamă d-lui Epureanu de toate acestea și afară de oare-cari conversații prin bănci ocupate de sceptici și de blazați, oamenii serioși îl ascultă pe d. Epureanu, doritori de a vedea cum are să iasă ténărul din încurcătură!

Deputatul de la Bârlad este conservator, ca și ilustrul său părinte. Ideile însă, nu

prea sunt lămurite în capul său; de multe ori d. Epureanu se aruncă în teorii hazarde, cari numai conservatoare nu sunt. Când însă vede că a apucat pe cale greșită, el nu se jenează de a o întoarce pe loc, fără să se preocupe prea mult de contradicția în care cade.

Astăzi, d. Epureanu este omul cel mai fericit din lume, căci... d. L. Catargiu este la putere, iar el soldatul lui fidel.

IACOB FĚTU

Deputatul de Bêrlad merită a fi prezentat cititorilor, fiind-că este o figură originală în Cameră. Nalt, făcut ca un Hercule, cu pasul și cu căutătura serioasă, d. Fătu este deputatul care își îndeplinește mai conștiincios datoria sa.

Șade în spre munte, sau mai bine locul pe care și l'a ales e în spre munte; în realitate el e tot-d'a-una așezat pe un scaun în incintă, lângă stenograf.

D. Fătu este ascultătorul cel mai pacient al tuturor discursurilor ce se pronunță în Cameră. Indată ce ședința să deschide și președintele dă cui-va cuvântul, d. Fătu să scoală binișor de la locul său și scoborându-se își ia un scaun, să îndreaptă cu fața în spre orator și ascultă...

Încă nu s'a găsit orator care să plictisească pe d. Fătu, care să'l facă săși piardă răbdarea. El ascultă cu aceeași paciență discursurile frumoase ca și pe cele stupide. Aceasta nu înseamnă că d. Fătu tace, nu întrerupe. Din contră, d. Fătu este acela care dă semnele cele mai vădite de aprobare sau desaprobar, de multe ori chiar întrerupe pe ora-

tor cu o observație justă și apoi continuă a-l asculta.

Când ședința să suspendă, d. Fătu să scoală și el ca să ia puțin repaus.

— «Bine d-le Fătu, cum ai răbdarea să ascuți pe toată lumea?»

— «Aceasta este secretul meu, răspunde «râzând d. Fătu; eu am un catalog în care «toți oratorii sunt notați după merit; pentru «ca să-i notez după merit, să cere ca să-i as- «cult cu o egală atenție pe toți.»

Deputatul de la Bêrlad nu ia nici o-dată cuvântul... Cu toate acestea, când a prezidat Camera ca președinte de vîrstă, d-sa a dovedit că are tact, imparțialitate și că chiar să exprimă cu multă facilitate și inteligență. Când d. Fătu s'a demis din președința de vîrstă, Camera întregă a votat o moțiune de mulțumire pentru felul demn cu care a condus dezbaterile în curs de 15 zile.

D. Fătu este un caracter tare și foarte independent. Nimic nu'l va face ca să iasă din linia pe care 'și-a fixat'o mai d'inainte. Liberal convins, corect în viața sa politică, el nu numai că nu cochetează cu nici un guvern, dar chiar are oroare de stăruințe și solicitări.

Dușman neîmpăcat al colectivistiilor și junimiștilor, lateralii au îndrăznit în timpul din urmă ca să'l numere printre ai lor. confuzia a fost de scurtă durată. D. Fătu, care ședea în expectativă în cele d'întâiu zile ale regimului conservator, s'a declarat pe față contra, îndată ce a văzut scandalurile și ac-tele arbitrare ale majorității Camerei.

O mică scenă pentru a se sfârși.

Să știe că opoziția în cele două zile din urmă luase hotărîrea ca să nu mai participe la voturile camerei.

Un conservator se duce la d. Fătu pentru a'l ruga să meargă la vot: «poți vota chiar «contra, d-le Fătu, numai te rog votează.»

— «D-le X., îi răspunde d. Fătu, ce 'ți-am «făcut de vii să mă insultî? Ce 'ți-am greșit «de mă ieși drept lateral?» La duoi pași de dînsul se afla din întîmplare d. Tzoni, care auzind vorbele demne ale deputatului de Bêrlad, s'a strecurat cu nasul în jos printre deputați și a dispărut.

D. Fătu face parte din grupul d-lui Dim. Brătianu, însă și acolo el își păstrează independența caracterului său.

D. M. GHERMANI

Iată un om care și-a făcut reputație în timp de un an. E drept că reputația aceasta a avut un postament destul de solid pe care să se rezeme, anume: averea și situația de mare bancher a d-lui Ghermani.

D. Ghermani este poate deputatul cel mai încântat de sine și de situația sa politică așa de neașteptată, căci, în adevăr, el astăzi trece drept unul d'între cei mai abili miniștrii de finanțe ce am avut. Stârpirea agiului să leagă de numele d-lui Ghermani, precum Austerlitz, Iena, etc. de acela al lui Napoleon I!..

Am zis că este omul cel mai încântat. În adevăr, când intră în Cameră, el are surîsul pe buze, mâna vecinic întinsă și cuvinte amabile de spus orî-căruî pe care îl întâlnește. În mersul și în atitudinea d-lui Ghermani citești pe omul care își ia o poză, știind mai d'înainte că are să fie observat și studiat de cei ce'l inconjoară.

Căci e pozar d. Ghermani. De când este om cu vază a luat o afectație de maniere care amintește pe d. Maiorescu. Personagiul de care ne ocupăm nu are mai mare mulțumire de cât a vorbi de ceea ce a făcut el fiind la mi-

nister. Perfect gentilom, el se păzește de a să compara cu d. Vernescu, dar în convorbirea sa se strecoară acea suficiență discretă a omului ce are încredere în sine, suficiență de care nu scapă chiar oamenii cei mai talentați.

D. Ghermani intrând în Cameră are aerul de a se duce cu modestie la locul său, dar până acolo face atâta zgomot discret și să oprește de atâtea ori în drum, în cât forțăminte intrarea sa este remarcată și chiar comentată.

Odată ce a ajuns la acest scop, întrebuițând o stratagemă de care poate nici d. Ghermani nu'și dă seamă, să așază la locul său și așteaptă... Ce așteaptă?.. Așteaptă ca să dea consultații în materie financiară. În adevăr, aceasta reiese din căutătura lui, care are aerul de a zice deputaților: „dar veniți lângă mine, „ca să vă întrețin ideia bună ce aveți de mine.“

Așa este!... Fericirea d-lui Ghermani este de a fi consultat în o chestie financiară de la ordinea zilei. În genere consultațiile sunt plătite; noi credem că d. Ghermani este în stare a plăti pe cei ce vin la consultații, întru atâta plăcere el simte când vede pe cine-va că face apel la competența sa.

În acest caz, el vorbește și explică tare consultantului, destul de tare pentru ca vorbele și reflecțiile sale să fie auzite și de alții. Uităndu-te la dânsul în acele minute, simți impresia că se ascultă singur pe dânsul și încă cu foarte mare drag.

D. Ghermani pe cât este de experimentat în chestiele financiare, pe atâta e de neexperimentat în cele politice. Când se încearcă a

trata acest din urmă fel de chestii, el se încurcă, are vederi vage și de multe ori scapă prin un cuvânt de spirit, căci are spirit d. Ghermani.

Este d. Ghermani un financiar adevărat, adică un om care să înțeleagă finanțele ca adevărat ministru, din punctul de vedere al marilor interese ale Statului? Noi ne îndoim, cel puțin până acum.

Din discursurile d-lui Ghermani n'a rezultat ideia unui spirit larg, cu concepții senine financiare, ci mai mult aceea a unui bancher foarte abil, foarte inteligent, care acoperă lipsa unor mai serioase calități prin o supleță de spirit și prin o abundență de expediente cari pot da in un moment dat aparența adevăratei valori financiare.

Acestea nu le zicem pentru a micșora întru nimic meritele reale ale d-lui Ghermani, ci mai mult pentru a face o deosebire pe care mulți o nesocotesc.

D. Ghermani are un mare desavantagiū în parlament. Accentul său străin, stâlcitul cuvintelor, tonul său târător, fac un efect deplorabil asupra urechilor românești.

Este în adevăr penibil de auzit, cu toate că după 10 minute, adică după ce te-ai deprins cu acest mare defect, d. Ghermani te interesează, căci tot-d'a-una spune lucruri dacă nu superioare cel puțin foarte de bun simț.

CONSTATIN GRADIȘTEANU

Mari și minunate mai sunt faptele politice! Și ceea ce politica aduce în un ceas, o desvôltare normală a lucrurilor n'aduce în ani!

Această exclamație și mirare le formulăm cu privire la d. Grădișteanu, *președintele* Camerei.

De ce d. Grădișteanu este președinte? Cari sunt meritele lui? Care este activitatea lui parlamentară? Care e influența lui? La aceste întrebări nimenea nu poate răspunde, noi mai puțin de cât alții.

D. C. Grădișteanu este președinte fiind-că trebuie sa fie un președinte și fiind-că prin demisionarea d-lui L. Catargiu, junimiștii, cari erau atunci la putere, erau în mare încurcătură, nu aveau nici știaă pe cine să aleagă, și-aă adus aminte că actualul președinte a fost o-dată ministru de finanțe, și 'l-aă bombardat la scaunul prezidențial.

În realitate, Camera nu are președinte ci numai o umbră. D. Grădișteanu, slab de sênătate cum e, nu e în stare să conducă debaterile, mai ales debateri ca cele ce aă loc în Cameră, cu scandaluri, tunete și fulgere.

Câte-va zile după ce a fost investit cu această demnitate, președintele s'a suit la locul său să conducă desbaterile. Să naște un tumult, mai mulți deputați cer cuvântul, președintele nu'i aude. El dă deci cuvântul unuia care îl ceruse mai în urmă, de aci protestări energice. Un sfert de oră după aceea, el ia cuvântul oratorului crezând că acela a sfârșit; alte protestări... Cinci minute și după această posnă el refuză cuvântul în chestie de regulament, neștiind că nu se poate refuza. Atunci se naște un scandal teribil, deputații apostrofează pe d-nu Grădișteanu, îl califică de parțial, de nedrept. Bietul președinte își perde capul, nu știe ce să facă, părăsește biuroul și se îmbolnăvește grav, boală care ține mai mult de două luni. Scandalul din Cameră a influențat mult ivirea boalei!

De atunci d. Grădișteanu restabilit nu a mai prezidat, el a delegat regulat pe vicepreședinți. Rar, foarte rar a apărut la prezență pentru a anunța ceva sau a deschide ședința. Cum vede că pasiunile se încălzesc, repede repede el scoboară treptele biuroului.

D. C. Grădișteanu nu are absolut nici o influență în Cameră. El e considerat ca un om onorabil, bolnav, incapabil de a îndeplini vre-un rol în politică.

În criza ministerială de astă iarnă d. Grădișteanu a fost consultat de rege după obicei; el a avut curagiul ca să recomande pe d. L. Catargiu pentru formarea cabinetului, ceea-ce, se spune, 'i-ar fi atras din partea regelui o căutătură destul de rău-voitoare.

Unii susțin că d. Grădișteanu e la locul

său ca președinte, de vreme ce calitățile unui președinte sunt: de a nu vorbi, de a nu avea un rol activ și de a asculta pe alții cum vorbesc... Dacă președinția este un fel de retragere la pensie, atunci d. C. Grădișteanu este la locul său; în caz contrar de sigur că nu.

Junimiștii nu au avut noroc nici cu d-nu Grădișteanu. Alegându-l președinte, credeau că îl atrag la ei și că le va fi de oare-care folos. Evenimentele au dovedit contrariul, căci, după cum am spus, cel care i-a deservit în mod oficial pe lângă rege, a fost tocmai d. Grădișteanu.

Președintele Camerei este partizantul d-lui L. Catargiu.

C. T. GRIGORESCU

D. Grigorescu, deputat de la Prahova, se bucură de o mare stimă și considerație în rândurile partidului liberal. El este unul din stâlpii, din întemeetorii partidului. Veteran, tovarăș de arme al lui C. A. Rosetti și al lui I. Brătianu, d. Grigorescu a fost nevoit să se despartă de acest din urmă, odată cu toți partizanii lui C. A. Rosetti. De atunci el este un dușman de moarte al colectivității și un inamic politic al lui I. Brătianu, căruia nu îi iartă faptul că a compromis și tăvălit în noroiul liberalizmul.

D. Grigorescu, am zis că se bucură de o mare considerație meritată și are o puternică influență în Prahova. Această reputație și influență s'a stabilit în un mod cu totul deosebit de cum se stabilesc în genere reputațiile oamenilor politici.

D. Grigorescu nu ia cuvântul în Cameră și nici nu a luat vre-odată; în conciliabulele sa întruniri intime, el de asemenea nu vorbește, rar când face o obiecție, rar când își dă părerea. D. Grigorescu face și ascultă pe alții și numai forțat spune ce gândește.

Nefiind orator, d. Grigorescu nu e măcar

comunicativ, nu iubește de loc relațiile personale. La Cameră foarte rar îl vede cine-vă vorbind cu un altul său lipsind de la locul său, pe care și-l'a ales sus de tot, la munte pentru a fi mai izolat.

În Ploești, unde are atâta influență, nimeni nu îl vede nici pe stradă, nici prin locurile publice, nici pe acasă la amici; zi și noapte stă în căsuța sa și este un eveniment când iese în oraș, și pentru a face ca acest eveniment să fie mai puțin bătător, d. Grigorescu iese, pentru a se plimba, noaptea la umbra misterului.

Un singur mijloc de comunicare are d. Grigorescu cu publicul, este gazeta sa *Democratul*. Dar acest mijloc este destul de necomplet, de vreme ce *Democratul*, de și bine scris și bine gândit, e o gazetă locală fără mare resunet. În tot cazul, reputația personală a d-lui Grigorescu este mult mai mare de cât aceea a gazetei sale. De aici urmează că nu gazeta a făcut situația politică a d-lui Grigorescu, cel puțin nu i-o mai face.

Atunci ce? Atunci cum se explică considerația cea mare cu care numele d-lui Grigorescu este înconjurat? Cum să face că personal are o mare influență? Pentru unii aceasta este un mister, este ceva neexplicabil, de vreme ce d. Grigorescu nu are nici una din acele calități brilante și aparente care pozează pe un om politic ca pe un pedestal înaintea publicului.

Pentru noi însă lucrul nu ni se pare de loc inexplicabil. Reputația d-lui Grigorescu se datorește unei vieți oneste, unei linii ferme

politice timp de 40 de ani, ea s'a format încetul cu încetul, ea a fost stabilită, ca să zicem așa, bucată cu bucată în cursul anilor. Dacă astă-zî reputația d-lui Grigorescu scapă unei analize riguroase; ea însă se explică perfect dacă cine-va să pune din punctul de vedere al trecutului acestui stimabil bărbat politic, luptător constant al celor mai pure idei ale liberalismului.

Astă-zî d. Grigorescu este unul din fermii partizani ai d-lui D. Brătianu, ce s'a dus acolo fiind-că a văzut că acolo s'a refugiat ideile liberale.

D. Grigorescu are ca toți oamenii slăbiciunile lui în politică. Să atașează adese-orî de oamenii cari nu merită încrederea și este până atâta de orbit în cât nu vede răul ce face cu slăbiciunea sa. Un exemplu este prietenia care o arată d-lui Pătărlăgeanu și de care acesta abuzează fără ca să i dea nimic în schimb. În adevăr este curies a vedea pe lângă omul cel mai tare în convingerile sale, pe cel mai patent *lateral*.

A. D. HOLBAN

Deputatul colegiului al III-lea de Roman, d. A. D. Holban, este cunoscut numai din reputație de generațiile tinere politice. De mult, de mai bine de 14 ani, el nu a mai fost membru al parlamentului. Ales de mai multe ori, sub regimul colectivist, alegerea lui a fost tot-d'a-una invalidată.

Din această împrejurare suntem în dificultate de a descri activitatea parlamentară a d-lui Holban.

Un lucru e drept să spunem, d. Holban în Camerele dintre 1870 și 1875, făcea o foarte bună figură ; el era considerat ca unul din oamenii de valoare ai partidului... liberal și ca unul din cei mai distinși oratori, specialist în chestieile economice și financiare.

Deputatul de Roman, în Camera actuală nu e de loc la largul său, ba chiar putem zice că e la o teribilă strâmtoare. Designat ca candidat la colegiul al III-lea de guvernul junimist, ales deputat de un prefect conservator, d. Teleman, tocmai în momentul când junimiștii cădeaū de la putere, iar conservatorii le luaū locul, d. Holban, față cu dușmănia între aceste două fracțiuni ale partidului con-

servator, nu știe ce să facă, ezitează de a lua o atitudine francă și categorică.

În adevăr, simpatiile d-lui Holban s'ar părea, pentru moment, că sunt în spre junimiști, el este chiar înscris printre constituționali; dar, de altă parte, el nu poate să nu dea concursul său d-lui L. Catargiu, pentru care *personal* s'a separat acum 10 ani de liberali și a trecut în lagărul conservator.

Așa că am putea, fără nici un spirit de răutate, defini ast-fel situația politică a d-lui Holban în Parlament: d-sa este cu inima la junimiști, însă cu votul la conservatori.

Din cauza acestei atitudine false d. Holban, în timpul cât a luat parte la lucrările Camerei, nu a luat nici o dată cuvântul în vre-o chestie oare-care. Tot timpul a stat și a privit cum ambele tabere, scumpe inimii sale, se ciocneau și mai cu seamă se înjurau, deplângând această stare de lucruri care îi leagă mâinile și picioarele.

D. Holban a luat incidental de vre-o două ori cuvântul în chestie de regulament... Asemenea luări de cuvânt nu contează în viața politică a unui om ca d. Holban, de aceea nu i le punem nici la activul nici la pasivul său. Aceasta cu atât mai mult cu cât a vorbit *pentru* închiderea discuției, adică a luat rolul cel mai ingrât, acela de a închide discuția, rol care în ori-că Cameră este foarte rău văzut și care este în genere îndeplinit de deputați de a treia ordine.

Să înțelege că în acele două ocazii, aplauzele conservatorilor nu i-au lipsit. În adevăr, era curios spectacol pentru d. L. Catargiu ca

să vadă pe neîmpăcatul dușman al său și al conservatorilor de acum 12 ani, vorbind în numele partidului conservator.

Dacă în Cameră ar fi fost cu 12 ani în urmă un fonograf care să fi reținut vorbele d-lui Holban de atunci, ar fi fost interesant ca acum un glumeț să-l facă să reproducă acele vorbe, imediat după ce d. Holban vorbise *pentru* închiderea discuției.

D. A. D. Holban este și astăzi un orator de valoare. Cu fraza scurtă și incizivă, cu glasul cam cassant, cu expresia justă și cu o mare căldură, el știe a să face ascultat de la cele întâi cuvinte. Ceea ce e și mai mult e că d. Holban este dușmanul declamatoriei și al frazelor bombaste, el în vorbirea sa merge drept la țel și merge cu o rigoare și o stricteță care impune, care concentrează atenția.

Ceea ce însă caracterizează genul său de oratorie, este pasiunea, pasiunea de multe ori oarbă, pasiunea dusă până la ură, și mai tot-d'una până la nedreptate. Această caracteristică s'a manifestat de atâtea ori la d. Holban în cât astăzi mai nimenea nu-și închipuește pe d. Holban de cât pasionat, vindicativ și nedrept. Deziluziile și mortificațiile pe cari amorul său propriu le-a primit în cei 14 ani din urmă i-au înăsprit și mai tare caracterul.

În parlamentul actual d. Holban încă nu și-a dat măsura și este absolut nevoie ca să și o dea. În adevăr, sunt 14 și mai bine de ani, de când d. Holban strălucia ca un talent necontestat în Cameră, este nevoie ca el să improspăteze acea reputație față cu generațiile tinere cari nu-l consideră ca atare de cât pe cuvânt.

I. N. IANCOVESCU

De sigur că în tinerimea conservatoare d. Iancovescu ocupă unul din cele mai meritoase locuri și că el face onoare culturei partidului.

Deputatul de la Râmnicu-Vâlcea este unul din rarii conservatori cari au înțeles să facă din conservatorism o teorie politică, cari 'și-au dat osteneală să privească ideile partidului nu numai din punct de vedere al trebuințelor electorale sau din acela al căpătuelei, ci din punct de vedere organic, teoretic, aproape științific.

Cult, cu o cultură în o singură direcție ca toți oamenii adânc convinși, ferm de caracter până la încăpăținare, d. Iancovescu, el, tânărul, e unul din cei mai fanatici partizani ai d-lui L. Catargiu. Și lucru curios, prin o eroare produsă de spiritul său, el e convins că d. L. Catargiu, omul trecutului, omul lipsit de idei și de teorie, corespunde admirabil principiului conservator stabilit pe calea teoretică !...

D. Iancovescu nu este un frecvent vorbitor în Cameră. Una din cauzele care face probabil pe d. Iancovescu de a nu lua mai des cu-

vântul este o boală de laringe de care suferă, boală care îl pune în mare greutate de a vorbi și încă mult.

Dar nu e numai aceasta cauza. Ceea ce face pe d. Iancovescu ca să nu și pună în evidență toate mijloacele sale, este o lene, o inerție foarte mare. În adevăr, activitatea, munca, osteneala iată ce lipsește d-lui Iancovescu. Dotat bine, iubind a citi, când e vorba de a se mișca, de a produce, de a se afirma, d. Iancovescu este coprins de o neertată apatie. Ca toate spiritele de această trampă, el lasă lucrul de azi pe mâine, cel de mâine pe poimâine sau când îl face, îl face pe jumătate, grăbit și mai mult de mântuială.

D. Iancovescu merită aceste observații cu atât mai mult, cu cât și a dat în diferite ocazii măsura talentului său. Așa, d-sa a luat între altele cuvântul în o chestie de principiu cu privire la țărani și de la cele înteiu cuvinte s'a făcut ascultat cu atenție de Cameră. Cu fraza scurtă și precisă, preocupat de idea de dezvoltat, păstrând șirul strâns al logicei și al faptelor, punând chestia pe tărâmul principiilor, discutând acestea cu multă cunoștință și siguranță, d. Iancovescu s'a ridicat de o dată la rangul poate de cel mai instruit și serios ténăr din partidul conservator.

Soldat fidel al d-lui L. Catargiu, d. Iancovescu, de și redactor la *Epoca*, a știut să reziste la ademenirile junimiste și măcar că întreaga redacție a numitului ziar a trecut cu arme și cu bagaje la junimiști, d-sa a preferat a să retrage de cât a împărtași buimăceala comună.

D. Iancovescu avea un om drept ideal, pe d. Al. Lahovari. Această slăbiciune a durat până când a văzut pe idolul său scoborindu-se de pe soclul său de granit și devenind curtezanul d-lui Carp și detractorul șefului său, d. Catargiu. Din acel moment d. Iancovescu a repudiat pe falsa divinitate și suntem siguri că astăzi este cu totul vindecat de lahovaromanie.

Am zis că boala de care suferă mai mult de cât de aceea de gât este inerția, apatia. În Cameră când e o discuție importantă, în care partidul conservator nu prea strălucește, d. Iancovescu cere imediat cuvântul. Apoi se plimbă prin dosul băncilor deputaților, probabil pentru a-și aduna ideile și a-și strânge argumentele ce are a spune. Această frumoasă hotărîre nu ține mai mult de 15 minute. După un sfert de oră tot focul sfînt a căzut și d. Iancovescu să duce la birou de să șterge dintre cei înscriși să cedeză cuvântul unui coleg mai puțin talentat de cât d-sa.

Când d. Iancovescu se va tămădui de apatie, va juca de sigur un rol foarte însemnat în partidul conservator.

N. IONESCU

De sigur că nu există la noi un tip mai pur și mai perfect parlamentar de cât d. N. Ionescu. Noi nu ne putem închipui un parlament fără d. N. Ionescu, precum nici d-sa nu'și închipuește că ar putea exista fără ca să nu fie în parlament.

D. N. Ionescu a avut o mare influență asupra parlamentarizmului la noi în țară. Adăpat la fântâna engleză, amoretzat de uzanțele și formele parlamentare de acolo, d-sa a căutat, și a reușit în parte, a le aclimatiza în parlamentul nostru. Sunt fraze și formalități cari zise și repetate neconțin de d. N. Ionescu, au intrat în limba curentă parlamentară. Așa, «guvernul m. s.» sau «onorabilul reprezentant al colegiului al II-lea de Tecuci» etc. etc.

Nu mai avem nevoie ca să lăudăm și să punem în relief talentul oratoric și calitățile strălucite de tribună ale deputatului de care ne ocupăm. Aceste lucruri sunt trecute în domeniul comun. Vom face în această privință o singură observațiune. Iat'o :

Nu'și poate cine-va închipui influența cea mare care a avut'o d. N. Ionescu asupra lim-

bei în genere și asupra celei parlamentare în special. D. N. Ionescu nu este un orator franțuzit ca d. Blaremburg, d-sa nu vorbește fără a'și căuta și îngriji fraza și cuvintele. D. N. Ionescu este oratorul cel mai pur, acela care a introdus poate mai multe neologisme ferice, acela care a adoptat mai admirabil o mulțime de cuvinte din limbele surori, acela care a îmbogățit cu cuvinte, expresii și imagini limba românească.

Discursurile sale ar trebui studiate de gramatici, filologi și profesori de estetică, literatură și retorică, în ele ar găsi giuvaeruri de limbă și de literatură.

Mai avem nevoie ca să spunem că e deputatul cel mai pur de orî-ce tripotagiū, de orî-ce linguşire față de putere, de orî-ce preocupare interesată ?

D. N. Ionescu nu a primit nici o dată să facă parte din nici o comisiune salariată, a refuzat orî-ce fel de onoruri, a declinat orî-ce soiū de prezidenție sau altă delegație, precum acea de raportor, etc.

În secția care se află refuză energic de a fi ales președinte, și chiar când președintele lipsește, de și mai bătrân, d. N. Ionescu nu voește cu nici un preț a'l înlocui, măcar pentru cinci minute.

Încă nu a văzut nimenea pe d. N. Ionescu ducându-se la banca ministerială și vorbind unui ministru. Acest lucru îl iritează când îl vede la alții. Așa, mai dăunăzi, văzând pe d. M. Kogălniceanu că se duce, pentru a dooară, la d. L. Catergiu, d. N. Ionescu 'l-a apostrofat cu următoarele cuvinte :

— «Ce tot te duci la banca miniştrilor?
«Ei trebuie să vină la d-ta, iar nu d-ta la
«dânşii»».

Bătrânul parlamentar stă tot timpul la locul său, şi ascultă cu atenţie pe toţi oratorii; numai înainte de deschiderea şedinţei, sau când se suspendă şedinţa, îl vezi umblând prin incintă sau conversând în sala paşilor perduţi. Altminterea, cum am zis, este tot d'a-una la locul său.

Ceea-ce caracterizează talentul oratoric al d-lui N. Ionescu este ironia fină, este muşcătura până la sânge, este apostrofa teribilă şi implacabilă. Aceste caractere să arată rând pe rând sau toate de odată în acelaşi discurs.

D-lui N. Ionescu nu îi place a fi întrerupt, nu doar fiind-că nu are riposte viue şi momentane, dar... fiind că așa îi este temperamentul. Când este mai cu seamă iritat, apoi trebuie să te păzeşti ca de foc de a' l întrerupe, chiar în mod favorabil, chiar abondând în sensul său. D-nu N. Ionescu nu distinge atunci dacă întreruperea îi este amicală sau nu, el o ia ca ostilă şi tratează în consecinţă pe întrerupător.

Şi cu toate acestea, dacă cine-va nu' l întrerupe, apoi se supără şi caută pricină cui-va, mai cu seamă vecinilor. Când d. N. Ionescu este în vervă, vai de acela care s'ar duce lângă dânsul şi 'l ar asculta prea de aproape. Acela este luat imediat la refec.

D-nu N. Ionescu este cunoscut pentru dialogurile nesfârşite ce are cu prezidenţii, mai cu seamă cu d-nii Pache şi Isvoranu. Este destul ca unul din aceştia să' l supere, pen-

tru ca să'l săpunească apoi așa, în cât să nu mai știe unde să scape.

Liberal convins, democrat chiar, d. N. Ionescu nu e o chestie mare care să privească pe țărani și pe nevoiași în care să nu ia cuvântul și să nu aducă căldură și lumină. D-sa este temut și respectat de întreaga Cameră; mai mult respectat de cât temut, trebuie să o spunem. Viața sa politică pură, dezinteresarea sa perfectă, modestia sa, îl pun de asupra tuturor politicianilor și a intriganților.

D. N. Ionescu este poate cea mai măreață figură parlamentară, și virtuțile civice pe care le posedă îl fac să fie respectat și stimat, chiar în mijlocul dezlănțuirilor tumulturilor celor mai mari din Cameră.

TACHE IONESCU

Unul din cei mai însemnați oratori ai Camerei, poate cel mai întâi, este de sigur d. T. Ionescu. Sunt calități la oamenii politici cari să impun, cari sunt d'asupra orî-cărei contestări, fie chiar din partea celor mai înverșunați dușmani. Talentul superior oratoric al d-lui T. Ionescu este în acest caz: nimenea nu i-l contestă, fie-care îl recunoaște dacă nu îl admiră.

De sigur sunt mici critici de făcut talentului d-lui T. Ionescu. Așa, în ceea ce ne privește, oratoria d-lui T. Ionescu păcătuește prin prea multă corectitudine. Glasul este cam mat sau cum s'ar zice în limbajul teatrului, vocea îi este cam albă, fraza prea simetrică și fără colorit; de multe ori lipsește căldura din discursurile d-lui T. Ionescu. Auzindu'l vorbind un ceas nu te obosește, dar mai la urmă începi a constata o lipsă de căldură și de vehemență oratorică.

În schimb, însă, câtă bogăție de fraze, ce torent limpede și natural de cuvântare, ce expresie minunată a limbei! Când d. T. Ionescu începe a vorbi și'l urmărești cu atenție în cele mai mici detaliuri, rămâi înmărmurit de facilitatea extraordinară a cuvântului: vorbele îi ies din gură cu o ușurință ne mai auzită, iar frazele să succedeză corect unele

după altele, pare ca ar fi fost învățate mai înainte pe de rost sau pare că ar fi citite!

Ceea-ce înalță, după noi, foarte mult talentul d-lui T. Ionescu, este că oratoria lui este liniștită și nu esclude de loc argumentarea; din contra, o presupune, o consideră ca indispensabilă. În adevăr, noi credem că jumătate din valoarea oratorică a d-lui T. Ionescu să datorește argumentărei, logicei, adunării de material, de fapte și de idei. Ia acest substract oratoriei d-lui T. Ionescu și noi credem că reputația lui de orator îi este compromisă, dacă nu perdită, ceea-ce nu se va întâmpla cu alți oratori de frază, de ifos și de patos, unde cugetarea de ordinar lipsește.

Voim să-l prevenim pe d. T. Ionescu asupra unui defect în care are tendința de a cădea. Deputatul de Craiova nu e orator de furtună parlamentară, de invective și apostrofări violente. Talentul său este mai senin, mai de atmosfere senine. De aceea d. T. Ionescu nu ar trebui ca să caute succesul acolo unde nu-l poate avea.

Așa, el de multe ori voește să facă pe oratorul violent. În acest scop el își îngroașe în mod nenatural glasul, își exagerează gestul și caută fraze de efect, chiar apostrofa... De sigur că la un tânăr de talent cum este, acestea merg, dar ar fi de preferat ca să nu se lase a fi trăit pe povârnișul acestui gen, care nu e de loc al său.

D. T. Ionescu în Cameră, afară de activitatea sa parlamentară cunoscută și asupra căreia trecem, merită de a fi studiat. El are un număr de amici, câți-va admiratori, în schimb însă are foarte mulți inimici. Chiar relațiile

lui sunt restrânse, în manierele sale de-altminterea ireproșabile, domnește un fel de rigiditate, de răceală, pe care mulți o iaă drept mândrie, aproape îngâmfare. Noi credem că din 184 de deputați sunt 100 cărora d. Ionescu nu le întinde mâna, nu îi cunoaște, de și a fost coleg cu ei șase luni întregi.

Aseastă parcimonie de raporturi provine în mare parte din cauză eă d. Ionescu nu e just la inceperea ședințelor, câte odată și mai târziu. Profesia sa de avocat, precum și numeroasa sa clientelă îl împiedică de a flana prin incinta Camerei, cum fac cei mai mulți deputați.

D. T. Ionescu în ideile sale este liberal, cu o tinctură pronunțată de democratism, saă am putea zice că el este unul din liberalii cari are idei mai înaintate, care câte-odată atinge radicalismul în chestiele economice și sociale. În ceea ce privește chestiele politice, el e de un moderatism destul de pronunțat, ear prin stăruința de a măguli palatul se apropie de junimiști, în al căror club s'a înscris în timpul din urmă, fără a abdica de la ideile sale.

D. T. Ionescu, este un tinăr plin de viitor; ambițios, foarte ambițios, ca toți oamenii cari simt că aă ceva în capul lor, el caută a ajunge acolo unde talentele și cultura sa îl imping. Situația politică a lui pentru moment, este cam tulbure. Nu se știe cu cine d. T. Ionescu va ajunge; ceea ce să știe sigur e că va ajunge.

Deputatul de Craiova este o adevărată poadoabă a parlamentului român.

ILARIU IZVORANU

Nalt. gros, cu favoriți mari, cu ochii maularului de Venetia, cu sprâncenile groase și întunecoase, cu 24 de măsele în gură, de vreme ce e oltean, d. Izvoranu este un bărbat care impune prin înfățișarea sa de taur nedomesticit.

D. Izvoranu are o mândrie, este că a întrunit cele mai multe voturi la alegerea de vice-președinți; el mai are o aspirațiune, pe care nu o arată de cât concetățenilor săi de la Mehedinți, aceea de a ajunge ministru... *

D. Izvoranu este departe de a fi un vultur în ale politiceii, el nu planează pe d'asupra multora în Cameră; din contră... El ia foarte rar cuvântul în Cameră și are genul său de vorbire, pe care l-am putea califica genul melo-dramatico-duios-plângător.

Când d. Izvoranu, cu glasul de bas profund, cere cuvântul, toți deputații să întorc în spre el ca să'l asculte. Zeflemiștii își fac chiar din ochi și aș aerul de a'și zice: «avem să rădem puțin.»

În adevăr, d. Izvoranu să ridică de pe fotoliul său, face o roată cu ochii, tușește de două ori și apoi cu o voce sepulclară zice: «D-lor deputați și onorați colegi...» Aceste

cuvinte, cari par că vin din adâncimele pământului, el le întovărășește de un gest larg, foarte larg, făcut cu amândouă brațele și de o mișcare din cap care imiteză mișcarea unui balansuoar.

Apoi începe... Cu ochii în plafond, cu poza unui om care invoacă pe duhul sfânt, cu lacrimi în gât, cu întunecime în glas, cu întipărirea simțirei pe față, purtând mâinile în imitația valurilor mării, d. Izvoranu știe a da chestiilor celor mai simple caracterul funebru și mormântal. Când îl auzi vorbind îți să pare că asisti la cea mai neagră și tenebroasă melo-dramă în care trădătorul ucide cel puțin cinci persoane. Și când îl ascuți bine, vezi că e vorba de *închiderea discuției* și că d. Izvoranu vorbește *pentru!!!*...

Deputatul de Mehedinți vorbește cu mare sentiment, cu pasiune chiar în ast-fel de lucruri banale; de aceea când se așează, el este asudat tare, îi trebuie 10 minute ca să-și ștergă sudoarea, care curge șiroaie de pe fruntea sa.

Își poate orî cine închipui ce efect produce d. Izvoranu cu oratoria sa... Pentru cei ce iubesc melodrama, efectul este poate pasabil; pentru scepticii însă cari nu prea gustă genul tenebros și glasurile sepulclare precum și gestul duios, pentru asemenea sceptici genul d-lui Izvoranu este ceva demodat, care nu poate produce de cât zîmbetul...

D. Ilariu Izvoranu când prezidează produce mari încurcături și provoacă violente protestări. Aceasta însă când se hotărăște ca să facă serviciul de complezență guvernului și majorității, dând lovituri de cutit în regulament și în spiritul de imparțialitate...

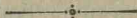
Cu d. Izvoranu dialogurile nu se mai sfârșesc, explicațiile sunt neterminabile, iar votul prin ridicarea mâinilor este tot-d'a-una contestat.

D. Izvoranu, tocmai când oratorul e mai în chestie, tocmai atunci îl întrerupe zicându'i: «D-le deputat, vă rog intrați în chestie.» Intreruperea o face cu bună credință, căci de...

Atunci imediat se ridică o furtună de protestări în care glasul d-lui N. Ionescu se aude strigând: «Iar întrerupi? Iar nu lași pe orator să vorbească? Dacă nu știi despre ce e «vorba, de ce nu te astâmperi acolo?»

Parțialitatea d-lui Izvoranu când prezidează este vădită, însă ea nu merge până la acea a lui Pache. D. Izvoranu, când nu e surprins de guvern păstrează oare care spirit de dreptate și de independență.

D. Izvoranu este vernescist. De ce? Nu se știe, după cum acest lucru nu se știe de nici un vernescist, și de sigur nici chiar de d. Vernescu.

D. AL. LAHOVARI

Nu știm dacă d. Al. Lahovari a zis cuvintele ce 'i se atribue: *mitraillez-moi cette canaille*. Este însă cazul de a zice à propos de ele *si non e vero e ben trovato*.

D. Al. Lahovari are un suveran dispreț pentru tot ce e popular, democratic, disprețul să prefacă în ură de câte ori d-sa să vede împedecat sau oprit de vre-una din manifestațiunile voinței populare. Un caz proaspăt ne confirmă. Să știe că d. Al. Lahovari a căzut la alegerile de acum un an peste tot locul unde și-a pus candidatura; această mortificare nu o iartă și dacă atunci ar fi avut puterea de a suprima colegiele electorale, de sigur că le-ar fi suprimat numai ca să și răzbune eșecul suferit.

Ceea-ce distinge întreagă viața politică a d-lui Lahovari este pasiunea dusă până la ură, este nedreptatea față cu adversarii săi, este orbirea față cu sine, este o stare de perpetuă supra-escitare în contra oamenilor, a instituțiilor și a lucrurilor. Noi credem că dacă d. Lahovari ar fi fost în locul lui Xerxes de sigur că ar fi ordonat *cu o oră înaintea* monarhului persan, să fie bătute cu vergi va-

lurile mării cari îndrăznise a se opune dorinței autocratului.

Sunt oameni cari sunt democrați prin temperament și conservatori prin idei, precum este d. Grigore Păucescu; la aceștia este tot-d'a-una un fel de lipsă de echilibru între vorbe și fapte, lucru care le face onoare de altminterea. La d-nu Al. Lahovari asemenea desechilibru nu există, este perfectă armonie în ideile sale, temperamentul său, acțiunile sale, educația și conduita sa. Este conservator, în sensul cel pur al cuvântului; între d-sa și păturile noii sociale nu poate fi nimic de comun.

În genere la naturile tari, cum este aceea a d-lui Lahovari, educația să formează după temperament, iar nu temperamentul după educație; adică naturele tari caută a să instrui și a să desvolta în sensul voinței și al predilecțiilor lor, iar nu în sensul adevărului și al justului. Acest lucru îl observăm la d. Lahovari. Impins de temperamentul său crud față cu păturile populare, cu clasele desmoștenite, d-sa a îmbrățișat cu pasiune ideile școlii economice individualiste, ale școlii clasice care nu voește să știe de mizerie, de nedreptate, de morală, etc., când e vorba de producere, de acumulare de bogății, de creare de bun trai individual.

Din toți conservatorii, d. Al. Lahovari este poate acela care e mai fanatic apărător al doctrinelor clasice economice și de sigur că e cel mai mare dușman în principiu al intervenției statului în favoarea claselor sărace.

D. Lahovari, este avocat, de cât... nu e

numai avocat, aceasta 'l-a scăpat ca să nu cadă în rândul tuturor politicianilor banali. Cult în sensul ideilor sale, d. Lahovari în chestiile economice și sociale se hrănește cu un unic fel de hrană intelectuală, după cum sunt oameni cari nu aű schimbat nici odată felul lor de bucate de la dejun. În capul d-lui Lahovari se face în fie-care moment o operație destul de curioasă. Toate ideile noi, democratice, intră în calupul său reacționar, iar toate faptele și actele cari sunt contrare ideilor conservatoare, devin argumente pentru a susține tocmai cu ele conservatismul.

De altminterea d. Lahovari este necontestat om de valoare, el este unul din cei mai de valoare al partidului conservator. Orator pasionat, brutal, disprețuitor, el este cine-va; vorba lui nedreaptă este ascultată, gestul său trufaș impune la cei timizi, iar morga măreață cu care spune lucrurile dă multora impresia adevărului. D. Lahovari revoltează, indignează pe auditor, nici odată însă nu îl lasă indiferent sau nu trece de ridicul.

Mulți din amicii săi deplâng pasiunea și înfurierea d-lui Lahovari când vorbește. «Ce păcat că are acest defect, zic, dacă Lahovari ar ști să se stăpânească ar fi neîntrecut». Noi credem din contra, că talentul d-nului Lahovari este făcut din pasiune și din nedreptate. Ia-ți pasiunea, morga, brutalitatea oratorică și îndată el devine un orator banal.

D. Lahovari nu este de loc simpatice, poate fiind-că știe acest lucru de aceea a devenit și d-sa disprețuitor și casant. Cu toate acestea d. Lahovari este foarte simțitor la ori-ce cri-

tică saă la orî-ce rēutate, ceea-ce ar dovedi cā disprețul ce afectează pentru oameni și lucruri de multe orî *este curat necaz*.

D. Lahovari aspiră a deveni șeful partidului conservator. Lucru de care se supără mai tare este cānd ȳ se dă a înțelege cā din cauza naturei sale antipatice nu 'și va putea ajunge scopul, ceea-ce poate foarte bine să se întēple.

Astă-zī d. Lahovari are un rival pe d. Carp, deci își poate orî-cine inchipui ce fel de sentimente poate o natură ca a sa păstra d-lui Carp. Și prin jocul curios al împrejurărilor amēndouī sunt în actualul minister!

IOAN LAHOVARI

Familia Lahovari este o familie darnic tratată de natură ; toți membrii ei sunt oameni cu talent, în cazul cel mai rău oameni inteligenți. Iar între ei strălucește ca un luceafăr d. Alex. Lahovari.

D. Ioan Lahovari, deputat de la Vlașca, este un om inteligent, laborios și foarte conștiincios în tot cu ce se ocupă. Lumina cea prea mare care înconjură în partidul conservator pe fratele său Alexandru, face ca Ion să rămână în penumbră, cam neglijat. D. Ioan Lahovari pare însă că s'a rezignat la acest al doilea rol, de aceea în activitatea lui parlamentară să inspire mai mult de la fratele său mai mare și își fixează linia lui de purtare după politica pe care Alexandru o face.

Este curioasă natură d. Ion Lahovari !. Spirit foarte laborios, minte căria îi place de a scormoni lucrurile, d. I. Lahovari să pasionează câte de o idee saū de o chestie și cât timp e preocupat de ea nu mai vede alt-ceva.

Ceea ce caracterizează pe d. Ioan Lahovari este o corectitudine în felul de a vedea lu-

crurile, un fel de dreptate relativă de apreciere, lucru cu totul străin lui Alexandru.

De și conservator convins, și încă vechi conservator, d. Lahovari nu e orbit până întru atât în cât să nu vadă progresele făcute precum și spiritul nou. De altă parte, nedreptatea îl revoltă, ear patima de partid îl lasă rece. Din această cauză, în ultima sesiune legislativă, d. Ion Lahovari a suferit mult din cauza atitudinii necorecte a fratelui său Alexandru. Nevoit să aibă aceeași politică, din atitudinea lui să vedea că el suportează în mod penibil evoluțiile brusce ale fratelui său ministru. Mai ales faptul că a fost nevoit să retragă proiectul de lege pentru suprimarea mai multorlegațiunii, l-a pus în confuzie de spirit pe care o mărturisea el singur.

D. Ioan Lahovari are o slăbiciune, aceea a economiei în buget.. De dimineată până în seară nu se gândește de cât la aceasta... El este foarte fericit când prin concursul său să poate realiza o economie de un ban!... De aceea el în cursul fie-cărei sesiuni prezintă mai multe proiecte de legi, toate purtând aceeași pecetie... Într'o zi el propune suprimarea parțială a cărților de liber-parcurs, altă dată suprimarea câtor-valegațiunii, etc. etc... Se înțelege că toate aceste proiecte se duc de a dreptul la arhivă...

D. Ioan Lahovari nu e orator, saū mai drept este un vorbitor greoi, difuz, foarte dificil la auzit. Este departe de a avea talentul fratelui său! Când d. Lahovari să aruncă în un discurs, nimenea nu'l mai poate opri... Este lung, foarte lung, se oprește la toate detaliu-

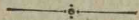
rile, dă însemnătate tuturor nimicurilor, face demonstrația lucrurilor celor mai clare și toate acestea fără relief, fără sare, fără atracție.

În fond este ceva, dacă urmărești cu atenție și cu răbdare pe orator; dar forma, dar felul de a spune este penibil.

D. I. Lahovari nu știe a se opri la timp, nici a nu spune tot ce să prezintă spiritului. El crede că cu cât va arunca auditorului mai mult material, cu atât îl va satisface mai mult.

Lungimea discursurilor sale este cunoscută în Cameră. De multe ori această lungime deserveste cauza guvernului. În adevăr, câte odată guvernul are interes ca să se închidă discuția mai curând, când d. I. Lahovari ia cuvântul aceasta este imposibil, cu toate tragerile de mânecă ce îi vin din toate părțile.

D. I. Lahovari se bucură de stima tuturor colegilor săi.

TACHE LAURIAN

Cazul d-lui Laurian este foarte curios și interesant. Iată un om cult, cu o cultură ce e dreptul cam dogmatică, pentru a nu zice pedantă, cult însă în adevăratul înțeles al cuvântului, posedând cunoștințe solide și variate.

Iată un om care, pe lângă cultură, este talentat, inteligent, ascuțit la minte, el este în stare să frământa materialul înmagazinat și să adauge o parte de la dânsul.

Și cu toate acestea d. Laurian e considerat și este în realitate un personagiū de a doua ordine în grupul junimist, unde d. Alex. Marghiloman, cu mai puțin talent și cu mult mai puține cunoștinți, strălucește în rangul întâiu!

Am zis că d. Laurian e personagiū de a doua ordine. Este destul să spunem că atunci când e vorba de ministerul de instrucție, junimiștii singuri nu să gâdesc pentru d. Laurian, de cât la postul de director, nici de cum la acela de ministru.

Mult timp noi am crezut că 'i se face d-lui Laurian nedreptate în partid și că din deosebite împrejurări cu caracter personal, el este lăsat cu rea voință pe al doilea plan. Mult timp ne-am revoltat la această nedrep-

tate, cunoscând egoismul d-lui Carp și rancunele copilărești ale d-lui Maiorescu.

Cu toate acestea, urmărind mai de aproape activitatea (?) parlamentară a d-lui Laurian, în ultima sesiune, am început a ne cam explica relegarea pe al doilea plan al d-lui Laurian în grupul junimist.

Este un proverb românesc : «Cum 'și-o face cine-va singur, nu i-o face nici dracul». Acest proverb să aplică perfect d-lui Laurian.

Dacă deputatul de Ialomița ocupă un loc secundar în partid, este că el o voește, el și 'l-a ales și perzistă a rămânea acolo. În zadar colegii săi sau cel puțin oamenii imparțiali îl împing mai sus, d. Laurian se încapătănează de a rămânea mai jos de cât ar merita.

În adevăr, o natură mai neglijentă, un spirit mai leneș, o purtare mai apatică nu există. D. Laurian pretinde că face politică militantă și dacă nu ar scri la gazetă, nimenea nu ar crede-o, căci el nu face nimic, absolut nimic, pentru ca să dovedească cu fapte ceea ce face pe semne numai în intenție.

Lazzaronismul în politică ! iată boala cea mare a d-lui Laurian, iată boala celor mai mulți. Dotați bine de la natură și de educație, ei să lasă a trăi în un fel de dulce far niente, la nevoie dau a lene din un deget și apoi cad pentru cât-va timp istoviți ca în urma unei sforțări uriașe !

Din cele spuse, ușor poate înțelege cine-va că activitatea parlamentară a d-lui Laurian e foarte redusă. De și raportor în chestii importante, precum răspunsul la mesagiul tronului, de și membru în comisiunea financiară

d. Laurian nu face de cât să apară la tribună, și confinându-se în un mutism regretabil, lasă pe alții ca să culeagă laurii discuției.

Zicem *lasă pe alții*, fiind-că d. Laurian ar putea să culeagă dacă nu cununa întreagă cel puțin o parte din ea. Căci el e orator, orator cam afectat, destul de declamator, ceva care îți aduce aminte de d. Maiorescu, dar orator, dar om cult, în stare ca să țină un discurs și să expună un număr de idei.

Și lucru îngrijitor. Cu cât vârsta îl atinge tot mai tare cu aripa sa, cu atâta această propensiune spre anihilarea eului seü politic capătă o tărie mai mare. D. Laurian a scăpat o ocașie, poate unica, aceea de a fi lea-derul majorității camerei sub guvernul junimist.

În adevăr, de vreme ce mai toți oamenii de valoare ai Junimei erau pe banca ministerială, rolul de orator al majorității îi venea de drept d-lui Laurian, ca unuia din cei mai vechi și mai talentați membrii.

Ei bine! nu, d. Laurian a tăcut, s'a măr-ginit a vota alb la alb. Cu atât mai rău pentru d-sa Noi mărturisim că regretăm din suflet lucrul.

TITU MAIORESCU

Titu Maiorescu este un om politic ? Noi am inclina a crede că nu.

În adevăr, pentru ca cine-va să fie om politic trebuie să aibă pasiunea lucrului, focul sacru. Aceasta a lipsit tot-d'a-una d-lui Maiorescu.

Oamenii politici intră în minister fiind-că fac și au făcut politică, fiind-că au jucat un rol și sunt designați de partide să îi reprezinte.

D. Maiorescu a intrat acum 15 ani în ministerul d-lui Catargiu ca specialist în chestiile de învățământ, după cum ar intra cineva la lucrările publice în calitate de inginer.

De altmintrelea ocupațiile d-lui Maiorescu îl designase ca ministru specialist la instrucție, fără alt titlu politic. Profesor, om care s'a ocupat cu literile, cu chestiile limbistice și literare, cu critica, cu estetica, cu afacerile de instrucție, d. Maiorescu nu putea fi de cât ministru de instrucție.

Aceasta cu privire la ministerul său de acum 15 ani.

Dar de atunci ? De atunci d. Maiorescu nu s'a schimbat de loc. Indată după căderea ministerului d-lui L. Catargiu, d. Maiorescu a

încetat de a face politică militantă, sau mai bine *a continuat* a nu face politică militantă. Luând la serios cariera de avocat, d-sa a fost ani întregi absorbit cu afacerile de barou, și numai în răstimpuri, numai când ocupațiile 'i-au permis și-a adus aminte să facă puțină politică... Și încă ce fel de politică? Politică lipsită de relief, de pasiune, politică academică, politică de amator, de literat și avocat în vacanță.

A fost un timp în care d. Maiorescu a fost nevoit să facă ceva mai multă politică și să fie un fel de șef. Este acum cinci șase ani în Camera de revizuire, pe când d. Carp era ministru plenipotențiar la Viena.

Ales deputat, în condițiile știute, adică de administrația Vasluiană, după ce adevărata opoziție a demisionat și s'a retras din Camera, d. Maiorescu vrând nevrând a fost obligat să fie om politic. De aceia în acea legislatură d-sa a ținut câte-va discursuri menite a explica mai mult poziția d-sale în acea Camera de cât a indica o direcție politică. Acest rol îl obosea pe d. Maiorescu și oboseala sa îl trăda prin faptul că rar, foarte rar, numai când nu putea face altmintrelea d-sa lua cuvântul.

Indată însă ce a venit d. Carp în țară și a fost ales tot de administrația Vasluiană deputat, rolul de leader, de om politic cu un caracter oare care militant a încetat. D. Carp a luat rolul și de atunci îl ține neconținut, fără răstimpuri, fără oboseală, fără pasiune.

De atunci d. Maiorescu este aruncat pe al doilea plan... Dar să ne înțelegem, această

semi-eclipsă nu este fără voia d-lui Maiorescu; din contra cu voia și cu plăcerea sa, așa în cât putem zice că d. Maiorescu *s'a aruncat singur* pe al doilea plan.

În adevăr, un om politic este aruncat pe al doilea plan, când el își dă toate silințele să se mănțină pe întâiul și totuși el este distantat și întrecut de alții. Când însă cine-va se șterge singur, se desinteresează, se pune în penumbră singur, atunci aceasta înseamnă o retragere voluntară, iar nu involuntară. Acesta este cazul d-lui Maiorescu.

Este întrebarea : pentru ce d. Maiorescu se pune singur în penumbră, pentru ce la banchetul politic junimist își alege el singur locul al doilea ? Noi credem, mai întâiu, că aceasta o face în mod involuntar, în acest sens adică că natura lui nu'l împinge la o acțiune militantă, că temperamentul lui cam reflexiv și rece îi repugnă rolul de a fi vecinic pe parcanе înaintea dușmanului.

Mai este încă ceva. D. Maiorescu nu a moștenit avere de la părinți ca d. Carp, deci pentru a trăi bine, foarte bine, cum trebuințele sociale cer, el este nevoit să muncească, să facă avocatură, ceea ce 'l distrage de la viața politică.

De altă parte, d. Maiorescu se simte cam rătăcit în viața politică, în ceea ce privește marele chestii sociale economice și financiare, cari sunt la ordinea zilei. În adevăr, d. Maiorescu nu este familiar cu asemenea chestii; dacă îl scoți din filosofie, literatură, limbă, istorie, artă, d-nia sa nu mai are nici o competență serioasă. De aceste lipsuri d. Maiorescu

are, ca om inteligent, perfectă conștiință, pe urmă el este destul de ambițios și are destul amor propriu pentru a nu se produce înaintea publicului de cât în chestiuni pe cari este cu totul stăpân.

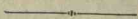
Fiind așa, este natural ca actualul ministru de instrucție să se țină la o parte și să aibă aerul șters când sunt la ordinea zilei chestiuni cari ies din cercul obicinuit al cunoștințelor sale. Iată încă o cauză care explică rolul secundar pe care d. Maiorescu îl joacă.

De altmintrelea nu e numai atât. De câțiva timp se observă la d-nia sa un fel de oboseală, de descurajare, de scepticism. D. Maiorescu nu mai pune nici un interes în nimic, nici chiar în chestiunile de instrucție. Unii pretind chiar că și în aceste chestii a rămas în urmă în cursul acestor 15 ani în care a fost nevoit să se ocupe aproape exclusiv cu avocatura. Mulți pretind că venirea la ministerul instrucției din nou a d-lui Maiorescu a produs o decepție chiar amicilor și admiratorilor săi. Și lucru s'ar părea că să justifice prin faptul că până acum d. Maiorescu nu a dat semne de viață nici chiar pe tărîmul unde e specialist, pe acela al instrucției. În curînd însă vom vedea în mod neîndoelnic dacă această temere se justifică sau nu.

Trebue sfîrșind să recunoaștem un lucru. De și d. Maiorescu nu e om politic, de și nu are cunoștințele ce se cer pentru aceasta, totuși când e vorba de a lămuri o situație, de a răspunde unor adversari, de a se afirma în un mod oare care, el este unicul în par-

tidul junimist. Niminea d'între junimiști nu expune cu mai multă claritate, eleganță și logică o situație politică și niminea nu o justifică în mod mai demn, parlamentar și atrăgător. D. Maiorescu este oratorul de zile mari al junimiștilor și în asemenea rol niminea dintre junimiști nu poate rivaliza cu el.

GENERALUL MANU

GENERALUL MANU

Generalul Manu este, ca militar, o reputație usurpată sau nu? Iată o chestie asupra căria nu ne putem pronunța. Un lucru însă zicem: în general, noi ne defiiăm de reputațiile câștigate fără ca să avem probe vădite în sprijinul lor. Generalul Manu pentru mulți să pare a fi în acest caz. De aceea vom zice ceea ce am spus de d. Maiorescu: după opt ani de *nemilitărie* așteptăm pe generalul Manu la lucru...

Generalul Manu are de caracteristică *afecția*; afectează pe corectul politic, afectează pe militarul tip, afectează pe dinasticul nestrămutat. În adevăr se știe că generalul Manu, în opoziție fiind, s'a opus la orî-ce politică care ar atinge persoana regelui, pentru care el afectează de a avea un cult.

Conservator convins, militar cu idei înguste, generalul Manu este tipul reacționarului doctrinar și cavalier. Dacă în țară la noi ar fi fost o dinastie, de sigur că d. Manu ar fi, pîntre rari legitimiști români.

Ceea ce caracterizează pe generalul Manu este că are idei precise, tăetoare, în toate chestiile, idei din cari afectează de a nu eși cu

nicî un preţ. Actualul ministru de război are ideile sale etichetate în tocmai ca alifiele şi medicamentele la farmacie. Aşa, când e vorba de regalitate, d. Manu ia din raft burcanul purtând eticheta *unsoare dinastică*; când e vorba de chestia ţăranului, de ideile liberale, etc. întinde mîna la alte burcane cu etichetă în chestie şi discursul este şi făcut.

Ca toţi conservatorii încăpăţanaţi, generalul de multe ori nu mai gîndeşte sau nu mai îşi răscoleşte ideile; la ce folos? În tinereţe nu a gîndit? Nu şi-a format o opinie în toate chestiile şi acea opinie nu este el convins că e cea mai dreaptă?...

Generalul Manu se bucură de multă stimă în partidul conservator şi chiar printre adversarii săi politici; mîndru şi dîndu'şi oarecare aer de corectitudine şi de grandoare, prea simţitor în amorul său propriu, pentru a face o concesiune, sau un act de compluşenţă adversarului, generalul Manu este un stălp neclintit conservator, mai mult din motive mici şi egoiste, de cât din consideraţii politice.

Cu toate calităţile ce evident le are, generalul Manu este un spirit pretenşios, îngâmfat şi fals, care arată în multe ocazii şi strică toată buna impresie ce cine-va o are pentru el. În genere, nu ştim cum procedează el la ministerul de război, nici cam ce fel de soluţiuni dă chestiilor; ceea ce putem spune este că în politică generalul Manu nu vede nicî odată just, că egoismul de sine îi întunecă cugetarea şi că în discursurile sale mai cu seamă, denotă un spirit fals, cu totul fals.

Aceste defecte inerente marelui ambiții, fără ca să fie compensate de oare-care lărgime de vederi și de pasiune politică, cum este cazul d-lui A. Lahovary, face că d. Manu nu a fost, nici nu poate fi odată om politic. D. Manu, general în activitate sau în retragere, rămâne vecinic militar, și militar cu spirit îngust, care nu cunoaște de cât disciplina, a căruia privire nu se poate urca mai sus de superiorul său imediat.

Această militarizare a întregii naturi a generalului Manu, îl face ca să nu fie om politic; îi lipsește atât elasticitatea necesară, cât mai cu seamă lărgimea de vederi. De aceea d. Manu a înțeles politica cum ar înțelege cine-va un regulament; politica pe care a făcut-o a fost o politică de proceduri, în proceduri el pune toată însemnătatea. De aceea cât timp conservatorii au fost în opoziție, generalul Manu a fost o piedică, a ținut nota discordantă și a adus multe încurcături partidului său. Dacă conservatorii s'ar fi luat după politica generalului Manu, ei nu ar fi astăzi la putere.

Generalul Manu are deci, ca om politic, în partidul conservator o poziție nemeritată. Simplu soldat politic nu e, căci este nedisciplinat când este vorba a 'i se călca pe ideile lui; șef nu poate fi cu atât mai puțin. Ce este dar? Este ministrul de război desemnat al partidului conservator, după cum d. Maiorescu ministrul instrucției al junimiștilor.

ALEX. MARGHILOMAN

D. Marghiloman este junimist nu de sânge ca cei-l-alti, ci de adopțiune. Și iată cum: se știe că d. Maiorescu strămutându-se la București a stămutat în același timp și ședințele de Vineri ale societății Junimea. D. Marghiloman este câștigul acelor ședințe pe cari le-a frecventat. Ministrul lucrărilor publice a fost întâiu Maiorescist, și numai după ce d. Carp s'a întors din misiunea sa diplomatică de la Viena, a devenit Carpist. Jockey-Clubul a sfârșit ceia ce ceaiurile de la d. Maiorescu incepuse.

Trebuie să recunoaștem că achiziția făcută de Junimea în persoana d-lui Marghiloman este bună. Junimea de mult, fie ca societate literară, fie ca politică, se înturna în jurul acelorași și acelorași persoane: tot Pogor, tot frații Negruți, tot Ianov, tot Melic, tot Buicliu. Intrarea d-lor Marghiloman și Laurian a dat Junimei un caracter de tinerețe. «Vedeți că «nu nu măi trăim, dar chiar ne înmulțim» zicea pe atunci un membru al Junimei.

Dar după cum legăturile de adopțiune nu prețuesc cât cele de sânge, tot așa intrarea adoptivă a d-lui Marghiloman în gironul Junimei lasă la fie-care pas să se vadă că junimistificația nu e complectă.

Este o mare deosebire între d. Marghiloman și junimiștii de baștină. Atât cultura, atât spiritul, atât fondul de a gândi, precum și materialul intelectual se deosebesc la d. Marghiloman. Mai întâiu, acesta nu s'a adăpat din cultura estetică și literară a Junimei, nici nu se prea înțelege în ea, ceea ce este un grav defect din punct de vedere junimist. D. Marghiloman este un tânăr cu talent, însă cu o cultură de avocat, acest lucru va constitui pentru dânsul tot-d'a-una o pată indelebilă junimistă.

Pe urmă mai este alt-ceva. Ceea ce lipsește d-lui Marghiloman este turnura junimistă a spiritului, este acea pecete pe care o poartă mai toți junimiștii. Uitați-vă de ex. la d. Nica... este un perfect junimist, chiar d. Laurian e junimist, pe când pe d. Marghiloman nu'l poți califica ast-fel până ce singur nu ți va spune.

Pentru ca să vedeți mai bine ceea ce voiesc să zic, observați cum vorbește d. Marghiloman și cum vorbesc d-nii Carp, Maiorescu și chiar Th. Rosetti. Totul se deosibește; d. Marghiloman când voește să impresioneze ia tonul fals declamator; declamator este și d. Carp, dar declamator studiat, care se apropie de natură. Un junimist nu ți va vorbi fără să nu presare discursul cu oare-cari reflecții filosofico-sociale; acestea sunt suveniruri de la societatea literară acum dispărută în valurile politice. La d. Marghiloman nu vei găsi umbră de ast-fel de lucruri, d-sa vorbește în mod corect și expune faptele ca la tribunal. Se cunoaște că e străin de Spencer, Hartman, Bucle și mai cu seamă de Schopenhauer.

Ce este dar d. Marghiloman? Este un avocat bun, foarte bun, este cum zice francezul *un homme du monde*, este un tînăr care s'a pus în evidență prin averea sa, cel puțin tot atât cât și prin talentul său. Calitatea de *om de lume* îi este de mare ajutor, ea face să'i se șteargă asperitățile, arguțiile și pedantismul avocatului. Cât despre avere, nu avem nevoie să arătăm ce servicii mari poate aduce unui tînăr inteligent, cavalier și nu lipsit de cultură.

Trebue să ținem seamă d-lui Marghiloman de o particularitate care îi face mare onoare. Incepând cariera sa pe când regimul lui I. Brătianu era în floare, ales deputat în o Cameră eminaminte colectivistă, d-nia sa a știut să respingă toate avansurile pe cari 'i le-a făcut fostul prim-ministru și a preferat ca să urmeze norocul îndoelnic al d-lui Carp.

Și aceasta când? Când tinerii de valoare se aruncau în massă la picioarele puternicului zilei.

Această conduită dovedește din partea d-lui Marghiloman, dacă nu caracter cel puțin demnitate de sine, lucru de alminterea știut.

D. Marghiloman, fără a fi o inteligență extra-ordinară, este un om de talent, serios și foarte laborios. Nu vorbim de ideile sale, căci nu 'i le cunoaștem și probabil că nici nu are, bine înțeles în domeniul politic.

D. Marghiloman îndeplinește un rol foarte prețios în partide, mai cu seamă în grupuri restrânse ca acela al Junimeii. El este aceea ce se numește la teatru o *utilitate*, o *bună utilitate*. Când partidul nu are un om special și ponderos la un minister vacant sau la o

altă îndatorire, d. Marghiloman este acolo pentru a ocupa locul. Dovadă calitatea sa de ministru de lucrări publice. Și ca toate *utilitățile*, d. Marghiloman își îndeplinește rolul nu briliant, aceasta nu intră în caracterul utilităților, însă în mod corect și foarte onorabil. Dovadă modul convenabil cu care d-nia sa a apărut înaintea Camerei un buget special ca acela al căilor ferate.

D. Marghiloman are o justă mijlocie în toate, sau mai bine, ceea ce caracterizează talentul său este *corectitudinea*. Corect în haine, corect în vorbă, în gest, d. Marghiloman este un orator care nici-odată nu a căpătat sau va căpăta un succes imens, tot-d'a-una va avea un succes serios, un succes de stimă.

Un cuvânt pentru a sfârși. Prin sine d. Marghiloman nu poate preta la ridicul, totuși el este vulnerabil prin tatăl său K. K. Iancu, vulnerabil nu alminterea de cât că lumea, nefiind deprinsă a vedea în K. K. Iancu un om politic, zimbește și chiar rîde de câte ori K. K. Iancu, tatăl d-lui ministru, îi dă ocazie, bună oară cu faimoasa *trecere a gârlei*.

Fără a voi să ofensăm personal pe K. K. Iancu, vom îndrăzni să zicem că d-nia sa este pe lângă fiul său ministrul, ceea-ce era Ștefan Bellio pe lângă răposatul Câmpineanu, bine înțeles mutates mutandis..

ION NĂDEJDE

Înalt ca un colos, gros, negru ca fundul ceaunului, cu mâinele mari și botocănoase, cu plete lungi și inculte, cu barba rară ca la Negrii, îmbrăcat murdar, cu ciobote cât două corăbii, având mersul greoi al unui elefant, d. Nădejde este obiectul curiozității și în mare parte al plăcerii întregii Camerii.

A fost o nenorocire pentru d. Nădejde că s'a ales deputat! Sunt oameni cari trăesc din legende, din ceea ce alții își inchipuesc despre ei, dar cari sunt perduți îndată ce îi cunoaște cine-va mai de aproape. Acesta este cazul d-lui Nădejde.

Socialistul de la Iași reușise să-și creeze, cu ajutorul baetilor din școli, un fel de legendă, care consistă în a fi considerat ca om de valoare, ca mare orator, ca mare om superior, ca un fel de tricolic.

Când d. Nădejde a intrat în cameră, fie care privindu-l a avut o mică decepțiune. Individul nu corespundea ideii ce mulți își făcuse de el. Dar acei mulți și-au zis: «ia să nu judecăm pe om după aparență; scoarta este murdară și respingătoare, miezul însă poate fi serios și de prima calitate.»

Au aşteptat cu toţii ca să'l vadă la lucru... şi 'l-au văzut... Când a vorbit întâiaşi dată... o mare decepţie a coprins pe toţi. «Cum? «acesta este Nădejde? zicea fie-care, acesta «este faimosul şi temutul Nădejde? Dar ştii «că omul nu are nici talent?»

Ereau însă încăpătânaţi cari persistau a considera pe d. Nădejde ca ceva sau mai bine ca pe cine-va. Aceia răspundeau la obiecţia de mai sus întocmai ca în *Scrisoarea perdută* a lui Caragiale: «Aveţi puţină răbdare şi veţi vedea.»

A avut Camera nu puţină, dar multă răbdare, 'l-a auzit, nu odată ci de zece ori pe faimosul Nădejde şi impresia a fost deplorabilă...

Astăzi I. Nădejde este judecat şi pus la dosar. Astăzi nu e un deputat care să nu aibă o idee justă de valoarea d-lui Nădejde, valoare nulă, absolut nulă.

Întâiaşi dată când I. Nădejde a vorbit, d. I. Marghiloman bogătaşul 'l-a ascultat cu mare atenţie; când deputatul socialist a sfârşit, d. Marghiloman s'a dus la un grup de deputaţi şi a zis: «Înainte de a vedea şi de a auzi «pe Nădejde, mă temeam de socializm; *de acum nu mă mai tem.*»

D. Nădejde este cel mai prost vorbitor din Cameră, şi prin aceasta nu voim să zicem că e prost orator; despre oratorie nici vorbă... Este deputatul cel mai disgrăţiat în ceea ce priveşte mijloacele de a se exprima şi de a gândi.

Când aude cine-va pe Nădejde vorbind îi este cu neputinţă să'si închipuiască că acest

om e cult, că a făcut studii bune și că a citit mult. D. Nădejde să exprime ca un maha-lagiū, ordinar în expresiuni, fără frază, fără șir, fără nici o tinctură literară. I. Nădejde nu e în stare să trateze o chestie și să o dezvolte. Ceea ce îi lipsește mai cu seamă este puterea de a argumenta, de a demonstra. Lui I. Nădejde îi este imposibil ca să argumenteze asupra unei chestii timp de 5 minute. El se mulțumește numai a înșira fapte și a enunța părerea sa asupra acelor fapte; cât pentru dezvoltarea lor... cum am zis, peste putință...

Socialismul a pierdut grozav cu intrarea d-lui Nădejde în cameră; ar fi pierdut chiar dacă 'l-ar fi fost susținut, căci 'l-ar fi susținut rău și slab, cu atât încă mai mult de vreme ce nu 'l-a susținut de loc.

I. Nădejde nu e de loc ascultat în Cameră; când el vorbește toată lumea conversează. Nimenea nu-i dă atenție, pentru că fiecare știe că nu spune nimic, iar ceea ce spune nu e de mare însemnătate.

Socialistul de la Iași stă tot timpul nemișcat la locul său, citind sau scriind. Ce scrie? Întâiu nimenea nu știa ce, mulți își închipuiau că adună note pentru vre-o lucrare socialistă însemnată sau scrie vre-un articol de revistă.

Astăzi, în urma divulgărilor faimoaselor scrisori către țărani, în care omul nostru se laudă făcând să porceadă totul și toate de la dânsul și numai de la dânsul, de... proverbul: «tot țiganul își laudă ciocanul,» — astăzi fiecare știe ce scrie I. Nădejde la pupitrul său,

acoperind scrisul cu mâna stângă... Sunt scrisorile către țărani, în care șarlatania este amestecată cu o mare naivitate și cu o bună doză de ridicul.

Care este valoarea reală a d-lui I. Nădejde ? I. Nădejde excelează în mici intrigă de mahală, în cârtiri, în spionagiū, în clevetire și în o acțiune surdă, în o propagandă ascunsă și dusă prin tot felul de mijloace mai mult sau mai puțin corecte. Este departe de a fi un om de talent, cu vederi largi și cu o politică deschisă și măreață... I. Nădejde este omul expedientelor, a resurselor mediocre și a spiritului îngust

Invidios, clevetitor, mic la suflet, simțindu-și inferioritatea și căutând să o ascundă, I Nădejde mai mult din această cauză s'a hotărât a 'și adresa propaganda sa la sufletele naive ale țăranilor, după ce a văzut că inteligențele tinere ale școlarilor încep a-î scăpa de sub influența lui.

Un fapt pentru a sfârși și care caracterizează pe I. Nădejde și ca tovarăș de luptă. D. V. Morțun, simpaticul socialist care făcea figură mult mai bună și era superior în Camera d-lui I. Nădejde, în un moment de indignare declară că dacă Camera va invalida alegerea d-lui Veniamin, apoi își va da demisiunea.

Camera invalidează.

Atunci d. V. Morțun ia repede o coală de hârtie și începe a-și scrie demisiunea ; d. Nădejde, care ședea lângă tovarășul său, vede aceasta și nu zice un singur cuvânt, nu face nimic

pentru ca să oprească pe V. Morțun de a 'și da demisiunea.

— «Pentru ce nu 'l oprești» îi zice d-lui Nădejde, un deputat.

— «E treaba lui, răspunde cu răutate Nădejde, dacă voește să dea demisiunea nu are de cât să și-o dea»...

Această mică scenă credem că completează tabloul.

CHRISTU NEGOESCU

Poate nu e deputat mai simpatic de cât d. Chr. Negoescu, nu simpatic în sensul lui Tzanel, adică a unui cățeluș de lux cu părul creț și mătăsos, ci în sensul omului serios, cu căutătura largă, cu figura bărbătească dar deschisă, respirând în toată persoana lui bărbăția unită cu amabilitatea.

Christu Negoescu nu 'și-a dat încă în Cameră măsura talentului lui, căci are realminte talent; în sesiunea trecută el a evitat de a lua cuvântul în chestii mari, și nu a vorbit de cât în mod incidental. Din puținele vorbe ce a pronunțat, însă, fie-care a putut vedea că junele deputat de la Ploești este de o stofă de bună calitate, de foarte bună calitate. El are un glas simpatic, fraza corectă, gândirea limpede, el știe a'și păstra firul și a dezvolta rând pe rând toate argumentele. Fiind dat neobiceiuinta tribunei precum și atmosfera tulbure a Camerei, Christu Negoescu promite a fi unul din cei mai serioși oratori pe care îi vom avea peste câți-va ani.

Ceea ce distinge pe Christu Negoescu sunt două lucruri: întâi un spirit drept, loial, o minte sănătoasă și nepasionată, și al doilea

un caracter blând, dușman al scandalurilor, al discuțiilor violente și pasionate. Deputatul de Ploești este un spirit larg, în mare parte contemplativ. Pe dânsul îl pasionează ideile și discuția de idei, dar îi repugnă tripotagiile de culise, opoziția oarbă și nedreaptă precum și șicanele meschine la cari toate partidele recurg în lupta lor înverșunată.

Christu Negoescu stă pe banca democraților, modest, laborios, comunicativ cu amicii, ocupat de sarcina sa de deputat, preocupat în tot momentul de interesele alegătorilor săi, el este modelul deputatului conștiincios. Nu e proiect de lege care să nu 'l studieze și să nu 'l pună la colecție, nu este chestie de care să nu se intereseze și să nu o pună în discuție în cercul amicilor săi.

Am zis că are o minte dreaptă sau cum zice francezul *la droiture dans l'esprit*. Această calitate îl face să fie stimat și de adversarii săi politici, ea îl păzește de a cădea în extremități regretabile și de a să scoborâ la expediente meschine. Ch. Negoescu nu să sfiește de a spune felul său de a gândi tuturor.

Deputatul de Ploești este un om cult, el a citit mult și variat, chestiele sociale îl atrag și îl ocupă, cât despre cele didactice el le cunoaște în perfecție, căci a aparținut corpului didactic ale cărui interese și acum le are la inimă.

Deputatul despre care scrim aceste puține rânduri 'și a căpătat deja în Cameră reputația unui om serios și corect. În adevăr, ales în opoziție în contra junimiștilor și a conservatorilor, el are o atitudine demnă și leală.

De și avea multe simpatii pentru câți-va junimiști de valoare, între cari pentru d. Maiorescu, aceasta nu 'l-a împeditat de a face opoziție serioasă de principii. Cât în ceea ce privește pe conservatori, el este contrarul lateralului, el îi combate în mod franc, nefiind nici o afinitate între ideile sale democratice și între acele conservatoare.

D. Christu Negoescu, cum am spus, este alesul Ploeștenilor, unde să bucură de o mare și meritată simpatie. Lucrător infatigabil, cunoscând nevoele concetățenilor săi, în curent fiind cu marele chestii de la ordinea zilei, Negoescu în curând va căpăta în orașul său, și apoi în țară, însemnătatea care o merită.

TH. NICA

D. Th. Nica, junimist de marcă, scapă analisei saū mai bine unei aprecieri formulate în scurt. Și știți de ce? Fiind-că activitatea sa nu e aparentă, nu imbracă forma vizibilă și palpabilă pentru toată lumea, pentru grosul publicului mai cu seamă.

Așa, dacă s'ar lua cine-va după aparențe ar trebui să relege pe d. Nica printre inutilitățile din Cameră. Ne aducem aminte că *Voința Națională*, care acum câți-va ani întreprinsese să facă portretele junimiștilor, ajungând la d. Th. Nica s'a mărginit a face *un mare zero...*

Ei bine, nimic mai nedrept, nimic mai nemeritat.

D. Th. Nica este cel mai activ și muncitor membru al grupului junimist, după cum d. Pogor este cel mai leneș.

← În acest grup nu să prea strălucește, în genere, prin muncă și activitate. Ei bine, d. Nica este o excepție fericită. Și când zicem că e muncitor, înțelegem tot-odată muncitor inteligent și conștiincios.

Dotat cu un temperament activ, posedând cunoștinți foarte serioase, mai cu seamă în

chestiele financiare și cele economice, d. Nica își cheltuește temperamentul și cunoștințele sale fără repaus, fără întreruperi.

Publicul nu știe că cele mai multe lucrări financiare sau economice ale guvernului junimist au trecut întâi prin mâna d-lui Nica; colegii săi din Cameră nu știu câte lucrări are d. Nica de făcut, însărcinat de alții.

Foarte adesea la începutul ședinții deputații surprind între d. Nica și d. Carp sau Maiorescu următorul dialog :

D. Carp.—Ei, Nica, lucrarea e gata?

D. Nica.—Măine o aduc sigur.

Deputatul de Ilfov este indispensabil Junimei, el să bucură de o stimă și considerație meritată în sânul grupului. Când Nica e de față, o lucrare nu rămâne nefăcută, imediat să însărcinează cu dânsa și în 24 de ore o dă gata.

Dacă am ști că nu supărăm pe d. Nica, noi am spune că el joacă în grupul junimist, rolul pe care d. Carada îl joacă în cel colectivist... în bine, să înțelege, adică ca pricepere și activitate.

De altminteră, d. Nica, neamț cum e prin educație și temperament, este de o onorabilitate și scrupulozitate în afară de orîce discuție. Este omul punctual, serios, vecinic la locul său și care nu vorbește de cât atât cât este nevoie ca să se explice pentru a fi înțeles.

D. Nica nu e orator, el ia foarte rar cuvântul. Om de cabinet, pentru a nu zice de culisă, după ce a pregătit lucrarea, după ce a isprăvit-o, el preferă a lăsa pe alții ca să vorbească pentru galerie și pentru... *Monitor.*

Așa, toate proiectele privitoare la înlocuirea sistemului nostru monetar, la schimbarea sto-

cului metalic al Băncei, la modificarea statutelor, etc. toate acestea au fost făcute cu colaborația d-lui Nica. Cu toate acestea, când a venit în Cameră discuția etalonului de aur, de și d. Nica era raportor, nu a luat cuvântul. Oamenii de lucru, de cabinet, simt un fel de greutate de a lua cuvântul în public. Deprinși ca să fie cu ideile lor și să discute în mod familiar, ei se simt jenați de aparatul tribunei și de formalismul oratoriei.

D. Nica este departe de a avea temperamentul politic. În această privință el să referă în totul la maestrul său, la d-nii Maiorescu și Carp. Cu atât mai puțin el are temperamentul *opozant*. Pentru d. Nica este o nenorocire a fi în opoziție și a face mai cu seamă opoziție. De aceea el este unul din membrii cei mai împăciuitori și din acei cari au supărat mai puțin pe d. I. Brătianu și care supără și mai puțin încă pe d. L. Catargiu.

Crescut în Germania, în spiritul de respect autorității și guvernului, d-lui Nica îi vine foarte greu să se însurgeze prea prea în contra unui guvern, ori-care ar fi acela.

Totuși același spirit german de disciplină îl face pe d. Nica ca să urmeze politica d-lui Carp, ori câte repugnări ți-ar produce ea.

Cu intrarea d-lui Ghermani în grupul junimist, d. Nica a devenit al doilea din ceea ce înainte era întâiul în chestiele financiare. Prezența d-lui Ghermani creează d-lui Nica o situație de lucrător și colaborator în biuro, iar în public numai d-nu Ghermani culege lauri. Nefiind însă ambițios, d. Nica nu pare a suferi de această semi-spoliațiune.

N. NICORESU

D. Nicorescu este unul din cei mai simpatici și mai serioși deputați din Cameră. Cu o figură naturalmente rebarbatibă dar care la d-sa ia un caracter blând, cu mustăți lungi, ungurești, cu care să fălește, cu o voce puternică, de și cam acoperită la timbru, cu mersul tanțos, d. Nicorescu este o figură.

D. Nicorescu se bucură de o mare popularitate la Bârlad, de unde e deputat, pe care popularitate e drept să o spunem că o cultivează și o întreține cu cea mai mare îngrijire. Rar deputat care să facă atâtea servicii alegătorilor săi, rar ales care să aibă continuu grija viitoarelor alegeri ca d. Nicorescu. Acest continuu comerț cu alegătorii Bârlădenii este răsplătit, căci aceia îl trimet regulat deputat de la 1876 încoace.

D. Nicorescu nu face discursuri politice, nu este orator de efect și de senzație, este însă orator serios care, de câte ori ia cuvântul, spune foarte bune lucruri în chestii speciale. Mai cu seamă chestiele economice, financiare și cele privitoare la impositate sunt specialitatea sa. În asemenea chestii rar e ca d. Nicorescu să nu ia cuvântul, iar Camera îl ascultă cu atenție, căci știe a o interesa.

Deputatul de la Bârlad are o slăbiciune, aceea de a se crede, cu drept cuvânt, că e foarte tare în chestiele de regulament, și că cunoaște în perfecție regulamentul Camerei. De cit, la d. Nicorescu aceasta nu este o simplă vanitate ci un calcul. Intr'adevăr, cine este cât de puțin în curentul debaterilor parlamentare, știe cât de principale sunt câte o dată chestiele de regulament. Căci cu regulamentul să poate face ori și ce, se suprimă o discuție, se trimete la calendele grecești o moțiune, se escamotează un vot, se falsifică mersul parlamentar, bine înțeles când o majoritate se servește în mod abusiv de regulament.

Eu bine, d. Nicorescu este tot-d'a-una la postul său, de câte ori se încearcă a se comite ast-fel de neregularități. Când Camera este în plină furtună, când nimic nu se poate auzi, simpaticul deputat din Tutova cere cuvântul în chestie de regulament. Dotat cu o voce puternică, d-sa este în poziție de a domina șgomotul, și după încercări zadarnice de a'l face să nu vorbească, încercări din partea majorității, d. Nicorescu totuși reușește a vorbi și a fi ascultat.

Deputatul de la Bârlad are un temperament sanguin care îl face ca ușor să se infurie. Atunci, în momentele de furie parlamentară este interesant de văzut și de auzit. Atunci are apostrofe minunate, știe să pună la locul lor pe întrerupători și la ironie răspunde cu ironie și încă cu succes.

D. Nicorescu este, am zis, un deputat lucrător și studios. Când ia în mână o chestie o studiază și apoi perzistă în ea cu mare tenacitate.

Așa, câți-va ani d-sa este preocupat de impozitul pe decaltru asupra alcoolului. Pentru acest scop nu cruță nimic, nici osteneală, nici propagandă și a lucrat întru atât în cât din ceea ce guvernul era defavorabil acum s'a pronunțat pentru acel impozit.

Seriositatea d-lui Nicorescu nu'l împedică de a fi un bărbat foarte atabil și chiar de spirit în raporturile cu colegii săi. Un exemplu:

În ultima zi a sesiunii aceștia, se știe că deputații cari erau desemnați a se face prefeți, au venit și au prezentat demisiunile lor nemotivate.

— «Cer cuvântul» strigă d. Nicorescu.

«D-lor, zice cu mare seriozitate deputatul «de Tutova; eu cred că noi trebuie să facem «act de condescendență și de delicateță față «cu colegii cari își dau demisiile, și să le res- «pingem aceste demisii, așa cum obicinuim «a face în ast-fel de ocazii.»

O mare ilaritate a izbucnit, iar figura celor demisionați se lungise de un cot!..

D. Nicorescu este liberal, însă liberal cu idei foarte înaintate, putem zice democrat în toată puterea cuvântului. El aparține grupului d-lui D. Brătianu și este unul din acei cari reprobă în mod mai energic lateralismul și pe laterali.

I. NUCȘOREANU

Subțire, îmbrăcat tot-d'a-una în negru, având un singur dinte în gură, și acela eșit afară, fumând neconținut un capăt de havană, pe care o ține între buze cu riscul de a își părli puținele fire de mustață ce are, cu capul plecat într'o parte și cu căutătura indiferentă, d. Nucșoreanu este de sigur cel mai original tip din cei 184 de deputați.

Lui îi se datoresc câte-va expresiuni cari au făcut epocă, precum *liberal-voiajor*, *lateral*, etc. În ultima Cameră a d-lui I. Brătianu, pe când d. Ferechide, ministru, răspunzând la atacurile opoziției, zise cu emfaz: «Țara este cu noi, alegerile acestea au dovedit'o».

— «Faceți contra probă și veți vedea», strigă de la locul său d. Nucșoreanu. O mare ilaritate a izbucnit în toată Camera, iar d. Ferechide a rămas interlocat câte-va secunde.

D. Nucșoreanu de sigur că este un om de spirit, și dovadă de aceasta sunt apropourile cari le are sau observațiile glumețe cari le face.

În ziua în care d. Carp și cu colegii săi și-au dat demisiunea pentru a da afară pe

d. Vernescu, d. Nucșoreanu să duce la banca ministerială și zice d-lui Carp:

— «Reu ați făcut că v'ati dat demisia; și «eu am făcut ca d-ta,» când eram primar la «Severin mi-am dat demisia, crezând că nu «are să fie primită. Ei bine, știi ce am pățit? «Demisia mea a fost primită prin telegraf... «Să nu pătești ca mine, d-le Carp».

D. Nucșoreanu, sub aerul său glumet, știe a-și da perfect seama de situație. La începutul guvernului junimist, el era guvernamental.

— «Cum, d-ta liberal, să susții pe conservatori?» îl întreabă un deputat.

— «Și acum sunt tot liberal și încă *de ai lui Rosetti*, dar pentru moment sunt *liberal-voiajor*, voiajez în politică» răspunde râzând d. Nucșoreanu.

Când guvernul d-lui Th. Rosetti începe a să clătina, d. Nucșoreanu să aruncă în opoziție. Prietenii săi îl întreabă din nou cum să face aceasta.

— «Nu mai merge d-lor cu Carp, nouă ne «trebuie oameni practici ca d. L. Catargiu.»

În chestia fortificațiilor, votul s'a făcut pe față, cu apelul nominal. Când vine rîndul d-lui Nucșoreanu ca să spună dacă e *pentru* sau *contra*, d-sa strigă: *contra «însă potrivit»*..

D. Nucșoreanu are mare necaz pe cei tineri, poate fiind că nu mai este și fiind-că simțeste că unii din cei tineri voiesc să 'l ia în zeflema; de aceea nu a luat cuvântul nici odată în Cameră fără ca să nu arunce tot felul de epigrame asupra învățaților de la Paris.

Odată, când era mai în vervă, d. Pache care prezida îl întrerupe ca să 'l aducă la chestie.

— «D-le președinte, nu îți dau voie ca pe «mine, care am mâncat bătae sub colectivști, «să mă întrerupă d-ta care în tot timpul ai «stat *lateral...*»

Mare ilaritate; de atunci cuvântul de *lateral* a intrat în zilnică întrebuintare în politică.

D. Nucșoreanu are o slăbiciune... anume să nu i se zică că el a fost ales de d. Izvoranu și mai cu seamă că este omul d-lui Izvoranu.

Dacă vește cine-va să'l supere, nu are de cât să'l întrebe: «ce mai face Izvoranu?»

Când vește cine-va să'l exaspereze nu are de cât să'i spună: «ei! ce ordin ai primit pe «ziua de astă-zî de la Izvoranu?» Atunci el se infurie strașnic.

Astă-zî d. Nucșoreanu e Catargist. Când îl întrebi cum să face aceasta, el răspunde:

— «Ce să fac, a cui e vina dacă nu este «partid liberal, veniți la putere și voi fi cu «d-voastră».

Unde d. Nucșoreanu e tare este în întreruperi. Acolo este chiar nemilos. Dar și aici are chibzuință. D-sa stă la munte și ascultă. Când vorbește vre un orator din cei buni și care are riposta ușoară, d. Nucșoreanu se păzește de a întrerupe.

Indată ce ia cuvântul vre-un novice sau vre un orator de a treia mână, vai de bietul om! Imediat d. Nucșoreanu începe a întrerupe, a face tapaj chiar, așa că deputatul se încurcă, nu mai știe ce spune și e nevoit să scurteze. Când oratorul sfârșește, d. Nucșoreanu să duce la vre-o bancă de deputați și le zice:

— «Ei... ați văzut cum 'l-am încurcat?»

— «Așa este, îi răspunde un zeflemist, dar «de ce nu te legi de cutare sau cutare când «vorbește?»

— «Dar ce sunt eu prost? Eu știu să-mi aleg oamenii mei».

— «Dar de Izvoreanu de ce nu te legi?» îl mai întreabă.

— «De Izvoranu? Eu nu mă pun cu Izvoranu, e prea slab pentru mine» răspunde furios d. Nucșoreanu.

D. Nucșoreanu vorbește câte odată în Cameră; zeflemiștii îl întrerup cu luare în ris, dar el știe foarte bine să le răspundă și dacă forma cu care spune lucrurile este cam comică, de multe ori ceea-ce spune este întemeiat și serios.

— «De ce tot ei cuvântul?» îl întreabă unii.

— «Ce voești? răspunde d. Nucșoreanu, «trebuie să scap onoarea Mehedințului. Nu «cum-va pretinzi ca totul să rămână la Izvoranu?...»

Izvoranu și iar Izvoranu ...

C. OLĂNESCU

Unul din bărbații de valoare ai partidului conservator bătrân, și aceștia sunt foarte puțini, este și d. C. Olănescu.

Cu o figură simpatcă, cu o minte așezată, cu o inteligență nu briliantă dar sănătoasă, d. Olănescu este un consilier util pentru d. L. Catargiu și o podoabă în partid.

D. Olănescu nu e orator, voim să spunem că nu are facilitatea vorbei; dar nici nu vizează oratorie. Când ia cuvântul în Cameră, și îl ia destul de rar, el se mărginește a spune ceea ce are de spus fără fraze, fără, cum să zice, ifos și patos.

Este d. Olănescu un om politic? Noi credem că nu, cel puțin *încă* nu. În adevăr, el nu s'a manifestat până acum ca atare. Toată lumea știe că d. Olănescu e conservator, că e partizan al politiceii d-lui L. Catargiu, că este deputat, că ia parte la întruniri parlamentare. Dar atâta tot!.. Nu am avut nici un discurs politic de la d. Olănescu, nu am văzut o faptă politică de la d-sa. Este un bărbat de talent, un om foarte cum să cade, atâta și alt nimic!

Această lacună pentru politică, este dato-

rită specialității d-lui Olănescu. D-sa este inginer, tot timpul și 'l-a consacrat profesiunii sale și este știut că dacă e o profesie care îndepărtează mai tare pe cine-va de politică, de sigur că este ingineria. Excepție la aceasta face numai cunoscutul Țonel, care de mult nu mai e inginer și... cititorii *Luptei* și ai *Monitorului* știu ce fel de politică face omușorul de la Iași.

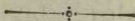
Cu căderea colectivităților, d. Olănescu să pare că s'a hotărât să facă politică mai persistentă. În tot timpul guvernului junimist d. Olănescu a rămas fidel bătrânului șef conservator și a luptat în contra coteriei junimiste.

D. Olănescu nu ia cuvântul în Cameră de cât în chestii sociale. Când e vorba de drumurile de fer, de lucrări tehnice, atunci de la sine d. Olănescu este designat în partidul conservator ca să ia cuvântul. De asemenea, de câte ori e o lege cu privire la meseria sa, sau un budget precum acela al lucrărilor publice sau al drumurilor de fer, raportorul natural este d. Olănescu. Cercul de activitate parlamentară îi este decî limitat, însă trebuie să adăogăm că în ceea ce privește profesiunea sa, d. Olănescu își împlinește sarcinile cu competență și inteligență.

În calitate de inginer al *partidului* conservator, se înțelege că d. Olănescu vizează ministerul de lucrări publice și este oare cum designat pentru aceasta. Dar situația tulbură a cabinetului în care d-nii Al. Lahovari, Manu și Vernescu dominează, face ca venirea d-lui Olănescu la lucrările publice să fie

periclitată, în tot cazul amânată! Este o surdă dușmănie între conservatorii cari trecuse la junimiști, precum e cazul d-lui A. Lahovari, și între acei cari rămăsese fideli d-lui L. Cătărgiu, luptătorul *pentru portofoliu*, după expresia actualului ministru de externe.

D. Olănescu se bucură în Cameră de simpatia tuturor colegilor săi, fără distincție de partid.

MOISE PACU

Camera are distinsa fericire de a avea și un *clerical*, pe d. Moise Pacu. Dacă acest deputat ar fi fost născut în Franța sau în Belgia, el ar fi figurat printre cei mai aprigi apărători ai bisericeii, ai dominației clericale, ai puterii spirituale (?) pe pământ. Din nenorocire, d. Pacu este născut în Moldova, și fiind-că în țara românească *clericalismul* occidental este necunoscut, de aceea deputatul de la Covurluiū este un izolat, o umbră rătăcitoare prin Cameră, un apostol fără adepți, un glas care răsună în pustiū.

Așa dar, specialitatea d-lui Moise Pacu este biserica, cele privitoare la biserică și mai cu seamă clerul, clerul mirean, clerul monastic, totul în fine, pornind de la mitropolit până la preotul de sat!

Crescut în seminar, d. Pacu a luat alura, mersul, căutătura, glasul și felul de a gândi al perfectului seminarist. Cu o figură banală, mai mult țărănească, cu ochii mici fără viociune, mic la statură, este destul ca d. Pacu să meargă ca să spuī imediat: *acesta este un seminarist*.

D'apoi când vorbește! D-zeule! Ce aghioase

trage, ce glas al optulea scoate! Ce sunete pe nas, de strană, este dat să audă deputații. Dacă cine-va ar intra în Cameră în momentul când d. Pacu vorbește și nu 'l-ar vedea, ar crede mai de grabă că este un popă venit cu *z'intâiul* în Cameră, de cât un deputat care vorbește.

Ingust la minte, fanatic ca toți semina-riștii cari nu 'și-aŭ greșit vocațiunea, autoritar în idei, dușmanul tuturor revendicărilor moderne, d. Pacu face parte din partidul conservator, și este foarte la locul său. Inadévar, un om care nu trăește de cât pentru *aghioase*, pentru *psaltire* și *pidalion*, e foarte natural ca să 'și aibă locul în partidul conservator.

D. Pacu nu are absolut nici un talent. In specialitatea sa chiar, adică în *ale clerului*, el este deplorabil. Nu e un fanatic de talent, cu izbucniri vizionare, mărețe și originale, este un dascăl de sat pe care politica 'l-a bombardat deputat și care nu să poate, cu toate sforțările, ridica mai sus de cât dedesuptul mediocrului.

Am zis că politica 'l-a ridicat acolo! Ar trebui să zicem mai de grabă d. Sturza, ministrul de instrucție de sub guvernul d-lui I. Brătianu.

In adevăr, d. Pacu, pe care îl mai chiamă și Moise, era un profesoraș la seminarul din Galați, făcând politică cu o mulțime de alți belferași, când d-lui Sturza 'i-a trăsнит în cap ca să 'l *permute*.

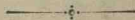
Opoziția-unită a luat imediat această afacere în mână, și ziarele, între cari și *Lupta*,

au exploatat'o. Moise al II-lea a refuzat de a să duce unde era permutat.. și atunci opoziția din Galați 'l-a pus pe lista candidaților ca compensație!

Se înțelege că de câte ori d. Pacu ia cuvântul este ca să vorbească despre biserică și cler; câte odată și despre școală, pentru că... școala și biserica merg împreună... nu la toți bine înțeles...

Când d. Pacu cere cuvântul său când președintele îi zice: «aveți cuvântul» un fior rece trece prin spinarea deputaților... Este Moise care are să propăvăduiască ceasuri întregi! De aceia pe la eșirele din incintă este o îngrămădeală ne mai auzită... Deputații se reped să iasă pare că ar fi strigat cine-va *foc*. Ear d. Pacu inspirat de focul sacru care îl are, fără să se tulbure de această dezertare în massă, începe a vorbi, și vorbește... și vorbește... cu o seninătate cerească, știind că dacă pe lumea aceasta nu e gustat, de sigur că sfântul Petre și alți sfinți din raiu îi citesc cu atenție discursurile!

Amin!

EM. PROTOPODESCU PACHE

De sigur că omul cel mai detestat și mai urât din Cameră și din București este d-nul Pache.

La fizic este tipul burghezului îmbogățit și îmbrăcat în haine de Duminică. Gras, rotund la față, cu două bărbii care să superpun și din care una spânzură, cu ochii mici galbeni, cu fața ca zăcut de gălbinare, d. Pache numai simpatic nu poate fi, chiar dacă nu 'l-ai cunoaște la moral.

D. Pache este mâna dreaptă a d-lui Vernescu. De ce e cu d. Vernescu și nu e cu un altul, nu să știe. De altminterea este comod lucru să faci parte din grupul Vernescu, fiind că nimenea nu te întreabă ce idei ai, nici dacă ai.

D. Pache nu are absolut nici o valoare, nu e nici orator, nici cunoscător de chestii, nici nimic. Specialitatea lui este intriga, intriga joasă, ascunsă, intriga de mahala, fără scrupul și fără rușine.

Nimeni nu 'l iubește, probabil că nici d. Vernescu, nu mai vorbim de ceilalți Vernescani care il gelozesc și il urăsc. Până s'ales vice președinte al Camerei, a căzut de

vre-o trei orî; cu mari sfortări d. Pache a fost ales în fine vice-președinte.

Rolul d-nului Pache în Cameră este de a prezida în momente necesare, de a escamota voturile, de a subtiliza dezbaterile și de a provoca ședințe furtunoase și de scandal.

Este singurul vice-președinte care nu dă înapoi înaintea orî-cărui... ertemi-se expresia... matrapazlic. Așa, în seara în care bugetul cultelor s'a votat în bloc, prezida d. Izvoranu. Indată ce guvernul a luat hotărîrea ca să se sfârșească cu bugetele, d. Pache a fost chemat să prezideze.

Când deputații vîd pe Pache la biuroû, să știe că trebuie să fie un plan, o călcare de regulament, o violare de dezbateri, o închidere de discuție fără dreptate, o votare în bloc a vre unui proiect.

Pentru a îndeplini un asemenea rol, trebuie să ai temperamentul potrivit, trebuie să nu fii de loc susceptibil, să ai epiderma groasă ca a unui ipopotam și să nu simți lovituri de acelea cari pe altul 'l-ar face să sară de indignare și de rușine.

De aceea d. Pache este vice-președintele cel mai înjuriat și mai disprețuit, lucru de care el nu să mișcă de loc. Intr'o ședință d-nu Pallade 'l-a făcut literalmente de răs, 'i-a spus lucrurile cele mai înjurioase, 'l-a acuzat până și că falșifică voturile punând câte un pumn de bile albe în urnă când este nevoe.

D. Pache 'l a ascultat aproape cu respect și nu a relevat nici una din injurii. «Ce 'mi pasă, zice el, lasă ei să răcnească cât poftesc,

eū imi caut de treaba mea.» Treaba lui este de a comite tot felul de acte revoltătoare.

Când Pache presidează, furtunile parlamentare se nasc din senin, fără voia nimerui. Atmosfera imediat se saturează de praf de pușcă, iar nervii celui mai liniștit se încordează. De altmintrelea nu trece cinci minute și Pache trebuie să 'și dea în petec, falsificând sau brutalizând desbaterile.

Dar acela pe care prezența d-lui Pache la președinție îl iritează mai tare este bătrânul și distinsul parlamentar N. Ionescu. Acesta cum îl vede pe fotoliu pe Pache, nu 'l mai părăsește din ochi și prin urmare nu 'i este greu ca să'l prindă imediat în defect.

D. Pache, când nu prezidează, are locul său la munte, de unde observă mișcarea din Cameră și de unde pregătește toate scandalurile. El dă semnalul închiderii discuției, el pregătește manoperile majorității, el conduce la vot pe cei îndoelnici. Când minoritatea se încaeră cu majoritatea, se aude în mijlocul tumultului un glas subțire, pițigăiat, glas de scapet, întocmai cum în cor auzi glasul țipător al unui tenor răsuflet. Este d. Pache care își dă nota sa stridentă și antipatică în această colosală cacofonie. Este destul ca să se audă glasul d-lui Pache ca apostrofele să curgă ca ploaia la adresa lui.

D. Pache este în politică omul cel mai mlădios și mai tiritor. La dânsul nu vei găsi nici convingere nici rezistență.

La d. Pache politica nu e ținta, ci un mijloc pentru a face afaceri, un expedient

pentru a'și îmbunătăți starea materială și a'și satisface oare-care egoism.

De aceea el lingușește toate guvernele, el e guvernamental din principiū, din temperament. Dacă câte odată face opoziție, este un simplu incident, de multe ori în contra voiei și dorinței sale. În timpul luptei contra regimului colectivist asista la banchetele oficiale a miniștrilor și încetase de a mai lua parte la ședințele comitetelor.

Când vin junimiștii la putere, cel d'întâi care se declară guvernamental și împinge și pe d. Vernescu în spre juniniști, e d. Pache.

Când d. Vernescu se ceartă cu junimiștii, d. Pache este pe punctul de a'l părăsi, și a trebuit ca să vină criza ministerială pentru a'l reține pe d. Pache.

Astăzi d. Pache sprijină guvernul conservator, după cum a sprijinit pe cel junimist, după cum alaltăeri închina toasturi în onoarea d-lui Stătescu. Are să'i fie greu d-lui Pache când d. Vernescu o va rupe-o cu d. Catargiu; în acest caz noi suntem siguri că d. Pache va rămânea pe lângă d. Catargiu.

Din fericire, nu sunt mulți Pache, altminterlea ar fi o adevărată nenorocire pentru țară.

G. PALLADE

D. Pallade este prototipul opozantului parlamentar fără răgaz și fără răstimp, dotat de mijloace și de resurse minunate.

Caracteristica d-lui Pallade este oratoria. El este orator înainte de toate, poate numai orator. Studiele sale, ambiția sa, preocupăția sa este de a fi și a se arăta orator. Când d. Pallade ia cuvântul, și îl ia des, el se gândește cel puțin tot atât la ceea ce are să spună cât și la cum are să spună.

Dar și ce orator!... D. Pallade începe încet și cu oare care metodă, puțin câte puțin el să încâlzește, ridică tonul, își colorează fraza mergând crescendo. De odată el ajunge la înălțimele oratoriei, atunci este ca un adevărat șivoiu de munte care se rostogolește cu furie, rupând sau stricând totul în calea lui.

Cu ochii injectați, cu fața convulsionată, cu gestul desordonat, cu glasul tunător, d. Pallade, în apogeul elocinței sale, face să răsunе sala. Adunării de sbucnirile glasului său. În acele momente argumentarea face loc imprecățiunii și vehemenței. El apasă asupra ideei, o ia sub fel de fel de aspecte oratorice, o îmbracă în un potop de cuvinte, o

prezintă sub tot felul de forme oratorice până la stoarcerea completă.

Defectul oratoriei d-lui Pallade, afară de declamatorie, este o prea mare vehemență, o prea mare iritație, care face să dispară de multe ori forma literară și gândirea justă.

Din cauza vehemenței, d. Pallade este un orator necorect; el aruncă în focul improvizăției imaginele cele mai riscate, asvârlă frazele cele mai necoordonate, dezinteresându-se cu totul de stil, de eleganță, de spirit literar. Acesta este un grav defect pentru un orator, căci oratoria, chiar cea mai vehementă, trebuie vecinic să păstreze formele și regulele literare. Altminterea cade în pură strigătură !.

Talentul oratoric al d-lui Pallade este de tribuna populară; d. Pallade strălucește când e încongiurat de un public numeros, glasul său, corpolența sa, toate îl destină la aceasta. De aceea deputatul de la Bêrlad este foarte gustat la întrunirile publice, sgomotoase, talentul său e foarte apreciat de grosul publicului. Când el să instalează la tribună și are înaintea sa o mie de capete, el să simte în elementul său și dă curs liber oratoriei sale vehemente și sgomotoase!

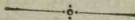
Ceea ce însă distinge pe d. Pallade de alți tribuni, e că posedă un fond serios de cunoștinți economice și financiare pe cari și le arată la ocazie. D. Pallade este în același timp un orator serios, care ia cuvântul în chestii speciale și le tratează cu competență. Această parte face din el un om politic și cu viitor.

Orator de furtună, deputatul de la Bêrlad ridică adese-ori furtuni teribile în Cameră,

la care el știe a rezista cu o vigoare admirabila. De multe ori d. Pallade a stat ore întregi la tribună, înfruntând pe adversarii săi, dominând sgomotul cu glasul său teribil și aducând exasperarea în spiritele dușmanilor săi politici.

Deputatul de la Bêrlad este un spirit foarte studios, ei nu să lasă a fi târât numai de o vană oratorie! El studiază chestiele a casă, le discută în secții și le urmărește cu mare atenție în Cameră. Rar vei vedea pe d. Pallade lipsind de la locul său, din contra, tot-d'a-una îl vei vedea având în mână proiectul de lege care să discută și urmărind dezbaterele, gata a lua cuvântul la fie-care pas.

D. Pallade este unul din rarii tineri cari și-au făcut o reputație meritată în un scurt timp. În adevăr, în curs de șase ani, el a devenit un personagiū politic foarte influent în grupul d-lui D. Brătianu, din care face parte, foarte cunoscut în pătura politică și foarte stimat pentru caracterul și talentul său.

V. POGOR

D. V. Pogor este tipul junimistului sceptic, ușor, zeflemist, pentru el politica este un ~~na-~~ muzament de copil răsfățat și care nu poate să îi producă plăceri sau supărări.

În adevăr, îndată ce itele politice să încurcă, îndată ce treaba să îngroașă în mod displăcut, d. Pogor dispăre de pe scena politică, face o cufundătură pentru a reapărea la orizont odată cu timpul frumos. Acest fel de politică l-a făcut d. Pogor toată viața și i-a reușit de minune.

Când grupul junimist s'a desfăcut acum trei ani, cel întâiu care a făcut d-lui Carp salutul de plecare a fost d. Pogor. El și-a adus aminte că e *conservator* și s'a înscris în rândurile opoziției-unite unde erau conservatorii. Îndată însă ce junimiștii vin la putere, d. Pogor a părăsit opoziția-unită pentru a deveni earășii junimist. Acest joc de basculă între conservatori și junimiști, precum și între junimiști și colectivisti nu i-a stricat întru nimic reputația d-lui Pogor. El continuă a fi un om onorabil în politică și a figura în toate combinațiile: vice-președinte la Cameră, primar la Iași, președinte la Creditul urban leșian, prefect dacă ar voi, de toate în fine.

De ce ? Fiind-că d. Pogor face toate aceste salturi cu o grație deosebită, cu gluma pe buze și cu scepticismul în inimă. Toată lumea știe că d. Pogor este un *blazat*, un vecinic rizător și persiflător. Și fiind că el nu să ia în serios, nu face caz de toate locmalele politice, de aceea lumea îl tratează în consecință, considerându-l ca pe un mare copil care își face jucării din toate.

Deputatul de Iași este de altminterea unul din cele mai ascuțite spirite din Junimea. Foarte inteligent, foarte cult, însă cu o cultură compusă din tot felul de idei cari se bat în cap, având un spirit caustic și o înfățișare ironică, el este tipul omului fericit, care își poate plăti luxul de a glumi de toate, chiar de mizeriile cele mai demne de plins.

Deputatului de Iași îi lipsește cu desăvârșire voința, energia. Cu toată inteligența lui, el nu e în stare de a avea o voință, de a susține o părere a lui, el este vecinic condus de alții în politică și în totul. De aceea unul din cele mai docile caractere cu care d. Carp sau d. Maiorescu face totul este d. Pogor. În grupul junimist d. Pogor e un simplu soldat care ascultă, nu din spirit de disciplină, ci din cauză că nu poate rezista influenței șefilor.

Am zis că d. Pogor e înainte de toate zeflemist... În adevăr, toată activitatea sa parlamentară se mărginește în a face spirit, în a spune glume, în a ridiculiza situații. Și aceasta este așa de înrădăcinat la d. Pogor, în cât el face tot atât haz de o prostie a grupului său, ca și de o alta a adversarilor. Înaintea zeflemelei toți sunt egali la d. Pogor.

De aceea când el prezidează face zeflemele, când votează întovărășește votul cu câte-va cuvinte ironice, orî cât ar fi votul de serios. Sunt cunoscute glumele d-lui Pogor la fotoliul prezidențial. Când o propunere intrunește puține glasuri, atuncea el o anunță cu surîsul său vecinic: «propunerea a căzut cu mare minoritate» sau cu «patentă minorității».

De multe ori deputații, în cursul unei discuții serioase, observă pe d. Pogor că scrie sau grifonează ceva. Cine nu'l cunoaște crede că d. Pogor ia note... Dacă te-ai sui la biuroū și te-ai uita pe la spate ce lucrează d. Pogor, ai vedea îndată că el face caricatura vreunui deputat fie chiar junimist !.. Când e pe banca deputaților d. Pogor face șotii sau feste întocmai ca la școală. De alminterea ceea ce face, face cu spirit și ca un gamin inteligent.

Ceea ce împedică pe d. Pogor de a lua cuvîntul este în mare parte scepticismul, neîncrederea în seriozitatea chestiei. Dar nu e numai atât. Acest spirit fin, delicat, caustic, este de o timiditate rară, mai mare de cât a d-lui Volenti.

Este penibil să auzi pe d. Pogor vorbind în public sau în Cameră. Pentru a spune câte-va cuvinte, el devine palid ca un mort, glasul îi tremură, iar vorbele îi ies din gură cu o dificultate penibilă. Indată ce este între amici, devine un alt om, redevine omul sceptic, rîzător și spiritual.

D. Pogor nu a fost, nu este, nici aspiră a mai fi om politic. Ca valoare politică el nu are absolut nici una.

C. RĂCEANU

Un stâlp al grupului Vernescu, dar care, de și are însemnătate și grosime, totuși nu e stâlp de ștejar ci o simplă răchită!...

D. Răceanu are un rol însemnat în grupul Vernescu, fără ca să se poată vre-o dată preciza în ce constă acel rol. El face de toate și nimic, este profesor, scrie la *România*, este deputat, e avocat, e om de întreprinderi!... însă toate acestea le exercitează cu atâta discreție și tăcere, în cât nici o dată nu se aude de vre-un curs bun la școală, de vre-o frumoasă pledoarie la tribunal, de un minunat articol la gazetă...

D. Răceanu în ziaristică este cunoscut nu prin articolele pe cari le scrie ci prin acelea *pe cari nu le scrie*. În adevăr, când polemica devine foarte violentă și amenință de a se sfârși prin vre-o provocare, citim în gazete următoarea notiță: «D. Răceanu ne roagă să publicăm că articolul... cutare din *România* nu este scris de d-nia-sa».

În Cameră rolul d-lui Răceanu este nul; nimenea nu știe ce face. Toată ziua îl vezi cu un aer foarte ocupat, având o mare servietă sub braț și alergând din bancă în bancă, lu-

ând de gât în mod familiar pe deputați și spunându-le lucruri pe cari voește să le dea drept foarte interesante.

Dacă însă observă cine-va figura interlocutorului d-lui Răceanu, vede foarte bine un fel de plictiseală, un aer de distracție, de nebăgare de seamă pe care îl caută să'l facă cât se poate mai puțin vizibil. Căci d. Răceanu este cea ce se numește în franțuzește «un crampon». Cu greu poți scăpa din ghiarele lui când te inhață... Îți spune, îți esplică, face haz singur, te trage de gulerul hainei, te oprește de o pulpană dacă vrei să pleci, te întreabă de o sută de ori ce crezi în cutare chestie, așa că atunci când scapi din mâinele lui ești amețit.

De altmintrelea foarte politicoș, foarte afabil, nu caută să lovească pe nimeni și să teme de a se prea pune în evidență tocmai pentru a nu primi și el lovituri.

Ca orator, d. Răceanu e nul. Cu greu poate încurca câte-va vorbe și nici chiar din acelea nu prea înțelege mare lucru.

Camera știe aceasta, de aceea zeflemiștii nu scapă o ocazie de a pune pe seletă pe d. Răceanu și a râde puțin de disperarea și spaîma acestuia. Ocazia se presintă ușor. D. Răceanu este membru în comisiunea financiară și în această calitate este nevoit, când nu e alt membru de față, ca să se urce la tribună spre a da citire vre-unui proiect de credit redactat în câte-va rânduri.

Indată ce zeflemiștii îl văd pe d. Răceanu la tribună, imediat îl înconjură și auz aerul de a asculta cu atenție cele ce se citesc. Apoi

imediat încep a'l bombarda cu tot felul de chestii privitoare la creditul în discuție.

D. Răceanu, care nu studiază nici o dată nimic, se încurcă la cea întâi chestie, la a doua el devine galben, la a treia este violet!...

Deputații râd de disperarea d-lui Răceanu și de imposibilitatea de a da explicații. În fine, un glumeț cere cuvântul și propune Camerei *amânarea votului* până ce ministrul respectiv va fi față și va putea da explicații Camerei. Să încuviințază cererea. Ear d. Răceanu, cu bobî mari de sudoare pe față, dispăre cu servieta sa și să retrage la munte, pentru a se adăposti de atacurile îndreptate din partea câmpiei...

Și lucru curios! De câte ori vre-o combinație Vernescistă este pe tapet, atunci printre viitorii miniștrii să pronunță și numele d-lui Răceanu !...

C. RESSU

În timpul opoziției contra colectivității unui din cei cari a avut onoarea de a fi înjurat mai tare de colectivisti este de sigur d. Ressu, deputatul Galaților. Sunt oameni a căror cuvinte rămân celebre. Cuvintele «să se plece sau să plece» zise de d. Ressu la adresa regelui, cari nu sunt sunt de cât o traducere foarte nemerită a «se soumettre ou se demettre» ale lui Gambetta la adresa marelui Mac-Mahon, au avut un mare succes, au avut mai cu seamă darul de a exaspera teribil pe colectivisti, ceea ce este ceva.

D. Ressu a știut în Galați, unde face pe avocatul, a-și câștiga o mare influență în masa electorală. El a reușit a să alege în timpul celui mai grozav banditism electoral de la ultimele alegeri făcute sub I. Brătianu.

Deputatul de Galați a început a face politică de pe la 1880 și a fost înscris în grupul liberalilor moderați din Iași, din care făcea parte regretatul Conta, d. Mârzescu și alții.

Ziarul *Poșta* a fost deschis la Galați ca ziar al grupului moderat. După ce acest grup a dispărut sub lovirile liberalilor-naționali, d.

Ressu a continuat a face politică pe socoteala sa și fiind în mare dușmănie cu naționaliștii liberali și cu cel mai distins dintre ei din localitate, d. Mihăilescu.

Contactul cu d. L. Catargiu, Gălățean de origine, l-a făcut încetul cu încetul pe d-nu Ressu să intre în partidul conservator.

În Cameră, d. Ressu are o poziție onorabilă; nu este cel d'ântăi venit; inteligent, activ, îndrăzneț, d. Ressu, de și nu posedă o cultură sistematică, totuși să bucură de o reală influență în partidul conservator. Ceea ce până acum îl distinge pe deputatul de Galați este o independență de apreciere și o imparțialitate relativă, care îi face onoare. D. Ressu nu este dintre aceia cari ascultă ordinele fără a le discuta. De multe ori le discută... și nu le execută... Este un fel de recalitrant în partid.

În ultimele zile ale sesiunii parlamentare, când conservatorii perduse orice sentiment de pudoare și se gândea să iee măsurile cele mai violente pentru a sfârși cu votarea bugetului, unul din puținii cari au combătut acele măsuri și s'au opus cu energie în conciliabilele intime ale partidului, a fost și d. Ressu.

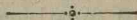
Deputatul de Galați nu este orator, dar se exprimă cu facilitate. Ceea ce îi lipsește, între altele, este acea tinctură literară după care să cunoaște imediat omul care a făcut studii serioase și posedă știință literară. D. Ressu nu e de talie de a ține un mare discurs său de a se pune în campionul unei cauze mari, dovadă că luând cuvântul pentru a combate pe

junimiști nu a fost fericit. Aceasta nu împedică însă pe d. Ressu de a vorbi cu mult bun simț și cu judecată sănătoasă în chestiuni mai mărunte și de a face relativ la deosebittele proiecte de legi observații pline de dreptate.

D. Ressu a cam arătat slăbiciune de caracter cu venirea junimiștilor la putere. Printre cei d'întâi conservatori cari s'au pronunțat pentru sprijinirea guvernului junimist a fost și d. Ressu împreună cu mai toți Gălățeni. Cel întâi care în întrunirea opoziției unite a susținut constituționalitatea venirei la putere a d-lui Th. Rosetti, a fost d. Ressu.

După câte-va luni, însă, mai cu seamă după facerea alegerilor generale, d. Ressu a repudiat pe junimiști și 'și-a făcut *mea culpa* în plină Cameră. În adevăr, în una din ședințe, când combătea pe junimiști, un întrerupător aduce aminte d-lui Ressu că a fost partizanul acelorora. D. Ressu, cu o francheță de care 'i-a ținut seamă toată lumea, a răspuns: «așa e, am făcut acest păcat și mă căesc. Cine va face ca mine, ca mine să pățească.»

Cu caracterul care îl are, ne temem că d. Ressu peste un an va zice același lucru și de d. L. Catargiu.

THEODOR ROSETTI

Ați observat un lucru? În genere premi-anții întâiu în școală nu sunt elevii cei mai talentați și mai inteligenți din clasă, ci cei mai sârguitori, mai cuminiți și mai liniș-tiți. Și lucru și mai curios, în asemenea caz elevii cei mai inteligenți și superiori nu sunt geloși de întâietatea unei mediocrități, din contra, printr'un tacit acord, ei suportează pe colegul mediocru, numai și numai ca unul din ei, unul talentat real, să nu le iasă îna-nte.

Iată explicația pentru ce d. Th. Rosetti d'între junimiști este Prim-ministru.

Dar nu e numai aceasta.

Ați mai observat un lucru? Sunt oameni cari își capătă reputația prin vorbire, scriere, acțiune, agitare, etc. Acea reputație este cea mai meritată, însă este plătită scump, foarte adese ori, căci acei oameni sunt obiectul ata-curilor celor mai violente, mai nedrepte, mai pasionate. Acei oameni au mulți amici și admiratori, dar au în același timp foarte mulți dușmani și detractori.

Sunt alții cari își capătă reputația prin... *tăcere*... Destul de deștepți pentru a ști să

tacă în cele mai multe ocazii și să vorbească numai rar și cu circumspecție, ast-fel de oameni, prin o ținută severă, prin un aer calculat, prin o atitudine ipocrită și prin o purtare dulce față cu toți, ajung ca, încetul cu încetul, să 'și formeze o reputație de oameni profunzi și de valoare fără pereche...

Tăcerea lor este luată drept înțelepciune, vorbele lor rare drept profunzime, iar nulitatea lor drept prudență. În cele mai multe chestiuni ei nu se pronunță fiind-că nu știu ce să spună... Lumea însă crede că dacă ei nu se pronunță este că nu cred *oportun* să vorbească.

Acești oameni exploatează în profitul lor mai cu seamă *cinstea*. Destul de șireți și prudenți pentru a fi corecți în viața lor, lipsiți de pasiuni cari sunt caracteristica naturelor bogate, ei înțeleg că *cinstea aparentă* este o marfă care aduce mai multe foloase de cât *necinstea*, de aceea ei fac mare caz de *cinste*, vorbesc de ea la fie-care ocazie, se fălesc cu ea, iar bieții muritori, nevăzând mai departe de cât vârful nasului, cad în o cursă cu abilitate pregătită.

Iată un al doilea motiv pentru ce d. Th. Rosetti este Prim-ministru.

Mai este o cauză, a treia. Este origina lui, familia lui.

D. Th. Rosetti, simplu muritor, născut în vr'o mahala din vre un oraș, ar fi fost cel mult șef de biuroū la vr'un minister, sau dacă s'ar fi ridicat la gradul de șef de divizie sau de casier în vre un județ, ar fi fost mare, foarte mare lucru.

Din fericire pentru d. Th. Rosetti, el este din o familie bună, și mai cu seamă cumnat cu domnitorul Cuza. Acestei particularități se datorește în definitiv norocul că d. Th. Rosetti a fost președinte la Curtea de Casație și că astăzi este Prim-ministru; înrudirii cu Cuza se datoresc acestea.

Până acuma am vorbit de Th. Rosetti *tip*, tip care se aseamănă cu sute și mii de alți oameni, tip fără relief, fără originalitate, tip cunoscut și chiar banal în societate. Să vorbim puțin și de persoana, de individualitatea lui, multă puțină cât o are.

Prima calitate(?) ce o observăm la d. Th. Rosetti este viclenia; aceasta o are în comun cu o mulțime de animale de ordin inferior, în ceia ce privește *inteligența*, precum vulpea, dihorul, etc. Viclenia este la spiritele mediocre ceea ce inteligența e la capetele superior organizate. Când vorbești cu d. Th. Rosetti, el se gândește vecinic ce viclenie să ți răspundă. Pentru ce? Pentru că mai sus nu se poate ridica.

Viclenia este tot-d'a-una întovărășită de un fel de blândețe, de aer sincer în aparență, de bunătate. Altmintrelea viclenia nu ar înșela pe nimeni. D. Th. Rosetti poartă pe fața sa vecinic această mască.

Un om viclean nu se înfurie nici o dată, căci își trădează jocul. Văzut'ați pe Th. Rosetti înfuriat?

Primul-ministru nu are absolut nici o cultură serioasă, vorbirea și discursurile lui sunt întocmite din clișeuri. De cât, dacă ceia ce spune el nu par a fi clișeuri, este că ale

lui aŭ o altă factură de cât acelea ale lui I. Brătianu... Pe când Prim-ministrul colectivist avea fraza declamatoare, gestul larg și tema demagogică. Th. Rosetti are fraza scurtă, gestul à la don Basile, iar tema *junimistă*, adică un reacționarism cultivat și îmbrăcat în o formă nouă...

Un cuvânt pentru a termina. Omenirea, compusă din tot felul de grade de cultură și de inteligență, se lasă a fi mai de grabă prinsă de calitățile aparente, de cultura de toate zilele. Ei bine, așa se explică pentru ce d. Th. Rosetti trece înaintea oamenilor de om cuminte, de om cinstit, așa se explică pentru ce numai oamenii serioși se scandalizează că 'l văd ocupând în stat locul întiū... Mediocritățile își răzbună grozav pe oamenii de valoare, adorând tot pe una din ele.

M. N. SEULESU

Cititorii cunosc deja pe d. Mișu Săulescu, deputat de la Craiova, cunoscut și sub numele de *monsieurul*. Este cel mai *fugitiv* deputat posibil.

Dotat bine de natură, însă cu o inteligență de argint viă și cu o mobilitate de caracter surprinzătoare, d. Săulescu, în micul cerc politic ce și-a făcut, de vreme ce e abea debutant, a voiajat de sigur mai mult de cât jidovul rătăcitor pe întregul glob! Este un voiajor de prima ordine d. Săulescu! Nu este în politică munte gigantic pe care să nu'l fi escaladat, nu e labirint în care să nu se fi rătăcit, nu e prăpastie în care să nu fi alunecat.

Socialist, radical, național-liberal, disident, constituțional, rând pe rând sau de odată, d. Săulescu este tipul omului care voește să ajungă, care caută să se afirme și care totuși nu ajunge la nimic.

În parlament abea cine-va zărește pe d. Săulescu! O zi e prezent, cinci absent; îl vezi la începutul ședinței, pe urmă dispare, se eclipsează câte-va ceasuri pentru a apărea la sfârșit; nu are un moment de liniște, este vecinic ocupat, vecinic distras, vecinic preocupat... Cu ce... nu se știe...

Debuturile d-lui Săulescu nu au fost de loc fericite, din cauza acelei mobilități de spirit și neseriozitate de caracter.

Intâiași dată a vorbit în chestia vânzării în loturi a bunurilor statului. Cele ce a spus erau foarte bune lucruri, de cât ce păcat că nu erau la locul lor, de vreme ce discuția generală să închisese!

A mai vorbit altă dată în chestia dacă d. Blaremburg mai putea fi deputat după ce căpătase o funcție la spital... A spus iar lucruri drepte! Ce păcat însă că Camera știindu-l că este instrumentul junimiștilor, și în special al d-lui Carp, l'a tratat cu ostilitate, aproape cu dispreț... și a lăsat pe d. Blaremburg ca să l'abimeze pe sfînta dreptate!..

D. Săulescu are un obicei: după fie-care eșec el dispare câte zece, cincisprezece zile de la Cameră. Așa a făcut după discursul privitor la țărani, așa a făcut după acela relativ la Eforie.

Și cu toate acestea, d. Săulescu necontestat că e un tânăr de talent. El a citit destul și variat, e în curent cu o mulțime de chestiuni, să exprime foarte bine, ba chiar cu oare-care elocuență, are, cu un cuvânt, tot ce trebuie unui tânăr pentru a debuta foarte bine și ași face o situație superioară în parlament!

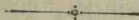
Din nenorocire caracterul său mobil și argintul viu care îl are în creier în loc de materie cenușie, îi joacă la fie-care pas câte o festă. Astăzi cariera d-lui Săulescu este aproape compromisă, fie-care îl consideră ca pe un tânăr ușurel, fără consistență, ca pe un fluture politic care sburând pe lângă toate

luminile întâlnite în cale, 'i-a ars ceva din aripe... Contorsiunile politice pe cari le-a executat în un timp așa de scurt, 'l-aŭ discreditat aproape cu totul.

Cu toate astea, d. Săulescu are timp și este speranță ca să se reabiliteze și să devină ceea ce talentul și cunoștințele sale pot să facă din el.

Indată ce deputatul Săulescu se va hotări să aibă o linie politică fermă și să adopte un număr de idei, să rămână fidel lor, să înceteze de a flutura peste tot locul și să se ocupe serios de chestiunile de la ordinea zilei, el va putea chiar ușor recâștiga ceea ce a pierdut prin ușurința sa, și a recăpăta considerația politică pe care ori-ce om politic trebuie să o aibă și fără de care tot talentul și toate silintele nu'ți folosesc la nimic.

Astăzi d. Săulescu face parte din redacția ziarului „*La Liberté Roumaine*“ și e înscris la grupul constituțional! Ce o fi mâine.. vom spune poimâine...

DOCTORUL SEVEREANU

Nu știm de ce doctorii cari se aruncă în polica militantă capătă îndată reputații triste. Astăzi dr. Râmniceanu este înlocuit în opinia publică prin dr. Severeanu. Această apropiere credem că e mai elocventă de cât o minuțioasă analiză.

Dr. Severeanu aparținând coteriei vernesciste și fiind prieten cu d. Ghedem Teodorescu nu poate să fie altmintrelea de cât cum grupul cere ca să fie cine-va.

Rău la inimă, invidios, persistent în urmărirea unei răzbunări, lipsit de orî-ce preocupare cu caracter obiectiv, dr. Severeanu în Cameră nu este preocupat de alt-ceva de cât cum să lovească în d-rul Assachi, cum să 'și răsbune pe un coleg de la spital și cum să 'și arate ura sa pentru studenți.

D-rul Severeanu ia în acest scop figura cea mai blândă posibilă, fiind dat urâciunea lui, și caută a da glasului cele mai gingașe inflecții, glas care de altmintrelea nu are nimic armonios. Auzindu-l vorbind nu în public, — ci în secții și comisiuni, 'ți s'ar părea că umblă, cum zice Românul, vecinic cu crucea în sîn.

Micile lui acte vindicative caută să le co-

mită în numele umanității, în acela al spiritului de economie precum și a nenorociților săraci. Așa, dacă dr. Severeanu propunea suprimarea secției de clinică chirurgicală a d-rului Asachi, aceasta o făcea — zicea el cu ipocrizie — pentru ca banilor întrebuințați să li se dea o altă destinație. «Suntem chemați, «ofta dr. Severeanu, să alinăm multe și multe «suferințe și nu avem bani, deci să nu îi a-
«runcăm pe fereastră».

Dacă dr. Severeanu a cerut ca să se suprimă laboratorul de pe lângă catedra d-rului Assachi, aceasta a făcut-o iarăși în numele economiei bugetare. «Avem deficit în buget, «gemea dr. Severeanu, voiți d-stră să aruncați «impozite noi pe spetele nenorocitelor populații sărace?»

Activitatea parlamentară a d-rului Severeanu este restrânsă. Nici o dată el nu a cerut o îmbunătățire în ramura instrucției, ci numai reduceri și suprimări.

Deputatul de Ilfov a luat de vre-o două ori cuvântul pentru a ataca pe cei-l'alți doctori din Cameră și pentru a se apăra pe dânsul.

De altmintrelea, cu toate aceste mari defecte inerente naturei sale înguste și caracterului său vindicativ și invidios, dr. Severeanu este un coleg amabil, îndatoritor, facil la contact și care caută prin toate mijloacele de a-și atrage prietenia tuturor membrilor Camerei.

În politică el nu are absolut nici o inițiativă, el urmează orbește pe d. Pache și pe ...Ghedem Teodoressu.

IOAN STANESCU

D. Ioan Stănescu, deputat al colegiului al III-lea de Ilfov, cunoscut mai mult sub porecla de *Jean de la Obor*, este tipul negustorului de băuturi spirtoase din București, său mai bine zis de pe la marginea Bucureștilor.

Bine-făcut, dar nu înalt, cu mâini mari, cu degete nodoroase, cu figura comună și aspră, cu o ceafă groasă, cu glasul înăbușit, cu mersul greoi și stângaci, d. Stănescu miroasă de departe a bariera Bucureștilor, a negustorul mic care ia zece piei de pe cei săraci, de pe mica clientelă compusă din țărani, mahalagii, oameni nevoeși.

D. Stănescu nu reprezintă pe țărani din Ilfov, după cum Papa nu reprezintă pe Patriarhul de la Constantinopol. Poziția lui de negustoraș de foburg nu face de loc din el un democrat. Din contra, d. Stănescu este tot ce poate fi mai reacționar, mai dușman claselor mici, el negustorașul care trăește din comerțul ce face cu țărani și cu lumea nevoiașe.

De aceea descriind ast-fel pe d. Stănescu nu descriem de loc o figură populară, ci pe

un ales al poliției și al administrației, care și-a închipuit că de vreme ce numitul are crișmă la Obor, apoi e potrivit ca să reprezinte colegiul țărănesc al Ilfovului.

D. Stănescu la Cameră este subiectul de distracție al colegilor săi, cari fac mare haz de stângăcia, de lipsa de cultură și de manierele de Obor ale deputatului Vernescian... Căci este Vernescist d. Stănescu, sau mai bine este *Pachist*. Intre d-nii Vernescu și Pache, d. Stănescu alege pe Pache, după cum, între Vodă și sub-prefect, țiganul să teme mai mult de subprefect...

Indată ce deputatul de la Obor vine în Cameră, imediat un cerc de colegi zeflemiști să face în jurul lui și îi pun tot felul de chestiuni... de a căror răspuns zeflemiștii fac un haz omeric. Chiar d. N. Ionescu, care iubește gluma, face mare haz de conversația d-nului Stănescu și îl incurajază ca să spună tot ce știe și în toate materiile.

D. Stănescu voește să plătească celor ce l-au ales, această onoare. De aceea el este unul din intrerupătorii cei mai puternici ai oratorilor opoziției. Când scandalul e mare tot d'a-una veți găsi pe deputatul în chestiune printre cei d'întâiu strigători. Mai ales când d. Pache îi face un mic semn, este în stare să înhațe pe orî-cine și să l răfuească cum știe el că aceasta să face la Obor...

D. Stănescu a fost și el în opoziție timp de două ceasuri... opoziție care a provocat hilaritatea generală în Cameră, întru atât amenințările Oboristului ereaŭ comice... În adevăr, d. Stănescu să interesa de un proiect de lege

care propunea să se lege linia ferată cu o mică linie de fer care să treacă pe la Obor, și Camera nu voia a se ocupa de acel proiect.

Atunci d. Stănescu a lăsat liber curs unei furii teribile, furie care la Obor să sfârșește prin o bătălie generală.

«Am să fac opoziție» striga deputatul colegiului al III-lea «și am să le arăt eu». Pe când era în paroxim, d. Jean simte o mână care se pune pe umărul său, era mâna lui Pache. Acesta îi zice: «nu face sgomot și vino cu mine.» D. Stănescu l-a urmat îndată umilit ca un animal care vede varga stăpânului. Când Jean a reintrat în Adunare, orice veleități de opoziție îi dispăruse. El a ridicat mâna la o închidere de discuție și totul fu sfârșit...

D. Stănescu a ținut și un discurs *de o minută* în o chestie care ne scapă din memorie, ni se pare la legea vânzării în loturi a bunurilor statului... El, după ce a tușit bine, apoi a zis: «mă unesc în totul cu părerea preopinentului... «Preopinentul fusese un Vernescian !...

I. ȘTEFĂNEANU

D. Ștefăneanu, vernescist de la Mehedinți, este tipul deputatului care nu să ocupă de cât de interesele județului său și mai cu seamă de reclama electorală. Politica, după acest deputat, să mărginește la orizonurile înguste ale Mehedințului, în colo... potopul, neantul... în colo poate să se întâmple ce-a vrea!

D. Ștefăneanu a fost și este campionul înflăcărat al *țuicei*, atât în Camera actuală cât și în cea trecută. Pentru *țuică* el a ținut discursuri, a provocat scandaluri, a produs ilaritate omerică în Cameră.

Nalt, umblând cam strâmb, cu o mână vecinic în buzunar, având pe buze un falș râs din cauza unei defectoase așezări de mușchi, arătându-și prin urmare dinții la fie-care mișcare, d. Ștefăneanu îți dă impresia unui arendaș îmbogățit, care caută să facă pe democratul în folosul propriilor sale interese.

Știind că o ușurare de taxe asupra *țuicei* convine populației rurale din Mehedinți, el s'a identificat cu această chestie. Nu era o zi, nu era o minută în care d. Ștefăneanu să nu facă un scandal apropos de *țuică*. În adevăr, luându-și un aer furios, bătând cu pumnii în

pupitru, luând cuvântul fără să îi fie acordat, continuând a vorbi măcar că președintele îl oprea, d. Ștefăneanu își făcea mica sa reclamă.

Cine 'l auzea susținând cu foc țuica, ar fi crezut că acest om are să se îmbolnăvească de atâta agitare și sguđuire sufletească. Ei bine, nu; când d. Ștefăneanu se așeza pe banca sa, începea a râde și a glumi cu haz, pare că era un alt om. pare că nu era omul indignat și furios de mai înainte. Ceea ce dovedea că deputatul de Mehedinți făcea scandalul cu sânge rece, că furiele sale erau prefăcute, ear fulgerile sale de tinichea...

In Camera trecută el mai avea un tovarăș, pe grosul și bine hrănitul Politimos. Acești tovarășii de țuică se așezase alătura în o bancă de la munte. Ca alți frați Siam, ei se sculau de o dată, cereau cuvântul de odată, și vorbeau în același timp...

Da, nu este o exagerație, Ștefăneanu și Politimos vorbeau de-o-dată sau mai bine vociferau de-o-dată în favoarea țuicei... In zadar președintele suna clopoțelul, in zadar unii deputați îi intrerupeau, frații țuicari nici nu voia să audă de asemenea lucruri, ei continuau a vorbi înainte.

Ba ceva mai mult; prin un fapt de imitație, amândoi făceau aceleași gesturi și mișcau automatic in același fel brațele și câte o-dată și picioarele... In timpul acesta Camera, tribunele, ușierii, soldații, etc. râdeau cu lacrimi și cu cât răsul era mai omeric cu atât frații țuicari erau mai vehemenți.

Asemenea scene nu să puteau sfârși de cât prin ridicarea ședinței, ear Politimos și Ste-

făneau continuă de a vorbi și a vocifera până ce cădeaū semi-leșinați pe scaune!...

În Camera actuală d. Ștefăneanu a stat trist câte-va zile din cauza pierderii lui Politimos. Dar luându-și mai pe urmă inima în dinți, el a început a vorbi pentru doi și a țipa pentru patru. Campania în favoarea țuicei a reușit în fine.

Astăzi d. Ștefăneanu este ceva mai liniștit, să gândește ce să mai întreprindă nou.

ALEX. ȘTIRBEIU

D. Alex. Știrbeiū saū prințul Știrbeiū cum îi zice lumea, reprezintă în parlament multismul cel mai adânc, întovărășit de imobilitatea cea mai lapidară. E de necrezut cum tace acest deputat! E de admirat cum stă mai nemișcat de cât zeul Thermes!

D. Știrbeiū este junimist. Pentru ce? Fiindcă nu s'a explicat nici o dată, probabil că e din cauxă că a studiat la Berlin și că știe a vorbi nemțește ca și d-niū Carp, Maiorescu, Th. Rosetti, Nica, Negruzzi, etc. Junimismul lui este însă proaspăt, el nu datează de cât de la ajungerea junimiștilor la guvern.

D. Știrbeiū are o pasiune, ceva mai tare de cât ori și ce, anume: plăcerea de a fi ministru!.. El fecior de domn, deprins a considera pe miniștrii ca pe niște inferiori, aproape ca pe oameni făcând parte din domesticitatea curței, el nu are alt gând, altă pasiune de cât aceea de a fi ministru.

Deputatul de la Craiova era așa de încântat de funcția de ministru, în cât își perdea capul numai când cine-va se adresa la el zicându-i: Domnule Ministru!

Și lucru curios. El vedea bine că nu e de ministru, el știa bine câte greutate are aceea poziție, mai ales ministrul de interne, cu toate acestea, slăbiciunea acestei demnități îl făcea ca să sufere umilinți, mortificații, ca să rabde

ironiile minorității și râsul presei, numai și numai ca să se întituleze: Domnu Ministru!

Junimiștii cari îl luase la început în minister în scop de a disolva opoziția-unită, se gândeau mai târziu ca să'l elimineze. Dar când d. Carp să gândea la disperarea ce era să cuprindă pe d. Știrbeiū, la anunțarea fatalei veste, chiar el perdea curagiul de a să face purtătorul unei ast-fel de misiuni.

Dacă vre o dată numele și averea, desbrăcate de ori-ce altă valoare, aū ridicat pe un om la cele mai inalte trepte, de sigur că este atunci când d. Știrbeiū a devenit ministru. Acesta, departe de a avea vre-o calitate pozitivă, de a juca un rol politic, are din contră pe toate cele negative. Nu poate vorbi, nu are curagiū, nu gândește, nu are inițiativă, nu e om măcar practic, nu posedă nici bunul simț, nici experiența lucrurilor. Și cu toate acestea acestui om care nu are nimic pentru el, i s'a dat ministerul de interne.

Ca parlamentar este nul, dar absolut nul. După cum am spus la început, d. Știrbeiū nu e făcut pentru viața de Parlament. Nici o dată nu deschide gura; fața sa fără expresie, rămâne tot-d'a-una ca o mască; poate să se petreacă cele mai zguduitoare evenimente, d. Știrbeiū rămâne același. Și să nu creadă cineva că aceasta este stăpânire de sine, sînge rece. Nu; este atonie, este lipsă de ori-ce impresii. Interiorul său ca și exteriorul rămâne neclintit.

De alt-mintrelea om foarte onorabil, foarte politicos, foarte cum să cade. Dacă nu ar căuta să joace roluri în politică, nimenea nu ar avea nimic de zis în contra lui.

CHR. SULIOTTI

D. Suliotti este una din figurile cele mai curioase din Cameră. Scurt, gros, cu pieptul larg și bombat, fața rasă complet, îmbrăcat tot-d'a-una în negru, d. Suliotti îți face efectul unui pastor protestant *rătăcit* în Camera românească.

Rătăcit este cuvântul just. În adevăr, d. Suliotti este poate deputatul care să interesează mai puțin de ceea ce să petrece în jurul său, de ceea ce vede și aude. Nimic nu e în stare să îl facă să iasă din impasibilitatea lui. Când furtuna este mai mare în Cameră, când toți deputații sunt în picioare și vociferează, d. Suliotti stă liniștit la locul său, cu zâmbetul vecinic pe buze. Nu 'l-a auzit nimenea făcând o întrerupere sau vorbind rău de un orator. Pentru deputatul Brăilei, străin de patimele politice, toți sunt buni, toți vorbesc bine, toți au dreptate.

Încă nu a aflat nimenea care e părerea d-lui Suliotti în o chestie, sau cum votează... Cu ori cine discută, el e culant și aprobă cu acel vecinic zâmbet pe buze de care am vorbit.

— «Pentru ce nu îți dai și părerea ta personală?» îl întreabă adesea amicii săi.

— «Pentru ce ași spune-o? Nu e mai bine «să faci celui cu care vorbești mulțumirea «de a te crede că ești de părerea lui?» răspunde blând d. Suliotti.

Nimeni nu știe cum votează d. Suliotti. Când să sue la urne el ia ambele bile și ră-sucindu-le în mână vără aproape toată mâna în cavitatea superioară a urnei, dă drumul uneia din bile și repetă același joc de mână și la cea laltă urnă.

— «Cum ai votat Suliotti?» il întreabă un guvernamental.

— «Mai e vorbă, am votat cu d-voastră», răspunde.

— «Cum ai votat Suliotti?» il întreabă, un moment după aceea, un opozant.

— «Mai e vorbă? Să înțelege că contra guvernului».

Aceste vorbe le zice însă cu un ton ast-fel în cât cine-va nu știe nici odată dacă sunt zise în glumă sau în serios.

Sub guvernul junimist, d. Carp a pus înadins vr'o trei porumbei ca să urmărească pe d. Suliotti cum votează, bine înțeles mai mult de glumă. Când deci d. Suliotti să suia la tribună ca să voteze, porumbeii il înconjuraū din toate părțile, de la birou, din dreapta, din stânga, din partea stenografilor... Imposibil de a afla. D. Suliotti râdea și vota, numai el știe cum.

Politica nu'l pasionează de loc. Să știe că d. Suliotti este un bărbat studios, iubitor de citit și autor chiar. Când vuetul e mai mare în Cameră, el zice vre-unui amic cu blândeță: «sărmanele mele cărți, ce-or fi zicând ele

«acum ? Nu e mai bine să mă duc acasă și «să mă ocup de ele ?» Și de multe ori să furișează binișor și pleacă.

Sceptic în ale politiceii, probabil că d. Suliotti nu are nici o convingere în politică, de vreme ce nici odată nu și-a dat osteneala să aibă.

D. Suliotti își pusese candidatura și la ultimele alegeri de sub guvernul d-lui I. Brătianu, când a căzut.

— «Cum să face, Suliotti, îi zise cine-va, «că astă dată ai eșit și rândul trecut ai căzut «la alegeri ?»

— «Ce voești, răspunde cu vecinicul zâmbet pe buze, glasul poporului... rândul trecut am avut numai 50 de voturi, după 7 «luni alegătorii m'aș cunoscut așa de bine, «în cât 'mi-aș dat 450 voturi»!... D. Suliotti merge chipurile în politică cu d. N. Blaramberg, acest lucru îl spune tuturilor și probabil că votează câte o dată cu acel domn. Pentru ce îl urmează nu știe, de vreme ce nu e nimic de comun între amândouă. Probabil fiind-că d. Blaramberg să alege și el la Brăila, acesta este singurul punct de contact între blândul, scepticul și liniștitul Suliotti și între pasionatul Blaramberg.

D. Suliotti însă, tot-d'a-una are grije de a adăoga: «Eș merg cu Blaramberg, însă tot-d'a-una votez după cum eș cred de cuviință «și după cum numai eș singur știu.»

D. Suliotti nu are un singur dușman în Cameră și nici poate avea.

G. D. THEODORESCU

Unii pretind că numai principiile leagă oamenii în un singur partid. Lucrul nu este adevărat în totul; de multe ori caracterele și conformația creierului stabilesc o solidaritate mai mare de cât chiar a principii'lor. În modul din urmă se explică cum grupul Vernescu e compus din oameni cari se aseamănă între ei ca două picături de apă, de și nu au nici o comunitate de principii, pentru cuvîntul că aceștia strălucesc prin lipsa lor... În adevăr, cine cunoaște pe dr. Severeanu nu poate să nu cunoască pe d. Teodorescu, pe d. Economu, pe d. Vericeanu, pe d. Pake, etc. etc.

G. D. Teodorescu, poreclit *Ghedem*, este tipul omului îngust la minte, sec la inimă, lipsit de orî-ce avînt generos, neposedînd nici un ideal, ci preocupat de interesele egoiste ale celei mai meschine existențe. Pentru deputatul de Ilfov orizonturi largi nu există; gînduri cu caracter imaterial îi sunt necunoscute, el trăește cu un orizont care îi atinge virful nasului și cu o preocupăție care nu merge mai departe de interesele sale personale, cel mult de acelea ale grupului Vernescu.

Fanatic al ideilor mici, meschine, invidios.

de tot ce e mare și generos, d. Teodorescu afectează un dispreț adânc pentru tot ce nu formează fondul naturei sale. Chestiile mari sociale el le consideră ca fleacuri; chestiile economice ca utopii, iar năzuința de a îndrepta mizeriile sociale ca reclamă electorală.

Poate nu există reacționar mai încăpățânat în toată Camera. El intră în furii teribile la toate propunerile cu caracter bine-făcător, el este dușmanul discuțiilor cu caracter larg și înalt, pe care strimtimea minții lui nu le înțelege, el ar voi ca Adunarea să aleagă o comisie de socoteli care să facă un buget parcimonios și pe urmă deputații să se ducă pe a-casă.

D. Teodorescu este profesor și încă de o limbă moartă, *latina*. Din această cauză el trăește cu capul în veacuri dispărute și îi vine greu să admită că astă-zî societatea are alte nevoi de cât acele din timpul lui Salust sau Tit-Liviu.

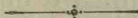
Ceea-ce caracterisează activitatea parlamentară a d-lui Teodorescu este o sgârcenie ne mai pomenită. Toată ziua el nu e preocupat de cât cum să tae de ici, cât să reducă de dincolo. Toate cheltuelile cu un caracter mai larg, însă al căror efect imediat el nu'l vede, le consideră ca inutile și le combate cu înverșunare. Dacă nu ar fi încă tânăr și nu ar fi făcut studii, ai crede că ai a face cu un strigoii de la începutul veacului.

G. D. Teodorescu nu face politică militantă, el este simplu soldat în grupul d-lui Vernescu, cu toate acestea el nu e lipsit de ambiție, dovadă invidia care îl roade, dar spi-

ritul său economic și moderat îl face ca să se ocupe mai mult de afacerile sale personale de cât de cele publice.

D. Teodorescu nu s'a distins în nici un chip în Cameră. De și raportor general al bugetului, el a făcut o lucrare nulă, presărată cu cifre și toată lauda lui a fost că a ciuntit salariul cutăruî funcționar și a mai ros din diurna cutăruî nenorocit mic funcționar.

D. Teodorescu este amic politic intim al d-lui dr. Severeanu.

GRIG. TRIANDAFIL

Sunt oameni cari prin tăcere, prin spirit conciliant, prin lipsa de idei categorice câștig o reputație mare de oameni cuminți, serioși și trăesc toată viața lor din acest capital, înconjurată de stima și considerația tuturilor partidelor. Printre acești fericiți muritori este și d. Grig. Triandafil...

D. Triandafil nu e om cu idei tăiate din o singură bucată; consultat asupra unei chestii, ești sigur de mai înainte că el îți va da un sfat în doi perși, adică o mijlocie, nici odată o extremă sau alta.

Asemenea spirite timide și rezervate nu au trecere de loc în timpurile tulburii, când pasiunile să descatenează, când între taberile luptătorilor nu e nici un colțișor neutru. Ei pe asemenea vremuri stau de o parte și se fac mititei. Numai când situațiile încep a se amesteca, opiniunile a se turbura și a se incurca, numai atunci ei apar pe scenă ca oamenii momentului, ca cei mai potriviți cu împrejurările.

D. Grig. Triandafil este poate deputatul cel mai încurcat din Cameră față cu lupta dintre conservatori și junimiști. El ar voi să'i îm-

pace pe toți, să le dea dreptate tuturor, de aceea nu știe cum să facă mai bine pentru a nu nemulțumi pe unii și pe alții.

Sub guvernul junimist, d. Triandafil a fost din acei cari dădea sprijinul acelui guvern dezaprobând pe conservatorii intransigenți. Indată însă ce veni ră la putere conservatorii, el începu a da sprijinul său acestora, dezaprobând atitudinea ostilă a junimiștilor, și acestea le face nu din calcul, nu cu sânge rece, ci din cauza sistemului său de vederi, care exclude ori-ce fel de idei tăetoare, categorice.

Din această cauză d. Triandafil este lingușit și dărțotat de ambele partide, fie-care considerându-l ca membru al ei. Ear deputatul de Ilfov nu știe ce să facă și de multe ori să abține, numai ca să nu lovească în susceptibilitatea amicilor pe care îi are în ambele taberi.

În Cameră d. Triandafil joacă un rol onorabil. Foarte rezervat, foarte trăitor în sine, el nu ia parte în genere la discuții, pentru că nu e în programul său de a eși din un mutism care îi folosește așa de mult. El să bucură în tăcere de reputația bine stabilită care o are și nu să hazardează de a o mai întări sau mări, de frică ca să nu o micșoreze...

D. Triandafil este ceea ce să numește un om de sfat, un om cu care te poți consulta și de la care ești sigur că ai să capeți o idee. De aceea în partidul conservator nu e un conciliambul intim, nu e o rezoluție de luat, fără ca d. Triandafil să nu fie consultat și de multe

orî ascultat, când situația cere măsuri blajine sau demergeri împăciuitoare.

De multe ori a fost anul acesta vorba de a deveni ministru, și dacă situația tulbure continuă, d. Triandafil va fi ministru. Neavând asperități pe corpul său, ci din contră un păr moale pe care îl poți da cu mâna în toate sensurile, este evident că d. Triandafil, ca compromis, este mai degrabă acceptat de cât d. Olanescu, sau un alt conservator declarat.

D. Triandafil este și va fi toată viața o utilitate în politică, el va putea la un moment dat acoperi un gol sau împăca o situație. De altminteră nici el singur nu ambiționează o poziție militantă.

G. VERNESCU

Dacă cine-va ar voi să susție un paradox, ar putea zice că instituțiile parlamentare nu servesc atâta cetățenilor cit mai cu seamă *avocaților*. In adevăr, dacă ele aū servit unei clase de oameni, de sigur că avocaților,—și exprimându-ne ast-fel nu ne referăm numai la țara noastră, ci la toate.

De altmintrelea lucru se explică perfect. Din toate profesiunile și ocupațiile, avocatura este singura care se aseamănă cu dezbaterile parlamentului. La tribunale și curți se cere cuvântul, se fac discursuri, se dă cuvântul pentru replică, se pune la vot hotărârea... D'apoī Curtea cu jurați, cu formalitățile ei solemne și bombaste, este un mic parlament.

De aceia nu e de loc de mirat că cei obișnuiți cu dezbaterile parlamentare d'inaintea justiției să fie mai în favoare pe lângă alegători pentru dezbaterile politice.

Ei bine, d. Vernescu își datorește situația sa de om politic, profesiunii sale de avocat, pur și simplu acestei profesiuni, exclusiv acestei carieri. Așa, închipuiți-vă că d. Al. Lahovary nu ar fi fost avocat, el tot ar fi devenit om politic; închipuiți-vă că d. Ver-

nescu nu ar fi fost avocat, nici o dată nu ar fi ajuns la situația politică pe care o are, ar fi fost cel mult reprezentantul vre unui colegiu I-iu, un fel de mare proprietar cum sunt 50 în Cameră.

D. Vernescu, ca ministru și ca om politic, are toate calitățile și defectele unui avocat dus în parlament. Cu o elocuție facilă, cu o pricepere vădită de a vedea unde este slabul argumentărei adversarului, d. Vernescu este foarte bun pentru a vorbi în chestii de pur parlamentarism, unde arguția și speciozitatea trebuesc pentru a scăpa o situație rea în sine. Este avocatul inteligent care știe să apere *avocățeste* orî-ce cauză, decî și cele mai rele. Dar după cum un avocat nu convinge pe nimeni cînd cauza este rea, tot așa și d. Vernescu nu izbuteste a convinge absolut pe nimeni. Cînd sfârșeste de vorbit, impresia generală este că a *pledat bine în parlament...*

Îndată însă ce scoți pe d. Vernescu din arguțiile de barou și din șicanele de avocat, îndată ce ți dai o cauză mare, unde nu să cere numai dialectica ci se cer cunoștinți serioase sociale, economice, sau chiar de înaltă politică, avocatul strălucit dispare pentru a face loc unui om politic de o talie cu totul mijlocie, cu cunoștinți superficiale sau chiar lipsit de cunoștinți, cu o logică efină, cu o argumentare deplorabilă, și mai cu seamă lipsit de acel aer, de acea atmosferă după care de la cele d'întăiu vorbe distingî pe omul cult și cu vederi largi de simplul avocat...

Ați observat un lucru? Avocații, simplii avocați, acei ce la tribunale și curțile cu ju-

rați fac cel mai mare efect, în parlament nu strălucesc, sunt banali, ba chiar plicticoși, cu tot talentul lor oratoric și cu toată deprinderea lor de tribună.

Știți de ce? Fiind-că altele sunt cunoștințele și talentul de barou și altele sunt cunoștințele și talentul de parlament. Temele se deosebesc cu desăvârșire; la tribunal talentul și cunoștințele constau în a ști codicele bine, în a avea sagacitatea de a interpreta și a combina deosebitele articole, în a aduna și coordona mărturiile, în a posedea fineța de a te folosi din cele mai mici piese sau acte și incidente.

Din contra, în parlament toate acestea sunt aproape complet inutile. Aici faci legile nu le interpretezi, aici nu ai misiunea de a combina ceea ce există, ci de a crea sau modifica ceea ce există rău, aici nu e vorba de o lume restrânsă pedantică, lumea codului, ci de societatea cu marele ei necesități sociale, economice și financiare, aici nu este chestiunea de a lua *a priori* un principiu și a deduce din el cunoștințe logice, ci de a studia după natură, a aprofunda problemele sociale și a le da soluții nu conform codului ci conform justiției sociale, conform cu marile nevoi de cari suferă un aglomerat de mai multe milioane de suflete.

Ei bine, d. Vernescu nu este absolut de loc preparat pentru această mare sarcină. De aceea d-nia sa este retrograd, reacționar nu din cauză că este bogat, că are multe moșii, ci din cauză că este străin cu totul de ori-ce altă lume intelectuală, afară de cea juridică.

D. Vernescu este reacționar ca ori-ce jurist *ter e-à-terre*, d-nia sa nu se poate rădica mai sus de cele stabilite și consacrate prin legi, prin urmare este un dușman natural a ori ce reforme, căci reformă înseamnă modificarea stărei legale de lucruri și tăria d-lui Vernescu constă în a ști să apere, cel mult să interpreteze, acea stare legală de lucruri.

Pentru a complecta această schiță trebuie să adăogăm că nu numai prin calitățile de avocat d. Vernescu a ajuns în o poziție așa de înaltă, în poziție de unul din șefii recunoscuți ai partidelor vechi politice. În acest noroc, de sigur nemeritat, 'l-a ajutat foarte mult, tot poate așa de mult și averea, marea lui bogăție. În o țară ca a noastră unde bogății de prima mână sunt rari, foarte rari și unde bogăția, în genere vorbind, este foarte rău repartizată, faptul că d. Vernescu este de mai multe ori milionar, 'i-a înlesnit cel puțin pe jumătate calea de a deveni un personagiū. Bogăția, marea bogăție impune, ori ce s'ar zice, mai ales când ea este întovărășită de un talent facil de avocat. Iată cum se explică de ce alți avocați mai de talent, dar săraci, nu aū putut parveni.

De altminterea d. Vernescu s'a bucurat tot-d'a-una de o reputație de onorabilitate necontestată, lucru care contribuē mult, foarte mult în cariera politică.

Deci: talent de avocat, avere de mare proprietar și onorabilitate burgheză, iată cele trei cauze cari aū făcut norocul politic al d-lui Vernescu.

URSIAN VALERIAN

D. Valerian este modelul deputatului serios cumpătat, modest și liniștit. Il vezi vecinic la locul său, puțin comunicativ chiar cu amicii, preocupat de ceea ce se dezbate în Cameră.

Deputatul de la Râmnicul-Vâlcea este un spirit foarte ales și un caracter tare. Profesor la universitate, adăpat în cunoștințele filosofico-juridice, idealist și chiar teist, d. Valerian este o figură originală și face onoare parlamentului.

D. Ursian Valerian nu e orator în sensul briliant al cuvântului, însă este un vorbitor liniștit, logic și clar. Vorbind nu tinde la efect, nu vizează a uimi pe auditor, nu recurge la nici un artificiu de acele pe cari mulți preținși oratori le întrebuintează cu prețul de a să face ridiculi. Departe de d. Ursian toate aceste pretenții. El vorbește pentru ca să și exprime ideile, ca să spună ceva. Păcat că în vorbire are ceva a lene, ceva prea ritmic, care sfârșește prin a deveni cam monoton.

Deputatul de care ne ocupăm, cu natura sa blândă și cam concentrată, nu ia de câtar cuvântul în Cameră. Inșă tot d'a-una își alege mai d'înainte subiectul și se prepară în mod conștiincios. De aceea discursurile sale sunt tot-d'a-una îngrijite și aū valoare.

Așa, d. Valerian a vorbit, cu ocazia dezbatărilor adresei tronului, în chestia fortifica-

tiilor cu o competență și cu o erudiție care a fost apreciată de toată Camera și pe care a recunoscut-o însăși ministrul de război în răspunsul său.

Atmosfera zgomotoasă a acestei Camere nu e favorabilă naturelor studioase și liniște cum e cea a d-lui Valerian, nu e propice nici unei discuții calme. De aceea deputatul de la Vâlcea să găsește, împreună cu alții, în trista situație de a nu lua parte la dezbateri, în felul cum el crede că ar fi folositor. Așa, d. Valerian cu ocazia bugetelor să pregătește ca să vorbească mai pe larg în chestia instrucției; imposibil. De la cele întâi cuvinte, Camera, impacientă de a să duce a casă, a început a întrerupe pe orator și a nu i da atenția care să cuvenea.

D. Valerian este liberal și aparține grupului D. Brătianu. În ultimul timp, lateralii să laudaă că îl aă și pe dânsul în rândurile lor. Deputatul Vâlcean are prea mult caracter și prea multă demnitate pentru ca zgomotul ce lateralii răspândaă să fi fost fundat.

În adevăr, d. Valerian a nimicit la cea întâi ocazie această calomnie. Așa, în ultimele zile ale sesiunii, indignat de procedarea necalificabilă a conservatorilor și a lateralilor, el și-a eșit din firea lui tăcută și cu glas tare a înfierat purtarea guvernului și s'a abținut cu ostentație de a participa la ultimele lucrări ale Camerei, întocmai ca și cei lalți colegi din opoziție.

Ar fi o mare fericire ca Parlamentul Român să poseadă multe spirite alese și caractere tari ca d-nu Ursian Valerian.

A. VERICEANU

Continuăm cu seria Vernesciștilor.

D. Vericeanu este și el un vernescist de frunte, profesor la universitate, avocat, om cu avere, el întrunește toate calitățile de a face parte din grupul eminent burghezesc al d-lui Vernescu.

D. Vericeanu este nul în politică. În Cameră nu are alt rol de cât doar că e președintele secției din care face parte.

Profesor de economia politică, el are pretenția de a-și da cuvântul în chestiile economice și financiare. Dar ce idei, dar ce cunoștinți!.. D. Vericeanu este partizanul tuturor vechiturilor cari se târăsc în tratatele banale de economie politică clasică. Teoriile sale miroase a mucezit, iar felul cum le susține nu dă o odoare mai bună.

D. Vericeanu are o slăbiciune, slăbiciunea profesiei sale, este *liber-schimbist*, și încă infocat. La fie-care ocazie el e gata de a debita mica sa teorie și e foarte fericit când poate să o aplice fie chiar pe scara cea mai mică. Atunci, numai atunci vorbește, iar vorba lui pare că reproduce textul din vre-un manual!

de economie politică, între atâta este de stereotip, în toate ocaziile.

Dar sunt acomodări cu cerul... Tot așa și pentru cei mai infocați liber-schimbiști sunt acomodări cu împărăjurările... De aceia nu o dată în discuții sau în voturi, d. Vericeanu să pronunță pentru măsuri protecționiste. In asemenea cazuri are o scuză, anume: *că teoria nu să potrivește tot-d'a-una cu practica!*

D. Vericeanu nu este inflexibil nici ca om de partid, o!.. el e departe chiar de a fi inflexibil. Vernescismul nu prețuește pentru el nici măcar cât prețuește teoria liberului-schimb. La cea d'ântâiă ciocnire a intereselor sale personale cu cele ale partidului, acestea din urmă suferă o eclipsă teribilă, omul de partid face o cufundătură, iar când reapare la suprafață este numai omul propriilor sale interese.

Un exemplu ni 'l-a dat cu ocazia alegerii comisiunei pentru darea în judecată a guvernului I. Brătianu.

D. Vernescu, solicitat de partizanul său, și a dat multă silință ca d. Vericeanu să se aleagă membru în acea comisiune, iar noul ales în ziua întâi scotea flacări din nări și părea dispus a mânca de viu pe I. Brătianu.

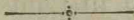
Intervine un incident.. Era vorba să se facă alegerea unui censor la Bancă... Liberalii notifică d-lui Vericeanu că mai la urmă ei ar fi dispuși să 'l aleagă, dacă va da demisiune din membru al comisiunei de dare în judecată a lui I. Brătianu.

D. Vericeanu primește tocmeala și a doua-ză

Camera ascultă cu stupefacție rugămintea d-lui Vericeanu de a 'i-se primi demisia, cu toate că cu o zi înainte stăruise pe lângă deputați de a fi ales!

Dar d. Vernescu, șeful, este prea indulgent în această privință cu partizanii săi, el le permite dese și câte o dată lungi voiagiuri, dovadă d. Pache în timpul guvernului colectivist. Tot ce le cere este ca să nu 'l părăsească și să lucreze, orî în ce lagăr ar fi momentan, tot în interesul grupului vernescist!

Comod partid, comozi partizani!

N. VOLENTI

N. Volenti, junimist, *porumbel* de soiū, este poate cel mai liniștit și mai timid deputat din Cameră, esceptând pe d. Suliotti bine înțeles.

Mai întâiu, d. Volenti nu are de loc temperamentul politic, nici vocațiunea. El e deputat și nevoit, prin urmare, să facă puțină politică numai pentru că d. Carp, fiind la putere și având nevoie de un număr de tineri inteligenți și culți în Cameră, și-a adus aminte că d. Volenti este inteligent și cult și că face parte din Junimea literară. Mai adaugă că d. Volenti, prin alianță, are legături în Fălciū, și vă veți explica pentru ce tânărul de care ne ocupăm este deputatul colegiului I de Fălciū.

D. Volenti este un spirit delicat literar, chestiele de literatură îl atrag cu deosebire, a fost și poet când era tânăr de tot. Atmosfera Camerei nu e de loc propice pentru dânsul. El este ca o *mimosa pudica*, la cel mai mic contact să strânge în sine, să face ghem moralicește. De acea d. Volenti nu a luat încă nici o dată cuvântul în Cameră De ce? Din cauză poate că nu poate vorbi, sau că

nu ar ști și el spune ceva în o chestie cunoscută? De sigur că nu. El e prea cult și inteligent pentru ca să nu poată eși în mod convenabil din o suire la tribună.

Dacă deputatul de Fălciu nu ia cuvântul, este din cauza unei insurmontabile timidități, a unei exagerate neîncrederi în sine, care îl face mut chiar atunci când ar putea vorbi și încă cu succes.

D. Volenti este unul din cei mai liniștiți deputați. De și junimist și porumbel, el nici o dată nu 'și ia zborul cu cei lalți porumbei când e vorba de vre-un scandal sau vre-o protestare sgomotoasă. El rămâne la culcușul său de la porumbărie, singur singurel său cu porumbi mai bătrâni, precum d. Carp, etc.

Când e scandal mare în Cameră, e de observat d. Volenti. Palid, cu ochii mari țintiți asupra focarului scandalului, cu buzele vinete, cu gestul care îl face un om la apropierea unui pericol, d. Volenti stă neclintit la locul său, neîndrăznind să părăsească banca, de frică ca să nu fie fără de voe amestecat în vârtejul isbucnit.

Fericirea lui e când lucrurile să liniștesc. Atunci figura lui reia culorile naturale și numai pe urmă începe și el a discuta incidentul cu amici. Deputatul de Fălciu, tocmai fiind că nu e pasionat în politică, păstrează tot-d'a-una un mod just și impersonal de a discuta lucrurile. De multe ori el dă dreptate adversarilor și învinuște pe amicii săi politici de prea multă pasiune și spirit de partid.

D. Volenti așteaptă o ocazie pentru a de-

buta și el în Cameră. Să înțelege că cu temperamentul care îl are, el nu va putea debuta de cât în o discuție liniștită, quasi amicală între portide, în un fel de conversație familiară mai mult. El are oroare de polemici, poate fiind că e foarte simțitor la ele, de aceea nu va deschide cu nici un preț gura în Cameră când va ști că este un adversar pasionat și violent care îl pândește ca să 'i răspundă.

În cercul de amici d. Volenti este vorbitor, și vorbitor ales și inteligent.

Dacă nu 'și va schimba, de e posibil, temperamentul, d. Volenti nu poate avea viitor politic. Ce e dreptul că nici el nu țintește la aceasta.

Volenti va fi tot-d'a-una un spirit ales, un iubitor de literatură, adus în parlament de vânturile și fluctuațiile politice, stimat și apreciat de amicii și cunoscuții săi.

N. VOINOV

D. Voinov este un veteran din timpurile eroice ale liberalismului. Precum în armată, înainte, mulți să ridicaū de la simplii soldați până la grade înal'e numai prin meritele lor personale, fără studii, fără învățatură multă, tot așa și d. Voinov a înaintat în politică. Simplu soldat acum 20 și mai bine de ani, el a căpătat treptat gradele omului politic, până ce sub I. Brătianu a ajuns ministru.

Dar timpurile eroice aū trecut, mai cu seamă ale liberalismului... D. Voinov astă-zī nu mai este în elementul sēū. Discuțiile în parlament aū luat altă turnură, spiritul este cu totul altul. De aceea d. Voinov, de și rămâne unul din cei mai stimați deputați din Cameră, nu mai joacă rolul pe care îl juca cu 16 ani în urmă, când d-sa era unul din cei d'intâi oratori de tribună, și când colegii sēi fracționiști, entuziasmați, îi decernau gradul de caporal, *le petit caporal*, chiar pe câmpul de bătălie, adică la sfârșitul unui vehement discurs.

Astăzi, cu vârsta, d. Voinov s'a mai răcit, entuziasmul, vehemența și vorba arzătoare strălucește mai rar la orator. Cu toate acestea, am fi nedrepti dacă am spune că d. Voinov nu este astăzi unul din oratorii Camerei; și

astăzi ca un cal de rasă, el să înflăcărează la mirosul prafului de pușcă, și astăzi vechea ură în contra conservatorilor, contra cărora a luptat toată viața, să deșteaptă și atunci. . d. Voinov este transfigurat... îl vedem ridicându-se de la locul său și având accente foarte înflăcărare.

D. Voinov este un orator de improvizație, de incidente sau chestiuni suscitade la moment. D-sa nu aparține acelor oratori reflectați, cari să gândesc mai de înainte la o chestie, o studiază și să duc de să înscriu la începutul ședinței la biuroū. Nici o dată d. Voinov nu știe cu 10 minute înainte dacă are să vorbească sau nu. Este genul care era obicnuit să pare cu 20 de ani în urmă, când oratorilor li să cerea mai multă vervă și vehemență de cât fond și substanță.

De aceea discursurile d-lui Voinov să resimțesc toate de acea lipsă totală de orice fel de preparație prealabilă. Deputatul de la Focșani are foarte multe resurse de tribună, prinde ușor chestia și o atinge în inima ei, dar... dar îi lipsește puterea de a o dezvolta, și din cauza improvizației este mai tot-d'a-una difuz, să repetă neconținut, să învârtește mult în jurul unui argument, pe care în cursul cuvântării l-a găsit din înămplare. Discursurile d-lui Voinov ar putea câte o dată fi tăiate în trei părți și toate să reprezinte ceva complet, întocmai ca animalele inferioare pe care le tai în două sau trei părți și cele trei părți continuă de a trăi formând fie-care un individ complet.

D. Voinov este un rătăcit în politică, rătă-

cește ca boliții, intrând și eșind rând pe rând din sfera de atracție a diferitelor grupuri pe care le întâlnește în cale și cari îl atrag în puterea legei de gravitație. Această stare de rătăcire politică durează de când cu cataclismul a cărui victimă a fost, de când s'a separat de I. Brătianu și de colectivități. Desgustat, deziluzionat în urma crudei experiențe făcute cu colectivității, d. Voinov de atunci și-a pierdut tramontana, face în politică curbele cele mai excentrice, și descrie elipsele pe cari cele mai fantastice comete le fac.

Cu aceasta nu voim să zicem că în fundul sufletului s'a schimbat... Nu, d. Voinov a fost și a rămas liberal; el are un fanar care îl conduce, este ura în contra conservatorilor. Dar încolo... neantul, în colo să lasă la fluctuațiile momentului.

Așa, nu știm pentru ce și cum, astăzi d. Voinov aparține grupului constituționalilor și recunoaște de șef pe d. Carp... Acest lucru nu l-am crezut nici odată, și cu toate acestea este așa. Și ceea ce e mai curios, este că d. Voinov a intrat la constituționali de ura conservatorilor, adică a intrat la cea-l'altă fracțiune conservatoare, el liberal, el dușmanul conservatismului!

D. Voinov este dintre vechii deputați cari nu au traficât nici odată mandatul lor, cari au o viață politică pură de bănueli, poate să aibă greseli, și are, nu însă pete.

De aceea d-sa să bucură de stima tuturilor.

II

JIPURĪ PARLAMENTARE

TIPURI PARLAMENTARE

I.

E ales în județul..., bătrân, cu glasul gros, cam surd de o ureche, om de moda veche, încult și gâlcevitor, e tipul deputatului guvernamental.

X... nu să știe unde șade nici unde mănâncă în București, probabil că stă la hotel Gabroveni și mănâncă la „Tunel“. Vine regulat la Cameră și nu intră în sală până nu să încredințează că secretarul 'l-a pus prezent.

— «Iubitule, îi zice secretarului, iată-mă, te rog înseamnă-mă prezent.»

— «Te am însemnat, d-le X.», îi zice secretarul.

— «Când m'ai însemnat, căci eu nu am văzut» insistă X.

— «Te am însemnat cum te am văzut intrând pe ușă.»

— «Foarte bine, adaugă X, numai să nu fie greșeală, să nu fi însemnat pe un altul.»

— «Nu, nu, fiți siguri!»...

Odată sigur că are să ia diurna, el intră în sala dezbaterilor și să duce de-a dreptul la locul său la munte. Nu cunoaște aproape pe nici un membru din opoziție, crede că

nu e bine chiar să îi cunoască. Când trece pe lângă banca ministerială salută cu respect pe miniștrii, iar când vre-unul din ei îi întinde mâna, să închină până la pământ asupra mâineii ministrului.

— «Ce mai zici, d-le X,» îi zice ministru cu familiaritate, bătându'l pe umăr.

— «Ce să zic, d-le ministru, zic că opoziția «ne ține în loc, nu ne lasă să ne ducem pe «la casele noastre, țara cheltuește o mulțime «de bani cu noi».

Să închină încă odată și să depărtează salutând de-a-ndaratele.

Se așează la locul său la munte între doi deputați tot așa de obscuri ca și el și tot așa de guvernamentali; când secretarul de formă face încă odată apelul nominal, el strigă: «*prezent,*» cu o voce tare.

Și apoi adaogă: «Ce e bine nu e rău, mai «bine să fiu însemnat de două ori de cât «nici odată».

Ședința e deschisă. Dacă vorbește un ministru el îl ascultă cu religiozitate; când ceilalți aplaudează, aplaudă și el. Nici odată nu dă el semnalul aplauselor, mai întâi de timiditate și al doilea fiind că nu știe când să aplaudeze.

Este printre cei întâi cari cer închiderea discuției, iar din când în când cu glas cam înăbușit zice: «suntem luminați».

Când un opozant vorbește, măcar că nu înțelege nimic totuși dă semne de dezaprobare, uitându-se la banca ministerială. Indată însă ce să simte observat de opoziție, el tace chitic și își afundă capul între umeri.

Câte odată, când zgometul e mare, el îndrăznește a întrerupe pe orator cu cuvintele: «Ne perdeți timpul, țara ne-a times să lu-
«crăm aici, iar nu să ne certăm». Iar dacă oratorul îl zărește, este destul să'i zică: «D-le
«X, nu mă întrerupe, ia cuvîntul și imi răs-
«punde,» pentru ca X să se facă roșu ca sfecla și să caute să se ascundă în pământ...
Auzi!... să ia el cuvîntul... Dar pentru a-
ceasta l-a trimes țara ?...

La bufet nu se duce nici odată căci trebuie să cheltuiască, și nu vrea... Când îi este sete nu îndrăznește să ceară de la un ușier un pahar cu apă, căci îi este rușine, se teme să nu fie refuzat... De aceea se scoală binișor și se duce singur de bea apă.

El părăsește locul numai când se duce la vot. Atunci mai ia vre un prieten cu el și este printre cei întei cari se îngrămădesc la urnă. El potrivește așa ca să fie la votat alătura cu vre un ministru său cu vre un guvernamental influent.

D. X, în dreptul urnei, apucă cu două degete bila, o ridică în sus, o arată și pe urmă o aruncă în urnă. Apoi întorcându-se către ministru, zice: «Eū tot-d'a-una votez ast-fel, «căci aici ne-a trimes țara să lucrăm iar nu «să perdem timpul».

Când pleacă la locul său, trecînd pe lângă banca ministerială mai salută încă odată și iute-iute se așează la locul său.

Voturile cu bile il supără, preferă pe cele prin ridicare de mână. Pentru ce? Pentru că, între altele, când se duce la vot este în-

tălnit de opozițanți cari se uită ironic la el, ba chiar îl iaă în zeflema...

Câte odată se plictisește ascultând ore întregi discuții pe cari nu le înțelege. De aceea se hotărăște să plece înainte de ridicarea ședinței. Deci, el se scoboară încetșor de la locul lui, se furișează după dosul băncii ministeriale și ajunge până în culoare. Acolo se uită în toate părțile să vadă dacă nu e cineva să'l observe. Iată că din nenorocire un ministru trece tocmai când el e gata cu pălăria în mână să plece.

— «Ce, te duci d-le X ?» îi zice ministrul.

X roșu și încurcat nu știe ce să răspundă.

— «D-le X, te rog nu te du, căci știi că «avem nevoie de concursul d-tale».

La aceste cuvinte măgulitoare X lasă pălăria și intră încântat în Cameră. «Nu știi «ce 'mă-a zis Vernescu ? spune el unui amic. «'mă-a zis că guvernul are nevoie de concursul meu...»

Și merge la vot..

#

II.

Bătrân, cu favoriți, tuns, scurt, cu figura bulgărească, cu glasul aspru, d. P... este vecinic furios, vecinic întrerupe pe oratorii opoziției și vecinic gâlcevitor.

Guvernamental sub junimiști, guvernamental sub conservatori, eră întrerupea pe d. L. Catargiu, astăzi întrerupe pe d. Carp cu aceeași furie.

Nu să poate astâmpăra în loc, nici a asculta un discurs de un sfert de oră fără ca deputații să nu îi audă glasul de bulgăroiș strigând: «Ne am săturat să auzim de-al-de astea. Ce ții Camera în loc? Astea sunt palavre»...

Nu înțelege nici odată despre ce e vorba și tocmai pentru aceasta, natura sa iritabilă izbucnește. Căci de vreme ce P. nu înțelege o discuție, i să pare că să perde timpul în zadar...

Odată vorbea d. Panu și citea în chestia țăranilor niște documente de la 1747. D. P... să scoală în picioare și strigă: «Apoi ele sunt abrogate, ce te servești de ele?»

O mare ilaritate a izbucnit în Cameră, singur P. nu a înțeles de ce deputații râd.

Altă dată vorbea d. Kogălniceanu și trata o chestie economică. D. P... îl întrerupe.

— «D-le P..., îi zice bătrânul om de stat, «văd că nu ești de părerile mele economice, «spune'mi te rog cărei școli economice aparții, «pentru ca să știu cu cine discut..»

D. P... a rămas cu gura căscată, iar Camera a răs câte-va minute.

Aceste nenorociri nu'l domolesc de loc, nu'l fac mai modest. O minută după asemenea scene, P... întrerupe din nou cu mai mare violență.

Când este vre-o discuție arzătoare politică, în care oratorii principali sunt amestecați, P... nu voește a să lăsa mai pe jos, cere și el cuvântul...

Cu o zi înaintea închiderei Camerei d. T. Ionescu luând cuvântul între altele zice: «d-lor, «fiind că s'a deschis această chestie, haide să «o discutăm toată.»

— «Cer cuvântul» zice d. Blaremburg.

— «Cer cuvântul» zice d. Kogălniceanu.

— «Și eu cer cuvântul» strigă d. Pallade.

— «Cer și eu cuvântul» vociferează P... Mare ilaritate !...

Odată d. N. Ionescu vorbea și, după obiceiul său, era foarte agresiv la adresa majorității. Pe d. N. Ionescu nu 'l prea întrerupe nimeni, căci știe că să supără și e foarte mușcător. P... însă nu poate să se stăpânească.

— «Ce ne tot spui, îi zice P... nu înțelegem «ce ne spui».

— «Eu nu vorbesc pentru idioți» îi răspunde d. N. Ionescu.

Atunci P... face un scandal teribil :

— «Auzi colo... eu idiot ? Să mă faci pe «mine idiot ? Dar ce, eu sunt idiot ? Cum să'mi

«zică mie idiot?» urlă P... timp de câte-va minute.

— «Pe semne îți place cuvântul de vreme «ce tot îl repetezi» îi strigă un zeflemist.

Furia lui P... este la paroxism, a trebuit să 'l ducă doî la bufet, să 'l dea un pahar cu apă rece ca să 'l mai liniștească. Și peste un ceas vecinii îl auzeau mormăind: «Eû idiot? Eû idiot...»

Când să întâmplă vre-un scandal în Cameră, cel d'întâiu care 'l provoacă sau îl face să dureze este P... La cel mai mic semn de furtună, el sare de la locul său și alergând în mijlocul incintei, vociferează și apostrofează pe orator:

— «Dar ce? Am venit aici ca să ne înjurăm? Credeți că vă vom suferi toate ale d-voastră? etc. etc.»

Când e furios, numai un ministru îl poate domoli și încă numai pe jumătate.

E foarte susceptibil, citește gazetele ca să vadă ce zic despre dânsul.

În „Lupta“ odată era o zeflemea la adresa lui; să spunea că P... a găsit pe dosul unui ceaslov anul nașterii lui...

P... a făcut un scandal ne mai auzit, s'a dus pe la toate gazetele ca să dezmințească cele zise de „Lupta“, declarând că actul seû de naștere să poate găsi la cutare biserică și că el e mai tânăr de cât 'l-a făcut „Lupta“.

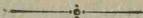
Stenografii au mare necaz cu el. P... pretinde ca toate intreruperile lui să fie puse la „Monitor“ pentru ca alegătorii să vadă că el nu tace în Cameră... Dar P... pretinde ca stenografii să pună în procesele-verbale și cele

ce el strigă când e scandal în Cameră, când toată lumea vociferează...

— «D-le P... îi zice șeful stenografilor, nu am «vorbele d-voastră, fiind-că nu s'a putut distinge de tumult...»

— «Foarte rău, atunci de ce mai avem stenografi?» răspunde P... și să depărtează furios.

Credem că acestea sunt destule pentru ca cine-va să'și facă idee de tip...

III.

X. este deputat junimist, tinăr, fluturatec; adevărat *porumbel*, porumbel de rasă. Şeade în dosul d-lui Carp; neputându-i contempla figura îi contemplă luciul craniului.

În Cameră tot timpul două îi sunt preocupările: 1) ce face sau ce zice d. Carp, 2) votarea cu bile sau prin ridicare de mâini.

Vine de vreme la Cameră fiind-că şi d. Carp vine de vreme. Nu stă un moment la locul său, ci e în vecinică mişcare. Vorbeşte cu toată lumea pentru a afla noutăţi politice şi a judeca despre şansa junimiştilor de a ajunge la putere.

Când aude un deputat din opoziţie criticând guvernul, X. îi replică :

— «A cui e vina? a d-voastră; pe Carp 'l-aţi răsturnat de rău, iaca acuma ce păţiţi.»

Are mare ură şi dispreţ pentru d. L. Cărgiu.

— «Nu, serios vorbind, spune X. tuturor, «se poate compara ministerul actual cu cel «junimist?»»

— «Şi când găseşte pe cine-va care să' abondeze în sensul lui, X. este foarte fericit; se duce fuga, adună doi-trei porumbei şi le zice :

— «Știți un lucru; Z.. a declarat înaintea
«maî multora, că guvernul junimist era mult
«maî bun.»

Plăcerea lui este de a istorisi ce a făcut sau
ce a zis d. Carp, ride maî de înainte el singur.

— «Ia să vă spun una bună de Carp, zice
«el celui întâi grup de deputați, aseară la
«Carp ședea Eugén Ionescu și cu Volenti în
«ușa salonului, când vre-o trei junimiști so-
«sesc. Atunci Carp a zis lui Volenti și Eugén :
«lăsați loc liber ca să intre partidul. Am ris
«cu toții.»

Când sosește d. Carp la Cameră, X. îi ese
înainte, și îi face raport de tot ce a auzit și
văzut, de cele maî mici vorbe, incidente sau
cancanuri. D. Carp îl ascultă cu surâsul pe
buze și din când în când îi spune câte o glu-
mă care face pe X. să ridă cu hohot și cu
lacrimi. După ce sfârșește de raportat X. zice :

— «Ei, escelență, ce zici, venim la putere
«ori nu venim?»

— «Numaî gogomanii nu vin la putere»
răspunde d. Carp cu emfaz.

X... maî trage un hohot de ris și foarte mul-
țumit zboară la un grup de opozanți și luând
de o parte pe unul din ei îi zice :

— «Se petrece ceva. Pe cât am aflat de la
«Carp, tot noi avem să punem mâna pe putere».

X... are încredere în d. Carp și în norocul
său, el nu discută nici odată cu șeful, cele
maî colosale paradoxe ale aceluia nu'l clatină,
iar glumele șefului le ia drept monedă bună
și sunătoare, și e în stare să angajeze pariuri
serioase pe ele.

De când e în opoziție, X. este foarte intran-

sigent. Nu'ți va vota *alb* să'l tai la vre-o cerere a guvernului; el pune tot-d'a-una bilă neagră. Dar mai întâiu arată bila conservatorilor și le zice:

— «Așa făceați și d-voastră când erați în opoziție.»

La fie-care vot mai important, X. cere votul cu bile, el umblă din porumbel în porumbel de le dă cuvântul de ordine în felul următor:

— «Carp zice ca să cerem votul cu bile.»

Cât timp se votează, X... stă lângă urnă. Când vede câte un porumbel că vine la vot, îi se umple sufletul de bucurie.

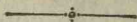
— «De ar fi 80 de aceștia, zice X. tare conservatorilor, nu ați fi d-voastră acolo.» Și arată banca ministerială.

Când zărește vre-un deputat îndoelnic venind la vot, X. se repede, îl apucă de braț și îi zice jumătate serios, jumătate în giură:

— «Dă-ne te rog un vot... zău... pentru conu Petrache.»

Este foarte impacient ca să vadă rezultatul scrutinului... Când se răstoarnă bilele pentru a fi numărate, el este deja la spetele prezidentului. Tot-d'a-una i se pare că sunt mai multe negre de cât albe, iar când negrele sunt mai multe de cât a presupus el, X. e vesel și strigă tare:

— «Bieții porumbei, ei ridică greul.»

IV.

X. nu este înregimentat la nici un partid, nu știm însă cum se întâmplă că tot-d'a-una are simpatii pentru partidul de la putere. Aceluia îi găsește calități, și imediat defectele celor-l-alte sar în ochii săi până atunci închiși.

Când junimiștii erau la putere, auzeai pe X. exclamând :

— «Ori ce s'ar zice, acest guvern este compus din oameni capabil și cinștiți cari au «câte-va idei în capul lor.»

X. nu avea destule cuvinte ca să dezaprobeze pe conservatori.

— «Nu înțeleg, zicea el, îndărătnicia bătrânului Catargiu.. Nu vede el că îi s'a trecut timpul? Nu văd conservatorii că sunt luați înaintea de junimiști?»

De aceea X. dedia concursul său *dezinteresat* guvernului trecut.

Vin conservatorii la guvern. Printre cei întâi care aprobară schimbarea fu X. care zise:

— «Toți știu că eu am dat concursul meu junimiștilor, însă este o margine la toate; «Carp nu e destul de copt pentru guvern; «Catargiu e alt-ceva, are necontestat experiență, acest lucrun ici dușmanii lui nu i-l con-
«testă.»

X. astăzi dă tot cu atâta zel concursul său dezinteresat guvernului Catargiu după cum îl dăduse celui junimist.

X. nu ia nici o dată cuvântul — dar este un critic aspru al tuturilor oratorilor, fie-căruia îi găsește un defect; el se dă cunoscător al tuturilor chestielor și prin unghere face lungi discursuri ori-cărui deputat pe care izbutește a pune mâna.

— «Vezi, iubitele, zice X, chestia monetară «nu se tratează ast-fel; această chestie este «grea, complicată, nu ori-cine o cunoaște. Eă «am studiat'o în toate amănunțimele ei... De «cât știi... sunt hotărit să nu iaă cuvântul, «am motivele mele, altmintrelea ai fi văzut că «lucrurile nu sunt așa.»

Iar când cine-va laudă pe vre-un om politic față cu dânsul, X imediat se grăbește a zice: «De sigur că aveți dreptate, dar la un «om politic nu se cere numai atâta, ci trebuie «să mai aibă calități de tact și de măsură pe «care Z... nu le posedă. Eă de multe ori 'i-am «făcut această observație și Z. 'mă-a făgăduit «că va ținea seamă de ea.»

Când vre-un deputat vorbește, X. face către vecinii săi observații încete malițioase... Dacă din întâmplare găsește ceva care i se pare de spirit, X. se duce din bancă în bancă de comunică prietenilor săi ce a zis și este foarte mulțumit când vorba sa este găsită cu haz...

Când tumultul e mai mare în Cameră, X. ia poza rece și impozantă a unui căpitan de vapor în mijlocul furtunei, umblă în dreapta și în stânga și caută a fi drept, a'și da hotărîrea sa în incidentul care a provocat furtuna...

— «Ori-ce ați zice, nu aveți nici unui nici
«altii dreptate... Eu care nu'mi perd sângele
«rece sunt în situație a vă spune adevărul
«tuturor.»

X. ia un aer de semi-zeu cu deputații în-
furiați, care să îndignează și să revoltă ușor.

— «Cum vă vine să vă supărați așa iute...
«Mie unul 'mi e cu neputință de a mă supăra
«pentru toate aceste bagatele. Dar ce vreți...
«sunt temperamente și temperamente.»

X. caută să explice și să motiveze toate vo-
turile date guvernului cu considerații de
înaltă politică.

— «Să nu credeți că dacă am votat alb,
«zice el, apoi am făcut'o pentru guvern. Știți
«că eu sunt independent. Am votat alb fiind-
«că în această chestie eu cred că noi cari sun-
«tem un popor mic și avem încă nevoie ca să
«ne recomandăm, etc. etc.»

X. este deputat sub toate guvernele.

V.

Z. este deputat din județul H... din Moldova; s'a ales în opoziție locală, adică nu contra guvernului ci contra prefectului. Ziarele s'aū grăbit a'l prenumera din această cauză printre opozanți, denumire pe care Z. a repudiat'o îndată.

Z. nu face politică, nu știe ce e politica nici voește să știe; când îl întrebă ce este, îi răspunde că e liberal, după cum 'ți-ar răspunde că e om sau maritor. Politica lui este ca să 'și facă trebile în localitate, un guvern este rău sau bun după X. după cum îi pune în slujbă pe protegiații lui sau după cum îi dă avantaje în localitate. Guvernul însă devine excelent după Z. când îi numește un președinte de tribunal devotat sau când îi face plăcerea de a 'i schimba pe prefectul județului.

Indată ce guvernul—oră care ar fi—îi face ast-fel de hatăruri, Z. este cel mai supus votator, votează oră și ce și în contra oră cui, votează fortificații, moțiuni de încredere, votează impozite, votează și contra lui D-zeu în care totuși crede.

Pretențiile lui Z. sunt însă cam mari, cu

cât guvernul îi dă mai mult cu atâta el cere mai mult, așa că guvernul este tot-d'a-una debitor și Z. creditor.

Câte o dată Z. intră în Cameră și arată simpatie deputaților opozanți. El să amestecă chiar printre dânsii și ține cuvântări ostile la adresa guvernului. «Nu mai merge d-lor, «scandalul de erii a pus vârf, bine ar fi ca «să ne organizăm și să ne punem pe luptă».

Opozanții să uită curios la dânsul, iar unii, cei mai creduli, să duc de raportează d-lui D. Brătianu evenimentul.

La cel d'întâi vot ce are loc, Z. să ducă la d. Panu sau Pallade și întreabă: «Votăm negru nu e așa?» Și să ducă și votează pe față, cu ostentație în contra guvernului. Ba merge mai departe, întrerupe pe oratorii guvernului și apostrofează pe miniștrii prin culoare.

Seara se face o întrunire la d. D. Brătianu la care Z. este poftit. Z. să grăbește de a să ducă la acea întrunire și să afirmă ca opozant...

A doua zi, opoziția este convinsă că a câștigat în Z. un aprig luptător.

A treia zi însă Z. vine la Cameră și să ducă repede la locul său fără a mai da pe la băncile opozanților. Măcar că aude că este mare discuție el citește cu multă atenție *Monitorul*.

Un opozant mai zelos se ducă la dânsul și îi zice: «D-le Z., astăzi avem moțiunea Vernescu, o votăm nu e așa?» La care Z. răspunde încurcat: «Bine, voiți vedea... căci trebuie să «îți spun că Vernescu 'mă-a făcut odată o «indatorire.»

La vot Z. se ducă foarte misterios, caută să

se strecoare când e cea mai mare îngrămădeală. Ajuns la urne, el nu mai ridică în sus bila, ci din contră viră mâna în orificiul urnei și votează... pentru guvern.

Ce s'a întâmplat? S'a întâmplat că guvernul, ca să nu peardă un vot, a satisfăcut ultima cerere a lui Z., decî omul nostru imediat s'a convins căt este de minunat guvernul... Căt despre opoziție, a rămas cu o iluzie mai puțin...

Acest joc Z. îl repetează de patru-cinci ori în timpul unei sesiuni. La urmă opoziția se convinge că cu Z. nu e nimic de făcut, de aceea nu'i mai ia la serios furiele contra guvernului, nici nu'l mai invită la întrunirile sale...

Z. nu e înscris regulat la nici un partid, asistă însă tot-d'a-una la întrunirile guvernamentale și face parte din mai multe cluburi de odată de culori politice deosebite. Și când îi cere cine-va explicați asupra acestui cumul, el răspunde invariabil: «Dacă ei mă invită de ce să nu mă duc? Cu aceasta «nu înțeleg ca să îmi perd independența mea.»

În cele din urmă zile ale sesiunii parlamentare Z. era opozant și tuna și fulgera în contra cooservatorilor. Să vorbea prin Cameră că Z. ar fi cerut schimbarea unui sub-prefect și că d. Catargiu nu 'i-o acordase. Nu am urmărit *Monitorul* cu numirele și schimbările de funcționari pentru a putea să spunem lectorilor noștrii dacă Z. continuă sau nu a face pe opozantul.

VI.

Nalt, cu o barbă lungă, lung, ăde călugăr, cu ochii mici și atoni, cu aerul cuvios, cu mersul nesigur și timid, cu glasul țărănesc și năbușit, deputatul A. este acela care ocupă mai puțin Camera cu persoana sa și vorba lui.

Nu știm dacă A. cunoaște și e cunoscut de 40 de deputați, nu știm dacă pronunță 20 de cuvinte pe zi. Ai zice că nu e om care merge, ci o umbră care se strecoară, și te miri cum o umbră așa de înaltă și de mătăhăloasă poate să lunece cu lipsa de vuet a unei silfide.

A. este deputatul unui județ de munte, unde să bucură, cu drept cuvânt, de stima și considerația concetățenilor săi. Acest lucru dovedește că de multe ori făcând sa și vorbind rar, izbutești a fi iubit, vorba aceea: «tăcerea este de aur».

Nimenea nu poate ști părerile sa și ce gândește A. în lungul timp cât țin ședințele. Căci el este cofundat în un adânc mutism și în o imobilitate perfectă. Pe fața lui A. nu poți nici odată citi sa și simți ceva, este o carte închisă sa și mai bine o tabula rasa.

A. stă la munte, probabil pentru a fi mai izolat și de amândouă părțile fotoliurile sunt neocupate. Când să scoboară la vot, de multe ori apucă pe o scară mică care conduce la

bufet, de sigur pentru ca să nu se întâlnească cu deputații colegii săi.

A. trebuie să fie guvernamental, dar aceasta nu o spune, nu să duce la nici o întrunire, nu deschide o dată gura ca să vorbească cu un coleg al său. A. fost 10 zile de criză ministerială, deputații cum să aduna nu să ocupau de cât de aceasta. A. singur a rămas impasibil, probabil că el 'și-a închipuit în tot acest timp că este un minister.

Reclama electorală este știut că dezgheață limba celor mai timizi și dă curagiu celor mai fricoși. Reclama electorală l-a silit pe A. să ia de două ori cuvântul, la începutul ședinței, la «comunicări».

Scena este nostimă. Președintelui îi să pare că aude un glas răgușit și plîngător că zice ceva.

--«A cerut cine-va cuvântul?» întrebă președintele.

Un gemăt se aude ca răspuns.

—«D-lor, cine a cerut cuvântul?» repetă președintele.

Același gemăt mai înăbușit să aude. Era A. care cerea cuvântul!

Câți-va deputați din apropiere strigă președintelui: «Da, a cerut cuvântul d. A».

— «Care e d. A.? Unde e d. A.?» întrebă președintele.

—«Iată'l» zice un coleg bine-voitor și sculându-se în picioare îl arată pe A. cu degetul.

Toată Camera se întoarce în spre el. El este perdut: ar voi să intre în pământ de timiditate.

— D-voastră sunteți d. A.?? Atunci «aveți cuvântul» îi zice președintele.

A... tușește de vre-o trei ori și deputații observă că mișcă buzele... Imposibil însă ca să se poată auzi ceva...

—«Nu se aude», strigă unii.

—«Mai tare,» repetă alții.

—«Nu aud d-nii stenografi», adaugă președintele.

A... este perdut, galben ca un mort, el continuă a mișca buzele și a se auzi sonuri nearticulate.

—«Veniți mai jos», îi zice președintele.

—«La tribună», strigă un zeflemist.

A... clătinându-se ca un om beat, face câțiva pași și trece în o bancă mai apropiată... Se aude atunci un fel de glas biserico-țărănesc, glas înăbușit și nasal... dar vorbe nu se disting de loc.

—«D-le A..., zice președintele, fiți buni de «scoboriți încă câte-va trepte, poate că atunci «se va auzi ceva»».

A..., stă înmărmurit. Două deputați însă îl iaă de subțioară și îl tirie la vale. Bietul A. se lasă a fi condus automaticeste. A ajuns aproape de incintă...

Atunci vorbește... începe a se deosebi ceva de o școală din localitate sau de așa ceva... Cât vorbește, adică o minută, stă cu ochii plecați în jos și învârtește un condei în mână.

De odată deputații ved că A. dispăre, fuge la munte; el sfârșise!...

A... este de altmintrelea un om corect și nu caută să tragă profite din mandatul său de deputat... El este sau se dă de liberal, dar probabil că e lateral în aceste momente.

VII.

D... este deputatul care aspiră a trăi bine cu toate partidele, începând, bine înțeles, cu guvernul. El ține mai cu seamă ca nici un om politic mai cu vază, nici un orator mai ascultat să nu aibă idee rea de dânsul. De aceea D... face minuni de echilibristică de spirit, recurge la cele mai ingenioase minciuni, să dedă la cele mai zgomotoase demonstrații de entuziasm în toate ocaziile și apropo de toți oratorii.

Așa de ex. d. T. Ionescu vorbește. D... se pune în față cât de aproape, ca să fie mai în vază. El subliniează cu zâmbetul său aprobă cu capul mai toate pasagiile, de multe ori el pronunță chiar un «așa este» cam înăbușit. Când oratorul face vre e glumă sau vre o aluzie, D... este cel întâiu care o prinde și care, întorcând capul către persoana la care se face aluzia, râde cu ostentație și cu mare mulțumire.

Încă nu a apucat bine oratorul să sfârșească și cel întâiu care se repede pentru a-l felicita este D... «Aï fost admirabil, d-le Ionescu, zice D... rar am auzit un discurs așa de magistral.»

Și după aceea D... pleacă prin incintă și pe câți amici ai d-lui T. Ionescu îi întâlnește, îi oprește în cale și le zice: «Drept să'ți spun, «Tache astă-zî a fost sublim».

Președintele dă cuvântul d-lui Vernescu pentru a răspunde d-lui T. Ionescu.

D... imediat își ia postul său de observație, însă de astă dată drept în fața băncii ministeriale, în vederea d-lui Vernescu. Acesta să scoală și, înainte de a zice vre o vorbă, D... și-a și compus o figură încântată, plină de încredere în talentul oratorului. El așteaptă cu entuziasm, pe fața sa citești mai d'inainte succesul d-lui Vernescu.

Ministrul de finanțe începe. De la cele d'ântăi vorbe, D... nu'și mai poate stăpâni entuziazmul... Iarăși râde, iarăși dă din cap ca semn de aprobare, iarăși pronunță, de astă dată tare: «foarte bine, așa este!» D... urmărește cuvânt cu cuvânt pe orator, în cât când acesta hezitează, nu găsește cuvântul, D... îl zice tare, complectând fraza chiar.

Nu am nevoie să spun că cel d'ântăi care să repede la banca ministerială pentru a felicita pe d. Vernescu de succes este D... Cu mâinile deschise, cu ochiul scânteitor D... îi zice: «d-le ministru, ați ținut un discurs magistral; îmi pare rău de bietul Tache; dar și el e de vină. Cine îl pune să se ia la luptă «cu d-ta?»

D... aleargă apoi la d. Pache, la d. Severeanu, la d. Theodorescu, la d. Enacovicî, la toți vernesciștii, rând pe rând, și le spune: «puteți fi mândrii de șeful d-voastră, este cel «mai tare din Cameră.»

D... nu aparține nici unui partid, votează însă cu guvernul. Când el să află în companie de conservatori, el zice tare: «eu nu mă sfiesc de a spune că partidul conservator este singurul în stare de a guverna țara.»

Iar îndată ce trece la un cerc de junimiști, imediat își schimbă limbajul: «Ați făcut mare greșală de ați demisionat din minister, trebuia să stați acolo că țara era mulțumită.»

Pentru d. Panu și democrați arată mare stimă și considerație: «Partidul democrat este singurul care are viitor; în 10 ani de zile el are să fie stăpân pe situație.»

D... nu neglijează de a să duce chiar la d. Nădejde și a'i face oare-cari complimente. Nu'l auzi nici odată vorbind rău de alții, ci tot-d'a-una bine de cei de față.

Să înțelege că la urmă a ajuns ca laudele exagerate ale lui D... să nu mai impresioneze pe nimeni. D... nu perde prin aceasta stima nimănui, căci altminterea este om detreabă și complimentele ce le adresează nu sunt atâta lingușitorii, cât lucruri cari pornesc din temperamentul său bun și împăciuitor.

VIII.

I... este deputatul porumbel, ales, în timpul guvernului junimist, în fundul județului X... aproape cu unanimitate de glasuri, ceea ce dovedește două lucruri: 1) că I... este foarte popular printre săteni și al doilea că guvernul junimist are rădăcini adânci în păturile rurale...

I... mult timp nu a știut bine și sigur județul care l'a ales, confundându'l cu altul la care d. Carp a fost ca să'l facă să se aleagă. Dar în sfârșit, după ce de multe ori a cetit apelul nominal, astă-zî I... este sigur, foarte sigur, că e deputatul colegiului al III-lea al județului X...

De ce a stăruit I... ca să se facă deputat? Mai întâi este chestia diurnei și a foloaselor materiale pe cari cine-va le trage ca deputat guvernamental... favorit chiar. Al doilea, și acest considerent a fost foarte puternic la I... când ești deputat și tânăr de salon, poți face o bună căsătorie.

A să însura bine... citește a lua o zestre bună, iată idealul lui I... în politică!... Ce'i pasă lui I... de luptele partidelor, de idei, de programe... Iese o bună insurătoare din de-

putăție? Dacă *da*, atunci parlamentarismul este instituția cea mai prețioasă a statelor moderne!.. Iată în ce chip serios porumbelul nostru pune chestia; iar d. Carp, porumbelul îl aprobă cu surâsul pe buze, zicându-i: «însoară-te I...; un tânăr care nu ia zestre, este de două ori gogoman, unul care «să însoară cu zestre e numai odată, dacă e «junimist!»

Nu intră în cercul nostru de a ne ocupa cum I... știe a întrebuița calitatea de deputat în societate, ne vom mărgini a-i face schița în parlament.

Cea întâi privire pe care o aruncă I. intrând în incinta Camerei este la tribuna damelor. Când tribuna e plină saū bine garnită, atunci I. este cel mai fericit. Cu ochiul scânteitor, cu buzele roșii, cu mersul legănat și seducător, el înaintează în spre băncile de lângă tribună și pe când în aparență el să face că vorbește cu vre-un deputat, în realitate el nu e ocupat de cât de tribuna damelor. Mai cu seamă democrații sunt în acele zile în mare dragoste, căci de la acea bancă I. poate arunca chiar căutături asasine...

Indată ce I. cunoaște pe vre-o damă, să repede cu un aer grăbit pentru a-i aduce omagie sale și rămâne un sfert de oră acolo vorbind de toate, discutând chestia de la ordinea zilei, făcând confidențe parlamentare și dându-și aere de importanță.

Pentru a ști dacă sunt dame în tribună, cine-va nu are de cât să se uite, intrând, la porumbelul nostru. După mers, după agitația febrilă, după râsul lui afectat, după miș-

carea perpetuă în care să află și mai cu seamă după căutătura sa vecinic îndreptată la tribuna damelor, cine-va află, fără să se uite, că tribuna este ocupată de sexul frumos.

Singurele ședinți frumoase sunt pentru I. acestea. El în asemenea zile nu să duce la bufet de cât doar ca să comandeze băuturi răcoritoare pentru dame, nu părăsește sala dezbaterilor și nu pleacă de cât la ridicarea ședinței. Adese ori să sue la biuroū și să face că vorbește cu secretarii săi cu președintele, numai ca de la înălțimea biuroului să poată privi mai bine și să fie privit!...

Când tribuna damelor este deșartă sau e ocupată de bătrâne, atunci I. nu are chef, umblă a lene prin Cameră, cască tare, nu vorbește de cât cu un aer somnolent, și stă mai mult sau la bufet sau în sala pașilor perduți, lungit pe o canapea, după exemplul șefului său Carp.

I. este nul în politică, el nu ia nici odată sau mai nici odată cuvântul. Instinctul de conservatie îl face ca, mai cu seamă când sunt dame, să nu ia cuvântul, căci știe că ar pierde mult în afecțiunea lor.

Când tribuna e plină și să face vre-o propunere ca deputații să treacă în secții pentru a lucra, cel mai furios este I. care protestează cu glas tare și face chiar scandal.

Iar după ce deputații trec în secții, I. mult timp mai stă încă de vorbă cu damele, afectând un suveran dispreț pentru lucrările din secții.

Porumbelul astăzi este în opoziție.

IX.

S. e deputat din un guvernamental județ din Muntenia, ales ca junimist, măcar că în acel județ nu s'a auzise până atunci nici măcar de cuvântul *junimist*. S. ca om practic, a dat cuvântului înțelesul său adevărat, adică de *guvernamental*, căci, îndată ce d. Th. Rosetti a căzut de la putere, el a devenit tot așa de înfocat sprijinitor al guvernului conservator cum fusese al celui junimist.

S. are o specialitate, una singură dar bună : *închiderea discuției*. În Cameră el e pentru aceasta, nu se ocupă de cât de aceasta, și credem că și noaptea visează *închiderea discuției*.

Cum vine, să duce drept la banca sa, care este întâia lângă cea ministerială, să așeze frumușel și așteaptă... Ce așteaptă ? Așteaptă ca să poată cere : *închiderea discuției*.

Să nu creadă cine-va că S. ascultă dezbaterele și că prin urmare cerând închiderea discuției răspunde la o trebuință a minții lui. De loc.

S. vorbește cu vecinul său, își face socotelele de la moșie, scrie scrisori, răspunde la cele ce primește de la stăruiitori, cascade, și de-odată îl auzi strigând cu un glas înăbușit : *închiderea discuției, închiderea discuției !*

Să înțelege că S. nu strigă „închiderea discuției“ de cât după ce vorbește un ministru sau un orator de al guvernului și când observă că un opozant are să ia cuvântul. Cîte o dată stă cu capul rezemat pe pupitru și dormitează. In această stare somnolentă, S. nu observă că are a vorbi un ministru, decî strigă «închiderea discuției. «Mai mulți vecini îl țistuesc și îl fac atent la cine are a vorbi. Atunci bietul S. să face roșu de rușine și strigă tare : «pardon, pardon, nu am știut că are să vorbească d. ministru.»

S. are furii teribile când oratorii opoziții vorbesc mult. Mai ales chestiele de regulament îl exasperează. Să știe, în adevăr, că un deputat are dreptul *ori-când* a vorbi în chestie de regulament și că discuția nu să poate închide de cât după ce ea să epuizează. S. este decî în imposibilitate de a cere „închiderea discuției“ când să vorbește în chestie de regulament. Furios, roșu-violet la față, cu ochii injectați în sânge, el strigă neconținut, întreprupând pe orator : «aceasta e o chestie de regulament ? Aceasta nu e chestie de regulament ci adevărat scandal.»

Mâna dreaptă a lui S. trebuie să aibă, cum să zice, *scurtă* la subțioară, căci neconținut, de la începutul ședinței până la sfârșit, el nu face de cât să o ridice fie pentru închiderea discuției, fie pentru votarea pe articole a proiectelor de legi.

Când președintele întreabă : «sunt 10 deputați «cari cer închiderea discuției?» Cel întâiu care ridică mâna este S. El stă cu mâna bine ridicată două trei minute când votul este în-

doelnic său când să propune contra-probă. S. e furios pe deputații guvernamentali cari nu ridică mâinile său cari nu cer ca dânsul închiderea discuției. El îi apostrofează și îi desprețuește.

Deputatul în chestie este tot-d'a-una pentru prelungirea ședințelor zicând: «ca să isprăvim o dată.» Ce înțelege prin aceasta, nu să știe, de vreme ce un parlament nu poate nici o dată isprăvi de cât cu încetarea instituțiilor parlamentare.

S. nu să mișcă de la locul său, nici chiar când să suspendă ședința. De multe ori la re-deschidere S. nu să poate opri de a nu striga: «închiderea discuției», măcar că discuția nu e încă nici chiar deschisă.

S. simțeste o mare contrarietate când aude pe președinte zicând: «discuția e deschisă». El să invârtește pe fotoliul său și își arată în mod sgomotos displăcerea lui. Cu un cuvânt, după cum idrofobii aū oroare de apă așa și S. de discuție, la care el nici o dată, dar nici o dată, nu participă.

X.

O... este deputat ales sub junimiști, de altminterea putem să zicem că s'a ales singur, căci a dat câte-va mii de lei prefectului din localitate pentru aceasta, iar prefectul, om nevoiaș, 'l-a scos deputat.

O... are ceva particular în viața sa parlamentară, vine foarte târziu la ședință și se duce foarte de vreme. Încă nu 'i s'a întâmplat lui O... ca să stea ședința întreagă, încă nu 'i-s'a întâmplat ca să stea măcar două ore în ședință.

O... este în bune relații cu secretarii și cu funcționarii cari țin apelul nominal. Indată cum sosește, pe la 2 1/2 ore, altă dată pe la 3, când registrul e deja închis, el se duce la secretarul de serviciu și îl roagă ca să 'l însemne ca prezent. Odată ce a scăpat de această grijă, el umblă prin incintă și pe la bănci de își face micile sale treșoare, pentru care vine la Cameră.

Il vezi pe O... vorbind într'un ungher cu un ministru pe care îl roagă cu multă insistență, ministrul scoate în fine carnetul și notează ceva... O... salută și depărtându-se prinde

pe alt ministru cu care se repetă identic aceeași scenă.

După ministru vine rândul deputaților influenți. O. ia deoparte pe cutare guvernamental cu vază și se întreține mult cu dînsul. Apoi începe ași vizita pe la bănci amicii. El regulează cu ei vre-o partidie de cărți pe seară, o plimbare la șosea, o petrecere sau un voiajiu la Sinaia. El primește apoi în sala de așteptare pe câți-va stăruiitori cărora le-a dat întîlnire la Cameră. Indeplinește câte-va comisioane ce are pe lîngă deputați.

O.... nu stă un moment în loc, nu e nici o dată atent la ce să vorbește în Cameră, nu știe măcar cine vorbește, la vot să duce fără să știe ce să votează și înainte de a sui treptele tribunei el întreabă pe vre un guvernamental: «Apropos, ce să votează? Cum votăm?»

Indată ce O... și a isprăvit afacerile dispere. În zadar îl cauți pe la bufet, prin culoare, etc.

Ce devine O. ? O. să strecoară binișor până la vestier și luându-și pălăria o pleacă la sănătoasa. Căci de ce să mai stea, o dată ce și a isprăvit trebile ?

Nu am nevoie să spun că O. nu trece nici o dată în secții !.. De și aparține secției a 7-ea, colegii săi încă nu 'l au văzut ! Pe apelul nominal din secție el figurează vecinic absent !

Câte o dată, pentru a nu deștepta atenția, O. nu pleacă pe eșirea cea mare a deputaților. El să duce la sala de așteptare, vorbește cu vre-un stăruiitor și apoi iese împreună pe acolo !

Când ședința e foarte importantă și guvernul are absolută nevoie de voturi, O. este

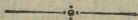
omul cel mai nenorocit, căci este obligat ca să stea la Cameră mai mult de cât ar voi. De acea O. în acele zile este de o umoare teribilă, nu îi place nimic, el, care e zâmbitor, tace și să plânde de lungimea dezbatărilor. După ce stă o jumătate de oră peste timpul obicinuit, O. nu să mai poate stăpâni și ducându-se la vre-un coleg guvernamental îi zice: «Mon cher, pe la ce oră crezi că are «să se dea votul?»»

Colegul îi răspunde: «probabil peste un «ceas, cel mult un ceas jumătate».

«Atunci e bine, zice O., până atunci eă «mă reped în oraș căci am o afacere foarte «urgentă și mă reîntorc la vot».

În zadar colegul îl îndeamnă să rămâie pentru ca să nu peardă votul.. imposibil O. trebuie să se ducă, măcar pentru o jumătate de oră, altminterea ar fi nenorocit.

O. să reîntoarce just ca să pună bila în urnă și apoi pleacă imediat, mulțumit că a făcut două lucruri de o dată.

XI.

P... deputat al colegiului al doilea din un mic oraș, înțelege a fi numai deputatul localității sale și a intereselor de clopotniță. De dimineată până în seară, de cum vine la Cameră până ese, el nu se ocupă de alt-ceva. Chestiile politice, politica generală, interesele mari ale țării nu 'l atrag, nici nu 'l preocupă.

El nu știe de cât una și bună, că el e trimes de orașul cutare și că prin urmare de acel oraș trebuie să se ocupe. Pentru dânsul articolul din Constituție că deputatul, ori unde e ales, reprezintă întreaga țară, nu există.

P... înainte de a pleca la Cameră își consultă carnetul, își răsfoește hârtiile pentru ca să știe ce stăruinți are de făcut în interesul localității lui. Din consultarea carnetului, din cititul scrisorilor și din suplicele primite el constată că în acea zi are următoarele treburi de făcut la Cameră: 1) de stăruit ca să se voteze taxe noi comunale pentru orașul său unde este și consilier comunal; 2) de stăruit ca să iasă de la comisia de indigenat hârtiile a vre-o patru, din cari unul e Evreu, altul Grec, altul Neamț și cel-l'alt Ungur; 3) de stăruit pe lângă ministru pentru punerea în

slujbă a patru agenți electorali ; 4) de stăruit pentru facerea unei linii de drum de fier *laterale* în județul său ; 5) de stăruit pentru ca ministerul să aprobe bugetul comunal și județean, etc. etc. etc.

P. cum ajunge la Cameră să duce mai întâi la secretarul comisiunei de indigenat și îl roagă să 'i dea cutare dosar, d. e. : dosarul Grecului. Cu dosarul la subțioară el intră în incintă și caută cu ochii pe membrii comisiunei. Cum zărește pe vre unul din ei, P. să duce la acela, îi strânge mâna cu multă afabilitate și apoi îi zice : «D-le Z. mă interesez de «N. un Grec foarte onorabil din localitate, raportul e gata, numai trebuie iscălit de trei «membrii, ești așa de bun să 'mi dai iscălitura d-tale ?» Z. de complezență iscălește făcându-și rezerve mintale. P. al nostru repetă scena încă cu doi membrii din comisiune, după care apoi să duce la biuroū și roagă pe secretar ca să trimită roportul la tipar.

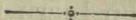
O dată această *treabă* sfârșită, P. procedează mai departe. În acest scop el stăruise deja cu câte-va zile în urmă ca biuroul să pună la ordinea zilei proiectul pentru nouile taxe comunale asupra orașului său natal. P. începe deci a face propagandă prin Cameră. El să duce la deputații cei mai colțoși, acei cari iaă cuvântul, și fie căruia în parte îi ține următorul limbagiū : «D-le X. am să te rog de ceva... «anume să nu ne necăjești astăzi cu proiectul «de taxe comunale. Pot să te asigur că comuna noastră este foarte săracă și că niminea «nu e contra acestor taxe»,

Când proiectul se pune la vot, P... se așează

lângă urnă. El roagă pe deputați să voteze *pentru*, le făgăduiește că și el le va vota lucruri privitoare la alte localități, și face ce face de proiectul este primit.

P... foarte mulțumit, se duce la telegraf și trimite mai multe telegrame, apoi reintră în sală și uitându-se la carnet se pune din nou pe lucru. Acum a venit rândul ca să stăruiască pentru punerea în slujbă a unui agent electoral harnic. El se apropie de ministrul respectiv și începe pe departe a-l ruga. Aici dificultățile sunt mai mari, dar și stăruința lui P... este dublă; el întrebuițează toate mijloacele, pledează, imploră până când capătă făgăduiala. «Atunci, d-le ministru, îmi dai voe ca să vii mâine la minister?» Ministrul zice *da*. P... este încântat.

Ast-fel se sfârșește pentru P... ziua parlamentară, și în toate zilele același lucru.

XII.

Z... e ales pentru prima-oadă deputat, de și numără mai bine de 50 de roze. Toată viața lui a avut două ambiții, una ca să vorbească ziarele de dânsul, a doua ca să fie trecut în *Monitor* în dezbaterile Camerei. Ziarele au vorbit de dânsul de câte-va ori înainte de a fi deputat, de și nu credem că el să fi rămas mulțumit de felul cum a vorbit, cât despre *Monitorul oficial*, el este aproape feciorelnic de discursurile d-lui Z... Zicem *aproape*, căci se va vedea îndată cum.

Marea nenorocire a lui Z... e că nu e orator pentru ca să facă să răsune incinta Camerei de sbucnirile peptului lui! Și lucru curios, el crede că numai un lucru îi lipsește pentru a fi orator, talentul vorbeii, el e convins că toate cele-lalte cerinți le îndeplinește.

— «Vezi, iubitele, zice Z... adesea către a-micii lui, ce nenorocire pe capul meu; am idei, posed cunoștinți, am logica strânsă, am chiar prezența de spirit... un singur lucru îmi lipsește, *vorba*... facilitatea de a mă exprima. Din această cauză sunt nevoit a mă mărgini numai *la intreruperi*.»

Intreruperile sunt pasiunea lui Z... El în-

trerupe și pe amici și pe adversari. Pe amici îi întrerupe abondând în sensul lor, furnizându-le argumente sau exemple, pe adversari se înțelege că îi întrerupe combătându-i.

Dar ce întreruperi!.. Cele de mai multe ori se potrivesc ca nuca în perete sau sunt pure banalități cari nu fac nici cald nici rece oratorului. Totuși Z... imediat după ce aruncă o întrerupere se scoală de la locul său, se duce la un amic și îi zice satisfăcut :

— «Ei, ce zici ? așa că l'am nenorocit cu «întreruperea mea ?» Amicul de politeță îi afirmă că *da*.

După aceea Z. evoluiază ast-fel că să apropie de tribuna ziariștilor. El e prieten cu toți reporterii, le plătește consumații și chiar di-neuri.

Z. să apropie de tribuna acelora având a-erul că caută pe cine-va, făcându-se că să duce pentru altă treabă. Pe urmă răzând el zice cu glas tare : «Nu știu dacă ați observat «întrerupția mea ?» Reporterii îi răspund în mod evaziv... Atunci Z. adaogă : «păcat că nu «să aude totul în Cameră din cauza sgomotului. Dacă însă voiți să o puneți în darea «de seamă, pot să vă repet ceea ce am zis. Iată «ce am zis.» Și le spune o banalitate.

Nu s'a isprăvit. Z. să duce apoi la d. Andronescu, șeful stenografilor, și amicalmente îl întrebă dacă întreruperea lui figurează în procesul-verbal. D. Andronescu, politico cum e, îi cere lămuriri și anume : când a întrerupt ? Ce orator vorbea ? Apropo de ce a întrerupt ?

Z. dă toate explicațiile cerute și scoțând o mică hârtiuță din buzunar, adaogă : «la caz

«când stenografii ar fi scăpat cuvintele mele, dăta că 'ți-le dau scrise. Ți-u să figureze la «*Monitor*, nu pentru mine dar ca să fac să «asude puțin d. X. (e vorba de oratorul în-«trerupt). Văd de pe acum figura ce are să «facă când s'o vedea la *Monitor*.»

Și să depărtează răzând cu hohot.

Peste câte-va zile când apar dezbaterile, Z. se repede la *Monitor* și caută dacă întreruperea figurează. Oroare!... ea nu figurează! Întreruptia a dispărut.

Z... e furios, el se duce din nou la d. Andronescu și îi cere explicații, acesta dezolat îi spune că probabil că X... când a corectat discursul său a șters întreruperea.

— «De sigur că așa este, strigă Z... Să în-«țelege că lui X. nu i convenea apostrofa mea «și a șters'o. Deplâng din suflet aceste pro-«cedeurî meschine.»

Și apoi se duce la un grup de deputați, căroră le povestește pe larg incidentul...

Din fericire, reporterii, mai complezenți, îi pusese deja de câte-va zile întreruperea în ziare.

XIII

M. este deputatul unui colegiu din Muntenia. De profesiune este inginer și încă inginerul județului. Pe cât să pare este compatibilitate între mandatul de deputat și funcția de inginer, fie al statului fie al județului.

M. s'a însărcinat, ajuns în Cameră, să facă ca să se schimbe legea în această privință, dovedind cea mai mare slugărnicie față cu cele trei guverne cari s'a'u succedat, dacă numărăm ca al treilea guvern pe cel junimist-conservator!

M. om de calcul... de vreme ce e inginer, și-a făcut de mult calculul său. El și-a zis următoarele cu o lună înainte de ultimele alegeri generale: «Eă sunt inginer d. e. de «clasa III-a de un număr bunisor de ani... «și nu văd ca să am șansă de a fi înaintat. «Oare dacă m'ași face deputat? In acest caz «de sigur că voiă căpăta avansarea după «care suspin».

Zis și făcut. In adevăr, M. să pune pe lucru, roagă în dreapta, să închină în stânga și izbuteste a fi ales deputat!...

Cum vine la Cameră să și pune pe lucru pentru a căpăta avansarea. De la cea întâi zi

el să destăinuiește unui junimist spunându-i că dacă d. Alex. Marghiloman 'l-ar face inginer de clasa II-a, apoi el ar fi cel mai devotat guvernului junimist. I să promite aceasta. Și iată pe inginerul nostru M. devenit junimist înfocat, junimist pur, mai pur de cât d. Stroici sau de cât d. C. Miclescu.

M. este o natură persistentă. Nu e un vot important, nu e o moțiune de votat fără ca înainte de a vota pentru guvern să nu să ducă la d. Marghiloman și să-și amintească promisiunea.

În timpurile din urmă ale guvernului junimist, când situația era tulbure, M. începe a îndesa cu stăruințele, ba chiar la un vot oare-care să face că e supărat pe guvern. Văzând aceasta d. Marghiloman, ministrul de lucrări publice, este nevoit să se execute. Numirea d-lui M. de inginer clasa II-a iese în *Monitor*, just când cabinetul junimist demisionează.

A doua zi M. este cu totul o altă persoană. Cel care înjură mai tare pe junimiști, este M., cel care se duce de se închină d-lui L. Catargiu este tot el, M., inginer acuma de clasa a II-a.

Un junimist indignat de ast-fel de purtare și de atâta nerecunoștință apostrofează pe d. M. zicându-i:

— «În tot cazul nu d-ta ai dreptul ca să ne înjuri, d-ta care ai fost partizantul nostru cât am fost la putere și care ai căpătat «avansare de la noi.»

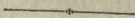
— «Așa este, m'ați avansat, răspunde cu cinism M. Dar cât timp m'ați purtat cu

«vorba până 'm-ați avansat? Trăgănarea
«care 'm-ați infligeat'o până la numire nu
«o voi uita nici-odată».

O mare ilaritate a izbucnit la aceste cuvinte, M... a uitat *avansarea*, nu poate însă uita *trăgănarea*!

M... nici nu se ocupă de cele ce se petrec în Cameră; dacă 'l-ai întreba ce votează, mai nici-odată nu știe ce. El este dus la vot de un caporal conservator pupă cum înainte era dus de un porumbel junimist.

În ultimele zile ale sesiunii, noii apetituri se dezvoltase în M... El umbla după un număr de întreprinderi de căpătat de la stat. Până în momentele când scrim acestea, desigur că le-a și căpătat!.

XIV.

D... este deputatul unui colegiu al doilea din un oraș de a treia ordine. De profesiune este negustor, și anume băcan. Valurile politice l-au ridicat la demnitatea de deputat.

Ați observat că bancherii, băcanii, crășmarii să aleg deputați numai pe lista guvernului și de guvern? Faptul este cu toate acestea așa și își are explicația lui.

Iată'o:

Administrațiile locale făcând presiune mare în alegeri asupra comercianților, crășmarilor etc. întâmpină oare-care rezistență. Pentru a învinge acea rezistență, a linguși amorul propriu și a face situația mai ușoară a celor ce votează cu guvernul, prefecții pun pe lista candidaților și câte un negustor.

Această manoperă scapă pe toată lumea din încurcătură. Comercianții votează cu guvernul, însă au de pretext că votează *pentru unul de ai lor*; ear administrația să laudă că ea pune pe listă pe reprezentanții tuturor nevoelor, că pune și din negustori, din oameni cari muncesc, iar nu numai politiciani...

Iată cum în Cameră sunt 4 băcani, 3 bancherași și un cârșmar, cunoscutul Niță Stănescu, pronumit și Jean de la Obor!

D... să cunoaște de o poștă că e băcan, cu mersul mărunț, cu fața rubicondă, cu părul peptănat cum să peaptă băeții de băcanie. Duminicile, el să strecoară cu timiditate printre deputați și să așeze la locul său după cum s'ar așeza la țighea!

D. nu iese, să ferească D-zeu, din cuvântul guvernului, al cârmuirii! Căci să poate ca un negustor să se pună rău cu cârmuirea? Ce devine el pe urmă?

Dar ca toți negustorii D..., este foarte șiret. Ca om de bun simț ce este, el vede bine toate păcătoșiile guvernului, voturile pe cari le dă îi stău toată noaptea în gât, dar le dă fiindcă nu are ce face. Când însă este un vot principal, precum a fost acela al fortificațiilor sașii altul de această natură, unde banii țerei se duc în risipă, D... ca negustor ce este, știe a aprecia valoarea banilor și nu e de loc dispus ca să lipească numele lui de un astfel de vot. Lui D... i se pare că un vot pentru bani risipiți îi compromite situația lui de negustor, îl recomandă ca pe un cheltuitor, ca pe un risipitor.

De aceea când se prezintă ast-fel de voturi, D..., cu o zi înainte, fără să spună nimănui, își ia geamantanul frumușel și pleacă la gară și de acolo acasă.

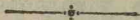
A doua zi.. la vot, inspectorii din Cameră constată lipsa lui D... Imediat i să dă telegrame peste telegrame. Dar, o nenorocire!... Pe drum D... a răcit, a căpătat chiar o bronchită destul de rea și este deci nevoit ca să stea în casă câte-va zile. Ba prefectul local care s'a dus în persoană la D... 'l-a găsit chiar

în pat, înconjurat de o farmacie întreagă de doctorii și gemând de ți se rupea inima.

D... ast-fel a scăpat din vre-o două încurcături mari. Dar știți proverbul că «ulciorul nu merge de multe ori la apă fără să nu să strice!»

Indată ce sergenții guvernului au observat această manoperă, apoi când este vre-un vot principal, cu câte două zile sau trei sau chiar patru îl pun pe D... sub priveghere. El nu poate face un pas afară din otel, fără ca să nu fie observat.

Dar D... este încăpățânat. Văzând că nu poate scăpa cu câte-va zile înainte, el pleacă cu câte-va săptămâni, sau nu vine de loc la Cameră. Cu mare greutate prefectul local îl poate expedia, așa că acela jură că altă dată nu va mai alege negustor deputat! Dar și D... se jură că nu'l va mai prinde nimenea pe la Cameră, dacă va scăpa din focul acesta!

XV.

Z... este foarte bogat, unii zic că e de mai multe ori milionar. Faptul că e foarte bogat nu e străin de demnitatea de deputat cu care este investit. În orașelile mici unui om bogat nu îi să întrebă părerile, el este designat prin averea lui la deputăție chiar când e tânăr. Bogăția impune, este cheia cu care să deschid toate ușile. Relativ la Z... cel mult prefectul local îi-a făcut o vizită și l-a întrebat, în mod discret, dacă odată ales deputat nu va fi contra guvernului pe atunci junimist. Z... a făcut declarații categorice în sensul cel bun... pe urmă a mai scos câte-va mii de lei pe cari le-a dat prefectului pentru ca acesta să aibă ce cheltui cu alegerile. «Căci de..., a adăogat «prefectul, astăzi miniștrii nu mai trimet «nici un ban pentru alegeri, după cum aveau «obiceiul roșii la 1868.»

Z... este un tânăr de bune maniere, crescut la Paris, poate chiar și licențiat în drept. Are tot ce trebuie ca să reprezinte vre-o 100 de alegători dintr'un colțișor pierdut de țară.

Pentru Z... demnitatea de deputat este pur onorifică, nici se gândește de a trage vre-un profit politic din ea..., căci nici nu își bate ca-

pul de politică. Când i s'aŭ deschis uşile Camerei 'i-a făcut aceiaşi impresie care o simte un tânăr de lume ce primeşte o invitaţie de la o familie al cărei salon este reputat şi în vogă. După cum e de bun ton şi pozează pe un tânăr faptul că poate zice: «aseară am petrecut la d-na X...», tot aşa este de foarte bune maniere de a spune cu neglijenţă şi cu un aer plictisit: «erî nu a fost nimic în Camera, a trebuit să ies mai de vreme.»

Z... ca orî-ce tânăr milionar care să respectă, este sportman. Acest avânt 'l-a dat fraţii Marghiloman. Decî Z... are cai care îl costă scump, are jochei, îngrijeşte de grajdurile sale cu mai multă sollicitudine de cât de politică şi are chiar succese la curse, cee-ce dovedeşte că Z... ştie a face lucrurile bine şi că nu cheltueşte banii în zadar, fără să aibă măcar succese ipice.

În Camera Z... este foarte rezervat, chiar distras... Cu amicii săi însă vorbeşte despre curse, despre cai, face pronosticuri, îşi dă ideea sa asupra deosebitelor grajduri cu reputaţie şi întreţine cu plăcere pe cască-gură care se apropie de grup, cu anecdote asupra jocheilor lui englezi şi francezi.

De altmintrelea Z... este foarte corect în politică. Intrat în Camera ca partizan al junimiştilor, după căderea acestora el a rămas fidel angajamentului. El este înscris la clubul constituţional şi e partizan al d-lui Carp.

Pentru Z... care nu se interesează de politică, care duce mare tren, care e sportman, grupul constituţional este poate cel mai potrivit. Căci pe lângă că acolo întâlneşte pe fraţii Marghi-

loman. apoi se află în societate bună, printre oamenii cu avere și bine văzuți la palat. Și apoi ce ar căuta printre democrați ? Destul că a fost radical și chiar socialist când era student la Paris. Pe urmă conservatorii sunt prea învechiți, acolo la ei poate căpăta în o bună dimineată epitetul displăcut de *ciocoiu*. Colectiviștii sunt prea compromiși... Deci cel mai bun partid pentru Z... nu poate fi de cât acela în care este.

Z... nu vine la Camera de cât când multiplele lui ocupații îi permit.

XVI.

G. este deputatul pentru care secretul votului este cel mai mare principiu. Bine înțeles secretul votului său, iar nu al votului alegătorilor săi, ale căror buzunare le inspectează la alegeri cu cea mai mare scrupulozitate.

— «Toată viața mea am avut de principiu, «zice el, de a nu arăta nici a spune cum votez. «Din această cauză toți mă bănuiesc, dar ni-
«menea nu e sigur, prin urmare nu'mi fac
«dușmani neîmpăcați.»

La Cameră sunt un adevărat mister voturile lui G... De sigur că a casă la el are două urne, și să exercitează cum să voteze, căci rămâne cine-va înmărmurit de abilitatea de prestidigitator cu care G. pune bilele în urne fără ca să se vadă ceva, fără ca să se audă cel mai mic sunet. Mâna sa are o mișcare automată de închidere și deschidere care nu lasă ochiului celui mai exercitat cea mai mică întrevedere.

Am zis că nu se aude de loc în urne sunetul bilelor lui G. În adevăr, dacă s'ar auzi dsitinct ai putea să bănuiești cam cum a votat, și iată de ce: Cele două bile cu cari să votează, nu sunt fabricate din același material,

pe când bila neagră este de os, cea albă e de lemn, așa că densitatea deosebită a lemnului și a osului dau sunete diferite în urna albă și neagră cari sunt identice.

Mulți deputați, între cari și d. Iacob Negruți, staă lângă urne și ascultă cu atenție vuetul ce fac căzind bilele în lăuntru. După acel vuet mai cristalin sau mai opac, aceștia pot cu mare probabilitate să spună cum un deputat votează.

Ei bine, G... știe a reduce la neputință toate aceste delicate investigări. Cum am spus, el are o aruncătură de mână așa că bila lunecă, ca să zicem așa, pe pereții urnei făcând un sgomot imperceptibil.

Încă ceva. Nici odată G. nu îți va vota printre cei d'ântêiū, căci în acest caz fundul este încă deșert și poate da o sonoritate oarecare. El vine tocmai printre cei din urmă, când fundul urnei este deja plin cu bile, pe cari bila sa căzind lovitura este amortită.

G... nu votează de cât cu bile. Nici odată nu'l veî vedea votând, chiar pentru lucruri neînsemnate, prin ridicare de mână. Nici odată nu votează la închiderea discuției sau la alte chestii de cât când votul se pune cu bile.

De ce credință politică este G.? Nimeni nu știe. Localitatea B. de unde este il votează pentru onorabilitatea și averea sa, precum și pentru indatoririle ce face concetățenilor săi fără să'l mai silească a face o profesie de credință. Dacă ar trebui ca să ne luăm după trecutul său recent ar trebui să'l numărăm printre colectivisți.

Dar în Cameră colectivisții nu sunt de loc

mulțumiți de el și chiar îl bănuiesc că în multe chestii G. votează cu junimiștii și acum cu conservatorii de când aceștia sunt la putere.

În discuțiile particulare G. iarăși este de o discreție rară. Nici odată nu poți înțelege din gura lui ce gândește în o chestie. De și vorbește mult, totuși are un talent așa de fin de a fi de părerea tuturor fără a angaja pe a sa, în cât la urmă nu ești mai lămurit de cât la început.

G. nu ia, să înțelege, nici odată cuvântul.

XVII.

R... este deputatul colegiului al doilea din un mic oraș din Muntenia. Gros, gras, cu fața aprinsă, cu nasul roșu și cu mâinile scurte, este tipul burghezului, pentru a nu zice al mitocanului, pe care câte-va afaceri bune 'l-aă îmbogățit.

R... are o slăbiciune, aceea de a-ți spune cum cu 30 de ani în urmă era sêrac de tot, și cum din băeat de prăvălie a ajuns, încetul cu încetul, să poseadă o avere bunicică.

— «Vezi, d-le, zice R... orî-cărui deputat, «chiar dacă nu'l cunoaște, economia este totuș. Când ai doi lei în pungă, cheltuește nu-măi unul, pe cel-l'alt pune'l de o parte, trece'l în cel-l'alt buzunar. Așa am făcu'i eu și «mî-a prins bine.»

R... în puterea *principiilor* sale, este de o zgârcenie ne-măi auzită când e vorba de bugetul Statului. Dacă ar fi pe voia lui el ar reduce pe jumătate bugetul. Orî-ce cheltuială care nu i se pare lui că poate produce, îl exasperează... și îl face de a vocifera prin Camera.

Din această pricină, el a votat contra fortificațiilor, pe cari le consideră ca parale pierdute, a votat contra bugetului, a votat contra tuturor cheltuelilor.

— «Alegătorii nu m'aŭ trimes aici ca să «dezleg punga țarei ci ca să o leg,» zice el.

Dar ceea-ce este și mai caracteristic, e că R... are oroare de *credite*, de proiectele de legi financiare cari deschid pe contul deosebitelor ministere *credite* pentru deosebite nevoi sau servicii.

Indată ce raportorul să sue la tribună și începe a citi, R... se apropie de un coleg și îl întreabă :

— «Mă rog d-le, ce să citește ?

— «Este un credit de 10,000 lei pentru ministerul de finanțe.»

— «Un credit ? Ear un credit ? Vecinic *credite*? urlă R... Nu, nu votez... să'mi țintuiți «în frunte creditul pe care îl voiŭ vota eŭ.»

Și în adevăr, R... e contra tuturor *creditelor*, unul nu a votat de când e deputat, el nu votează nici creditul pentru diurna deputaților. El nu discută dacă creditul este necesar sau nu, dacă este cu putință de a'l refuza. Nici nu voește să aibă explicații. Indată ce este un *credit* s'a sfârșit.

Această încăpățănare vine la R... din lipsa de a'și da seama de ceea-ce este un *credit*, din îngustimea de vedere a negustorului, care se supără când aude că trebuie să dea parale.

De multe ori sunt *credite* pentru restituirea unei amende sau taxe rău percepute. În realitate Statul nu dă nimic din punga lui, ci numai restituie ceea-ce a luat pe nedrept. Totuși R... nu voește să audă și pentru a nu se convinge, el fuge astupându-și urechile.

În zadar vin miniștrii și îl roagă, în zadar îi să arată hotărârile judecătorești investite cu

formula executorie. R... nu iese din încăpătina-
narea lui. El se mulțumește de a zice: «plă-
tească cine e vinovat, eu nu dau banii țerei.»

R... de altmintrelea este guvernamental. In-
dată ce nu e la mijloc o chestie de bani el
votează fără a discuta. Este în stare să voteze
tăierea capului a 100 de oameni de cât libe-
rarea unui ban din visterie.

Opoziția știindu-și această manie, este sigură
că îl are pe R... ori de câte ori ea ridică o
chestie bănească. În adevăr, R.. subsemnează
toate amendamentele, chiar cele mai ostile gu-
vernului, îndată ce i se explică că se poate
face o economie, fie măcar de o centimă.

Această manie, care în definitiv nu strică
nimăruși, face de multe ori delicia Camerai,
mai ales când într'o zi R... fu ast-fel de mis-
tifi t în cât vota, fără să știe, un *credit* !...
Să fi văzut figura ce o făcea pe urmă și fu-
ria lui în contra mistificatorilor...

XVIII.

În genere, deputații sunt ai unui partid sau ai unui om de care ascultă un partid întreg.

Sunt însă deputați nu ai unui partid nici ai unui guvern ci ai unui om, ai unui alt deputat influent în localitate și bogat.

Acesta este cazul lui B.. deputat al colegiului al II-lea din un mic orașel din fundul țării.

B.. nu are principii. B.. nu înțelege chiar ce sunt principii, el știe una și bună, el *ascultă* de C... deputat tot din acel colț de țară, ales în colegiul I.

Unde C... merge, merge și B... Dacă C..., este în opoziție și B... face opoziție, când trece unul la guvern imediat și cel l'alt îl urmează. Așa C... fiind-că făcea guvernului junimist opoziție, umbra lui era opozant teribil; astăzi când C... e guvernamental, aghiotantul jură în numele d-lui L. Catargiu.

De altmintrelea C... este de o delicatețe rară... Lasă lui B... libera gândire, el poate susține ori-ce fel de idei, poate să aibă tot soiul de legături politice, poate chiar să se înscrie la ori-ce club. Un lucru cere C... de la B... să *voteze cum votează el, încolo libertate absolută.*

B... uzează de asemenea libertate, el e guraliv, discută tare, critică actele guvernului, se arată că e independent, face observațiile sale tare, amenință pe miniștrii că le va arăta el., cu un cuvânt face act de deputat nu numai independent dar chiar opozant...

La vot... însă... la vot el pleacă capul în jos, își înăbușe glasul, pune o surdină tuturor sentimentelor sale și.. votează cum votează C..., adică cu guvernul.

Indată ce să scoboară de la urnă, B.. redvine omul liber și independent!... El continuă discuția începută și întreruptă momentan prin vot și dă dovezile cele mai mari de o teribilă independență... în vorbe.

Ba mai mult. Lui B... nu îi place societatea guvernamentalilor, a servililor... Ahea întinde acelora mâna. B... să complacă în societatea deputaților intransigenți, a celor cari combat toate guvernele și cari dau mai multe probe de cerbicie civică.

De aceea B.. este prieten cu radicalii, cărora le aprobă mai toate ideile, și are mare admirație pentru d. N. Ionescu care este în opoziție constantă. La teatru, la plimbare, la bufet, prin culoare îl vezi cu astfel de bărbați în sensul cărora abondează la fie-care pas.

Când însă ușierii strigă sacramentală frază: «D-lor deputați, poștiți la vot...» B.. al nostru se cam îngălbinește, să retrage și după ce caută cu ochii prin incintă pe C... să așezează în dosul acestuia și să duc amândoi la vot.

Aceasta este viața parlamentară a lui B...

CUPRINSUL

I. PORTRETE PARLAMENTARE

	pag.		pag.
Apostoleanu D.	5	Marghiloman Al.	93
+ Arion C. C.	8	Nădejde I.	97
+ Aslan C. N.	11	Negoescu Chr.	102
Bibescu N.	14	Nica Th.	105
+ Bobeică C.	18	Nicorescu N.	108
- Cantacuzino Gh.	22	Nușoreanu J.	111
+ Carp P. P.	25	Olănescu C.	115
+ Catargiu L.	29	Pacu M.	118
Dobrescu C. (Argeș)	33	Pache-Protopopescu Em.	121
Dobrescu C. C (Prahova)	36	Pallade Gh.	125
Enacovicî Al	39	Pogor V.	128
Enăchescu C.	42	+ Răceanu C.	131
Epureanu M. K. I.	44	Ressu C.	134
Fătu Iacob.	47	Rosetti Th.	137
Ghermani M.	50	Săulescu N. M.	141
Grădișteanu C.	53	Severeanu D-r.	144
Grigorescu T. C.	56	Stănescu I.	146
Holban D. A.	59	Stefănescu I.	149
Ianțovescu N. I.	62	Styrbeî Al.	152
Ionescu N.	65	Suliotti Chr.	154
+ Ionescu Tache.	69	Theodorescu D. Gh.	157
- Isvoranu Ilariu	72	Triandafil Gr.	160
- Lahovari Alex.	75	Vernescu Gh.	163
Lahovary Ion	79	Valerian Ursianu.	167
Laurian Tache	82	Vericeanu A.	169
+ Maiorescu T.	85	Volenti N.	172
Manu Gh.	90	Voinov N.	175

II. TIPURI PARLAMENTARE

De la pag. 181 până la pag. 235.

VOR APARE IN CUREND:

SCHITE PARLAMENTARE

DE

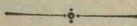
G. PANU

Două volume frumoase cuprinzând

FIZIONOMIA CAMEREI

în importantele sesiuni din anii 1888 și 1889.

În aceste volume cititorii vor întâlni mai toate personalitățile politice ale căror portrete și tipuri se găsesc în volumul de față.

„LUPTA“

ORGAN DEMOCRAT-RADICAL

ABONAMENTE:

IN ȚARĂ

Un an.	40 lei
Șese luni	20 »
Trei luni.	10 »
Pentru învățători pe un an	30 »

IN STRĂINĂTATE

Un an.	50 lei
Șese luni	25 »
Trei luni.	15 »

Numărul 15 Bani

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI. — Pasag. Băncei Naționale.

